

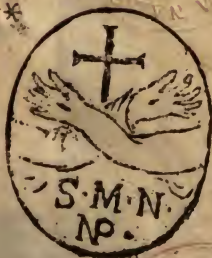
152

a

18.

Q. SECTANI
SATYRÆ
IN PHYLODEMUM

Cum notis variorum.

Ad usum Joannis Sellibae.

COLONTIAE, MDCXCVIII.

Apud Joannem Selliba. Sup. permissu.

SECRETARI

STATER

IN

BIBL. NAZ.
VIT. EMANUEL III

152

A

18

NAPOLI

Handwritten signature

COLLEZIONE

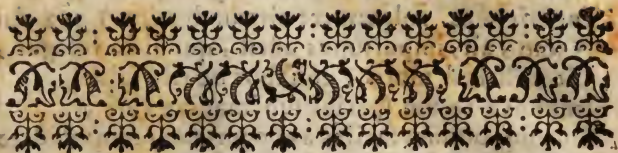
Collezione

TYPOGRAPHUS LECTORI.

M Irasceris forsā, studiose Lector,
quod jam tot vicibus ubique ter-
rarum Typis mandatis Q. Se-
ctani Satyris in Phylodemum, easdem
denuo meis Prælis in lucem edi cura-
verim. Scias tamen, quod laudabilis
quædam ambitio ad hoc me impulit; ut

nimirum sudatos tanti Viri labores ab
omni menda, quantum potui, expur-
gatos, & notis accuratissimis auctos, tibi
ante oculos ponerem. Quod si mihi fe-
liciter acciderit, laborem hunc meum
non parum laudis apud te promeritu-
rum prò certo scio. Vale.

M

Q. S E C T A N I

SATYRA PRIMA.

I Bam forte sacri nemoris visurus Asylum ;
 Arcadiæ nuper quò concessere Camanæ
 Unanimes . Longo pertæsum calle salutat
 A læva Philodemus , homo mihi nomine tantum
 Notis : & oh , dixit , totâ quæsitus in Urbe
 Ut bellè occurras ! simul & contingere dextram ;
 Et palpare humeros cœpit , nomenque (1) sodalis
 Imposuit , geniumque meum quasi curuus adorât .
 Quorsum hæc ? mecû ajo : meditantē reddere verba
 Officioque pari jam respondere paratum
 Occupât ille prius . Via quâ te ducit ad umbram
 Parrhasiæ , ni fallor , silvæ hæc est , ubi doctus
 Dýndimus , & frustra Lalage dilectus Jolas ,
 Æquore cum primum tinget vaga lumina Phœbus
 Innocuos lusus , & blandæ Amaryllidis iras
 Cantabit , viridis circum myrthæ theatri .
 Centum ibi Pastores aderunt , centumque videbis
 Succensos stimulis animos , & laudis amore .

Hic tu ne fueris (bibulæ quod proximus auri
 Ingerit : & voluens ter circum lumina) quando
 Nemo , ait , importunus adest ; qui dicta relegat ,
 Ut nostri est moris , conabor ne tibi falsa
 Imponat rerum species sub imagine veri ;
 Quemq; bonum faciles animum , mentemq; dedere
 Dj tibi , si pateris , pulsâ feritate levabo .

Sunt etenim nostro cognatæ pectore quadam
 Recti [2] Particulæ , divinaque semina Honesti ;
 Quæ nisi seu sapiens cultor , seu *lumen* amicum
 Impellat , tubulisque suis erumpere cogat
 Fœda situ marcent , & corde putrescit agresti
 Pars animæ melior . *Nunquam natura novercant*
Induit : equalis Therista , equalis Achilli ;
 Sed quia caudato docilis parere magistro ,
 Hic fuit everfor Trojæ curruque superbus
 Terruit Iliades regali funere Matres ,
 Et laribus patriis avulsâ Trophea refixit .

Hic ego respicio in vultum dicentis , & ora
 Tergo manu , spissâ quæ sparserat ille salivâ
 Dum furit , & toto largus pulmone calescit ,
 Dicturus quoque nescio quid ; sed cominus instat ,
 Nec juvat ire modo ocyus : interdum retro sensim
 Ferre gradum ; tenet , & me oculis distingit apertis ,
 Ac majore tuba sermonem orditur , & inquit .

Maxima pars hominum pallet formidine Divum ,
 Cum templa , & sacræ jaculantur fulmine tures ;
 Nec pudet ante aras , delubraque surda pacisci
 Mille Animam votis : tuti velut otia Cœli
 Sollicitent casus , nostræque pericula vitæ .
 Hos ego non tantum pecudes ratione carentes
 Expungo sapientum Albo , quos vana coerces

Rel-

Relligio, cæcæque superstitione laborant.

Num sanus fuit ille, Jovi qui fervida primus
Tela dedit; flammamq; sacram nostrisq; minacem
Frontibus imposuit dextram, mentemque severam
Quælibet humani scrutantem crimina cordis?
Haud equidem credo; sed rerum inscitia torsit
Principio mortale Genus, gelidoque medullas
Terrore implevit; nostra est dementia Cælum,
Nostraque de Cælo fecit formido Tonantem.

Ima quod assultent Telluris, quod mare Cauro
Frendat, & obstantes rumpât vaga fulmina nubes,
Si bene quis noscit causas; rerumque figuras
Desinit ulterius mirari; nec trabe fractâ
Naufragus extremis rediens Mercator ab Indis
Divorum caligas votivo perlinit auro.

Scilicet aut nullus Deus est; aut immemor usque
Quidquid agant homines, tutusque idemq; beatus
Ambrosiæ latices, & longa oblivia potat;
Nec nostro, aut fletu, nostrâque cupidine, & ira
Flectitur. At clamant [3] Sali, veh Numina lædis,
Si tibi forte placet laribus vicina Puella,
Seu Puer intonsus, seu vis non publica formæ
Molle jecur fixit; nempe altum foedat olenti
Rana Polum urinâ, cimexq; Elephanta momordit.
At mihi compressis properabant verba labellis.
Jussa diu stare, & ventosum calcibus utrem

Tantum non petii, qui dicis cedere Numen,
Telaque non stolidi posuit mervisse Tonantis.

Unde cucurbitula hæc est? quò (mecum ipse loquebar)
Orta parente, Deos qui temnit, qui mare Cælo
Miscet, nec secum constantia verba profatur?
Ni fallor, Calabrum vesanæ audacia frontis

[VIII.]

Accusat [4] , taboque oculis stillantibus acri ;
 Et blattis , tineisque genam corrosus utramque
 Omnibus ostendit quam sit non integer intus .
 Senferat ille prius quas vento jecerat , offas ,
 Nec capitis nutu nobis , dictisque probari ,
 Attamen expectas perfrictâ è fronte pudorem ?
Ante verecundus fornix , pudibundaque lena , [dixit ,
Quam Calaber . Sequitur , prehensâque manu , ô fate
 Temporibus queis nulla fides , si perlita cocco
 Lana tibi placet , & comitum longissimus ordo ,
 Si sella , & curru vectari turbidus alto ,
 Indue Romanos mores , dedisce vereri
 Quas tibi dictavit de Religione pusillo
 Fabellas puero genitrix , & anicula nutrix .
 Sed quoniam recta audire , & meliora recusas ,
 Primo disce loco quædam civilia vitæ
 Præcepta , atque animo sapiens nunc accipe puro .
 Nos etenim [puto jam nosti] docti sumus , & quos
 Socraticâ cœpi tractandos molliter arte ,
 Sordibus emergunt vulgi , totâque probantur
 Urbe . Faber veluti qui duro è marmore Nymphas ,
 Et teneram fingit stantem propè stagna Dianam .
 Pauca tibi dabo quæ teneas ; his tramite recto
 Quoque voles ibis . Multos cole proutis amicos ,
 Et magnos , quibus est aliquid corradere ; lucrum
 Si deerit , mora nulla , alios pete : semper habebis
 In promptu causam . Socio si cernis amore
 Pectora conjungi , pulcrâque cupidine mentes ;
 Tû propera , & tacitus quæ sint aptissima cerne
 Semina dissidii ; alterius mox defer ad aures
 Hausto quæ socius dixit , fecitque phalerno ,
 Et mendas animi retege ; ut meretricis amorem ,

Jaſus

Jactus talorum rixas finxisse juvabit,
 Multa, ubi vera tibi defunt, quæ opponere possis.
 Cum semel illius furtivo pectora felle
 Cœperit, & tenerum discordia rumpere fœdus,
 Hunc, atque illum verbis palpa, & gnavus utrumq;
 Junge tibi; *Pyladi carius dum vivit Orestes,*
Nec Pylades lucro est, nec quidquam donat Orestes.

Hoc quoque præstabit multum, si nactus amicum
 Et juvenem, & tumidum fortunæ divite censu
 Arte coles. Lauda indoctum, si carmina gaudet
 Pangere, Virgilius, Naso, molliisque Catullus,
 Judice te, cedant: primas nec Lesbia jactet,
 Neque Corinna suum vatem, nec Pastor Alexis.
 Mane novo dum sterit adhuc resupinus, & efflat
 Externæ sordes cenæ crudumque phalernum,
 Ante fores persta, & matulam si poscerit ille,
 Tu prior ingredi, officiisque puer, cave, vincat.
 Percontare juvat placidâ num membra quiete
 Solverit, an variâ turbarit imagine mentem
 Somnus; mox animum dictis, & pectora mulce,
 Dum ventrem exonerat; narra si contigit usquam
 Urbe novi. Viduam prægnantem fecit Atuspex
 Pontimius, toto dum monstrat sydera Cœlo
 Fausta, Ducemq; aliquê spondet, Regemq; maritum.
 Gellia, cui natos septem, totidemque puellas
 Lucina indulxit, juveni nupsisse Batillo
 Dicitur, & cani nullâ est reverentia cunni.
 Septingentâ Lupo debet Sertorius; omnes
 Ille tamen vicos lustrat, mollesque cathedras,
 Et geminos agitât mediâ de nocte caballos;
 Quin ludis, scena que vacat, dum pauperê mensâ
 Durum mordet olas grandis cum conjuge nata,

Et

Et rarus vacuâ suspirat nummus in arcâ .

Dic etiâ sacri quid agant propè[5]marginis undâ
Arcades , & silvâ profugos migrare propinquâ
Finge tibi auditum ; nullum sit denique dictum ,
Aut factum , totâ quod non quæstiveris Urbe ,
Quæsitumque tuo studeas narrare sodali .

Nec tibi turpe puta tabulas , cerasque loquaces
Clam ferre ad Dominâ , dives quas scripsit adulter .
Hoc tamen ut facias , moneo , persæpè rogatus ;
Difficiles aditus , & aperta pericula cernat
Ille , licet non sint ; differ vadimonia , longas
Necte moras ; lentâ sic flammâ tortus Amator
Plus tibi debebit cum dulcis venerit hora .

Sunt etiam nonnulla, quibus -- me mingere sodes
Permitte. Ut libet, exspecto. Sed me quoq; venter
Urget ; eam obscuri quâ flectitur orbita vici .
Commodior locus hic ; sequar. At ego currere cæpi ,
Atque utrâque manu femoralia laxa tenebam ,
Non aliter quam si lactucæ & lubrica malva
Arida pulsarent humenti viscera succo .

Sic tandem evasi petulantis vulnere linguae ,
Et Divum everforem hominē , sanctique pudoris ;
Servatamque Animam puduit debere latrinæ .

NOTÆ.

1. *Academia Philodemi Neapoli erecta , cui no-
men dedit Sodalitium.*
2. *Philosophia quam sequitur Philodemus .*
3. *Nomine Saliorum zelatores homines , puta
Sacerdotes designat.*
4. *Facies Philodemi describitur .*
5. *Locus ubi Arcades modo conveniunt .*

S A T Y R A I J.

HOc etiam [1] Philodeme tuis stultissimè rerum
 Ampullis deerat, mentisque furoribus, ut quæ
 Scripta tuos mordent non falso carmine mores,
 In titulum, laudesque tibi cessisse putares!

Nascitur à Satyra si gloria, gloria probri
 Næc est, digna quidem Calabris accrescere fastis.

Sed quoniam tibi vanè places, populique per ora
 Traduci gaudes; tunicati murmura vulgi
 Empturus famæ prætio; faciam ut sale multo
 Insulsum Caput aspergam, calamoque revellam
 Quæ tibi de medio jecore exierat caprificum.

Quamvis nulla meas commendet gratia musas,
 Nec latio sermone loquar, multâque notandus
 Menda [3], sub ferula merear pallere magistra,
 Dicite Gramatici, quæ sit præ crimine pœna
 Digna meo, quoties curto pede syllaba peccat?
 Sed lex interea veniat Scatinia contra,
 Et petat Ædilis quæ sit tibi causa dolendi,
 Thelephus ingenuo cum tè non respicit ore,
 Et quoties Charinus abest, cui flosculus Ævi
 Purpureas dubiâ pingit lanugine malas.

At tu nil trepidas sub Judice, præmia poscis
 Quin potius; [3] docta nam spargis *Luce* tenebras,
 Et molles fingis Juvenes, magnosque Poetas
 Esse jubes; cupiant tantum, manibusque teratur
 Pindarus assiduus, [4] & mucida frustra Lucreti,
 Protinus è Cœlo descendit flavus Apollo
 Imberbes hedera vultus redimire paratus,
 Cum nil putidius versus scribente Cinedo;

Tu

[XII.]

Tu tamen exultas , quid distet ab inguine laurus,
Nescius ; in triviis Carmen componere natus .

At nup̄r tumidus Rhedā vectaris in una
Cum Tito , & Cithiso , Nomentanique Nepote ,
Hinc atque inde patens speculis vultuq; supino
Invidiam nimbo madidis facturus amicis ,
Quorum saxe Urbis spurcos terit ungula Vicos ;
Nos tamen ipse prius detectā fronte salutas
A longe, jactasque manus , gestisque videri ;
O pulcher , lepidusque simul ! facis esse beatos
Quos cernis, nutuque procul dignaris honesto ,
Longo nimirum prognatus sanguine Patrum ,
Congestoque potens centeno Consule cen su ,
Arbiter es Populis , & vultū Fata ministras ;
Credimus hoc omnes qui tē natalibus ortum
Novimus angustis alienā vivere quadra ;
Quin latrat incassū stomachus, nisi mense peracto
Plana [5] Tarentino festinet Epistola soldo

Venturus Romam Porta transivit eadem ,
Quā [6] subisse solent Tyberino colla capistro
Debita, ab Etruscis meste comitanda Galeris ;
Hoc mihi sufficiat, nec multum scire laboro ;
In speculo faciem cur tantum stulte procaris
Ipse tuam, & falsi placeant mendacia vitri ;
Cur [7] jactes pueri septem trieteridis ævum,
Dum tibi lux uriat tetra gravis hircus in ore ,
Armentique atavus non fassos computat annos ;
Infelix formæ studium, quæ nata maligno
Sydere non madidum panē, aut unguenta meretur !
Illa suburbanis potius figatur in hortis ,
Obscænique vices subeat lasciva Priapi ,
Villicus ut cupidus possit terrere columbas

A Ci-

[XIII.]

A Cicere, atque fabis, & stoica prandia crescant.

Sed quis ferre queat numeros & verba sonantem
Græcorum[8] assiduè? duo vel tria nomina sunt, quæ
In scholis didicit nondum barbatus achivis,
Et tamen infelix tanto sub iudice Homerus
Vapulat, & misera nutant in fronte corollæ.
Pergama quid profunt, quid cæde piatus Achilli
Patroclus hectoreâ, si post tot sæcula famam
Eripuit Calaber, nec dicitur amplius Heros?

Græculus hæc audent, forsitan majore cachinno
Dignus, dum totam ducit per compita nonam,
Et [9] matutinis, vespertinusque pererrat
Garrulus, & comites adhibet, creditque videri
Antistes Themidis, juris legumque peritus,
Cum nunquam vetulo cognatas codice blattas
Depulerit, muresque arrodant undique Baldum.

O Toga, quæ sacrum cingis pudibunda Bidentæ,
Si te Romani tangit jactura decoris,
I præcor immundis augere peculia verpis,
Nam satius nummo præstabis fœnoris uno
Pendula per vicos, & rupto marcida filo,
Quam sordes ignava pati, dicique per urbem
Te Phaleras tardis præbere, & ephippia onagris,

Fallimur, ecce liber Corvini pumice mundus
Perque[10] manus volitat multo circumlitus auro
Desuper, & cultæ ridet membrana tabelle;
Author quis? Phylodemus erat. date ferta Camenæ
Insano[11] capiti, Satyro sed qualia Phœbus.
Non hic divinæ dictat præcepta Poesis,
Sed stertit caules, & fixâ sinciput aure
Somniat, & scribit. Calamum quis temperet illi
Dum sibi blanditur, dum corda inflata perurit.

Ver-

[XIV.]

Verborum urtica, & scabies malè nata loquendi?
 Te [12] contra Endimion voces effudit amaras,
 Testaturque Deas, & rustica Numina sylvæ,
 Non oculi Phebæ, telumque cupidinis illum
 Ridicula Appendix, postremaque pagina tangit,
 Scilicet immeritam non parcis perdere cartam,
 Et regnare putas si cum Pedonè susurrans
 Crispulus, aut amens Rullus tibi dixerit, ohe (phos,
 Mactè [13] animo Phylodeme, novos meditare triū
 Roma tua est. Violæ jam jam nascuntur in hortis,
 Blanda Palatini quas educat aura Favoni,
 Ut tibi demissâ substernant fronte colorem;
 Te cupiunt Proceres, nullaque fileris in Aula.

O miser egrotâ putruit cui mente salillum,
 Aude aliquid Patriâ dignum triclinia mappis
 Fas spoliare manu; calices, coclearia, lances
 Carpe, nec impunè niteant sub nocte lucernæ,
 Argutumque levis fugiat nec cantharus unguem.
 Sed mentem nunquam subeat tam dira libido
 Scribendi; non hæc meruere piacula carte,
 Mitior est illis scomber, murena, piperque,
 Et crocus, & betæ, manibusque salarius unctis,
 Quam vecors calamus digito tractatus inertis.

Si Sapis, & teneras posthac dimitte sorores,
 Et leges magnumque sophos, nec divitis aulam
 Ullius ingredi. At quid agam? cape tutus amici
 Consilium, [14] raucoque comes accede Bagoè,
 Odrysiæ vendit qui castus lumine clades,
 Atque albam in circo docuit saltare Catellam;
 Sit mitis tibi cura feræ, vultuque magistro
 Præcipe ut ostendat pueros quos micturientes
 Invenit in lecto genetrix, inissaque gutta

Decepit miseros, medioque sopore fefellit.
 Hæc græcos audire sonos (mirabile dictu)
 Et Cytharam discet te Præceptore ferire,
 Discet & arguto capitis deprehendere nutu
 Qui ligurit patinas, uno qui grandinat haustu
 Cecuba, quique domi pulcrâ cum conjuge dormit.
 Sic (quod summa boni est) plausus risumq; parabis,
 Crustula sic poteris corradere, & æra minuta
 Dum capies stolidum meritoria bellua vulgus.
 Aut fora te videant, ubi nuda, & candida signa
 Quatuor [15] effundunt spatioso flumina labro;
 Illic ingenio, & qua polles Græculus arte
 Utere, ut attoniti suspendas ora popelli.
 Sed placeat pictam (non est res ardua) telam
 Elata monstrare manu, turbamque ciere,
 Atque [16] ubi se in girum collegerit, exere vocē.
 Hæc est Quartillæ effigies: formosa puella
 Dilexit nimium succensa libidine ephebum,
 Contempsitque Deos, nunc illam torva flagellat
 Thesiphone, & frustra clamantem mugilis intrat.
 Quæ mala non peperit sæva indulgentia matris?
 Pro Pensio speculum tractat, festisque diebus
 Inspectura Procos, pendet Quartilla fenestris,
 Et laudat cultos juvenes, laudatur ab illis,
 Nec genetrix tantos audet compescere luxus;
 Interea gemmas, & munera pronuba amoris
 Portat anus: duræ pacantur munere portæ,
 Et sanctus pudor inde fugit; sed vindicis ira
 Numinis ante diem, primæque ætate peremptam
 Ad nigros jubet ire lacus, & tartara; matres
 Discite non speculum, sed Pensum tradere natis,
 Nec fora, sed festis subeant delubra diebus.

Mox

Mox sequere, & virgâ signans ex ordine casus
 Quotquot erunt, narra præcisam fulmine dextram
 Ciconio, sacras dum ferro irruperat ædes
 Impius argentum rapturus, & aurea vasa,
 Percussumque caput Cottæ, qui guttura Patris
 Jam senis invasit scelerato barbarus ense,
 Et tumidi frustra nudantem pondera ventris
 Calcavit gravidam nono jam mense sororem.
 Hæc tibi mirificis poterunt augere figuris
 Argillam figuli sporcæ coloribus apti,
 Dum liniunt udis non cocta fictilia pennis;
 Ipsa tamen fient cara instrumenta lucelli,
 Atque etiam plausus; positis nam currere cistis
 Umbricium, Maculonem, Tongillumq; videbis,
 Quiq; Pirum, dulcesque nuces & coctona vendunt.
 Hoc tantum Phylodeme tui sperare jubentur
 Ingenii vires, curta & prudentia; doctum
 Ulque huc te novi; quod si majora parabis,
 Non deerunt ventris crepitus, sævique cachinni,
 In faciẽm crebras imitataque dextera vulvas.

NOTÆ.

1. *De Satyris gloriatur Phylodemus &c.*
2. *Errores multos tam Grammaticæ quam Prosodie se invenisse dicit in Satyris &c.*
3. *Sententia Phylodemi de luce universali &c.*
4. *Omnes Authores damnat præter Pindarum, & Lucretium &c.*
5. *Causam Tarentinam patrocinatur Phylodemus &c.*
6. *Porta S. Ioannis in Laterano quam fuit ingressus Phylod.*

[XVII.]

7. *Se facit annorum viginti, cum numeret quadraginta septem &c.*
 8. *Græcos Authores indoctis commendat &c.*
 9. *Qualibet hora volitat per Urbem, ut comites inueniat &c.*
 10. *Dialogi Phylodemi, quibus titulus; carum pondus &c.*
 11. *Satyro Marsia, scilicet quem excoriavit Apollo &c.*
 12. *Phylodemi discursus in Comediam Endimionis, in quò se Bionem appellat &c.*
 13. *Amicos habet adulatores &c.*
 14. *Circulator in Platea Agonis &c.*
 15. *Celebris fons in eadem Platea &c.*
 16. *Mores à Circulatoribus seruari soliti &c.*
 17. *Homunculi vagantes per Plateam Agonis vulgo Birbanti &c.*
-

SATYRA IIJ.

ECce iterū ventosus adest Phylodemus, & auras
 Eructat stomacho crudus. Date pocula musæ,
 Cardiacō tumidam quæ diro è corpore pestem
 Expurgare queant: medicæ non inscius artis
 Ipse quoque accedam colliria pauca daturus.
 Eja age fer calamum Ligurine; en tertia surgit
 Pagina, & infonti crescet damnosa Papyro;
 Sed trepido; nam clara Phalanx umbone corusco
 Fulminat, (1) & sacri qui dicor carminis author,
 Ultra Sauromatas, & barbara littora Ponti

[XVIII.]

Expellor ; nimum sevis Phylodeme, sodali
 Parce tuo . Nescis veniant quâ parte sagittæ,
 Unde tamen veniant, tuto jaculantur ab arcu,
 Et vacuos ridet, quibus ureris ipse furores.
 Illum (2) non teneri frangit vindicta Cynædi,
 Nec pavet aereas sellas, & ludicra regna,
 Queis tantum vesane tumes, populumque coerces;
 Quin satyræ satyram addo . Tu præputia duces
 Interea, & spisso motu, dulcique saliva
 Subtus palliolum lævam lassabis amicam.

Scribimus hæc animo dociles, studioque juvandi,
 Si patitur morbus dextram, curamq; medentis;
 Sed vereor tanto scateat ne pustula tabo,
 Ut desperatæ potius nocitura saluti
 Molliâ Cyrei sudent opobalsama trunci .

Stultitiæ, mihi crede, tuæ non ultima pars est
 Invidiæ satyram tribuisse . Accede parumper
 Dû vacat, & nostras placeat Phylodeme Camenas
 Dignari auditu ; expectent Labeo Cythisusque.
 Invidiæ fortasse patet longeva tuorum
 Nobilitas, medioque foro Pater æneus, & quæ
 Pallidulis implent umbris alabastra sorores ?
 Sed clamat mater gelidi prope fluminis undam
 Dum tondet pecudes, resolutaq; pondere ventris
 Te fertur genuisse . Cadit cum forcipe lana
 Protinus è manibus, gemitumq; dederè capellæ,
 Nam gravis illa tui quo mense anguilla colubris
 Jungitur, & striges coeunt, nigroque camino
 Lurida squalientes celebrant Connubia Larvæ,
 Lucinam extimuit venturi præscia partus .
 Invideant tibi nunc tria nomina Græcule vecors;
 Nasceris è ceno; vilisque insignia gentis

Mar-

Marra fuit, patrioque in stemmate fulget Aratrum;
 Verius hoc nemo Pastor describitur Archas,
 Qui pecus umbroso didicit compellere saltu
 A puero. At titulos Regina pecunia donat,
 Et genus, & proavos, sordesque parentis honestat.
 Vera quidem narras: fulvi imperiosa metalli
 Hęc datur in nobis, semper dabiturque potestas.
 Hęc mihi nota quidē, loculum sed concute, sodes,
 Nil sonat hic, vacuasque inflat veslica crumenas;
 Nec tibi sunt caligæ, nec tritus cimice lectus,
 Nec toga, nec focus vilis, nec cantharus esset,
 Quò caules oleo possis cenare perunctos,
 Longa nimis fœdri colerent si sabata verpi.
 Tunc Baccon manibus caderet, frustra que doleres
 Dilectum Româ nimium distare Tarentum.
 Vix (3) igitur maculo, quem fornice nata Suburre
 Enixa est meretrix obulo vulgata pudorem,
 Quique locat nasum purgandis sepē latrinis,
 Divitiasque tuas, & magnos invidet ortus.
 Invenit tandem quâ livida pectora fervent
 Invidiâ; fas est audire. Potentior auro
 Virtus, & recti studium, Cyrreque voluptas
 Innocua, hoc genuit plebejo in corde venenum,
 Nec patitur nostrum subcrescere nomen in aula.
 Mentis inops, genio quantum blandiris inepte
 Ipse tuo, tennesque placent fabricata per auras
 Castella, & lubrico substructę pulvere Turres!
 Plenius (4) ac melius scribit Pręceptor Amillus,
 Quę pueri discant, & cedro dignior esset
 Hircorum (5) barba impexa, & vindemia Rulli,
 Buccolica, (6) alternisquę tuis sermonibus. Ergo
 Quas fœdas miserâ noctes vigilante lucernâ,

Non minio post hac, auro nec perline cartas,
 Quidquid & illud erit psallendum trade Bagoe;
 Infans jam didicit, didicit muliercula Budam,
 Strigoniumque canit residens in fornice Pellex;
 Historiam tu conde novam, qua notus in Urbe
 Auriculas linias vulgi, & suffragia captes.

Sed meminisse juvat, cum magnos inter Ephebos
 Enormis facies, & stercore foeda canino
 Fulgebat populo spectante, & plebe togata,
 Ceu fulget patulo siccus petasunculus auro
 Divitis in Coena Ulpidii & pоторis Amalthis,
 Convivæque dolent spurcari lamina lardo;
 Illa dies solito formosior extulit undis
 Lumina, & umbrosis adstarunt collibus omnes
 Arcades, attoniti vomeret dum carmina rauco
 Guttore, & obsceno cruciaret verba palato;
 Credideram soli manare poetica mella,
 Atque aliquid tantâ dignum novisse coronâ;
 Verum ubi compositis filuit curiosa labellis
 Turba, (7) cano stertens numen deducitur antro;
 Pan erat ille, vacans nimium, nec pocula dignus
 Lambere, quæ cupido miscet Pincerna Tonanti,
 Si Calabro vati patientes commodat aures;
 Post hac (8) indignis virgo religata catenis
 In scenam trahitur; dextra tenet illa Tabellam
 Qua nemus, & cultæ glebæ, quâ culmina & urbes
 Cernere erant, pedibus nudis animosa virago
 Insistit globo. Sequere ô Phylodeme, voluptas
 Magna oritur nobis, densique adstare videmur
 Parva (9) ubi venali pendent Anabatra Tigillo,
 Artificisque manu risu excipienda moventur
 Corpora, quæ tenui quamvis sint pendula filo,
 Non

Non anima credas humana, aut voce carere;
 Haud aliter stulto miscens contraria nexu,
 Apponis vario fumantem pulte catinum,
 Ridiculasque facis coram saltare figuras,
 Mébra quibus defunt, & vox quoq; cōsona mēbris;
 Sed melius scurræ, mimi, pupæque loquuntur,
 Ambubajæque docent, quæ sint discrimina vitæ
 Mortalis, quæ sint vitanda, quid utile, quid non,
 Quam tuus ille Deus, cui molles rumpere somnos
 Niteris; i balatro atque homines imitare pusillos,
 Ut ridenda minus recitare poemata possis.
 Hactenus invidiæ non es ut credo daturus
 Carmina, quæ passim laudat studiosa juventus.
 Nullus enim turpem faciem, corrosaque mure
 Invidet ora tibi, censum, patriamve, genusve,
 Non calamum, vanæque tuæ deliria mentis;
 Ni forsan sancti, & tuti sub iudice mores
 Impia sacrilegæ renuunt fastidia plebis.
 Credo equidem; roseo nam te non pellicit ore
 Thelephus, & Cythiso delibas oscula tantum
 Officii causa, tenso nec pallia pene
 Subsultant, quoties contractas pollice amico
 Vernantem, & crebro levem sine pumice malam;
 Quin sceleris purus violas secreta fodalis,
 Nocte domos subisse soles, corrumpere servos,
 Velatumque stola Quartillæ lambere cunnum.
 O nasci dignum quò nondum debilis ævo
 Argilla meliore homines natura creabat!
 Non bene nos inter vitæ tam sancta moratur
 Simplicitas, luxus, scortilla, atque alea pernox
 Nos tenet, & mundæ victus, nidorque popinæ;
 Sed te nil horum movet, & contingere mentum

Sæpe putas Titi dum tractas mollius inguen ,
 Dulcis, & ambigue placet ignorantia dextræ .

Quò me Phoebe rapis ? prudentius attrahe lora ;
 Scilicet (10) & tempus veniat cum tecta foresque
 Ornantur lauro, spurcoque colore fenestræ,
 Cum percussa levi respondet Bractea vento,
 Et captiva nitet croceo candela papyro .

O ego castalio nunquam de fonte liquores
 Gustassem, & sicco transissem pocula labro ;
 Tunc etenim tumidus sacro Phylodemus ab ostro,
 Atque Tarentina (11) quam fabricat ipse thiara,
 Dilatas sumet nostro de carmine pœnas ,
 Et quicumque meas dignatus lumine musas
 Risit, Hiperboreos exul mittetur ad axes.

Jam tenet ipse manu calamus, ceramq; capacem
 Qua (12) proscriptorum scribuntur nomina, jamq;
 Carnifici fero, & media de nocte loquutus,
 Et quid, ait, cessas ? opus est tibi cannabe, multas
 Ut suspensa graves subtentent tigna choreas.

Quid gemis Ulpidi ? comites tibi sortis inique
 Nô deerunt. Trahitur manibus post terga revinctis
 Ecce Lupus, mutuūque negat Sertorius aurum ;
 Venit & Arturus sparsis à fronte capillis
 Ut solet, & laxâ malè pes fulcitur alutâ ;
 Gargiliusque suæ discedens multa puellæ
 Committit, timidusque lares, & numina adorat
 Fornicis. Oh quanta est miserorum turba ! Fabullus
 Crispulus, & Capito, Tullus, Quintilius, omnes
 Ad centum cellas operi damnantur , & Urbem
 Frustra respiciunt, oculisque abeuntibus optant.
 Ipse quoque expellor, teneræ mea gaudia musæ,
 Vosque valete diu Nimphe, nemorisque recessus

Par-

Parrhasii ; tonat , ecce tonat Phylodemus ab arce
 Tarpeja , multumque inflatus imagine Regni,
 Exul abi , clamat ; laurus , & ferta prophana
 Non benè defendunt vesanam à fulmine frontem.
 Jam propero ; liceat tantum mihi dulce malorum
 Solamen , comitesque fugę portare Lucreti
 Carmina , nec patiar te Pindare amate manere.
 O mihi si saltem Baccon Verulamius esset.
 Exilii socius , quam forti pectore syrtes,
 Extremasque plagas , & inhospita littora ferrem!
 O Caput ! ò melius ventosa Cucurbita ! fascēs
 Romuleęque solent collo lassare secures,
 Gręcula quos Romam Provincia mittit Alumnos.
 Tū poteris sacras Regni contingere vittas
 Illotis manibus ? credo hoc si Roma Deorum
 Ultima cura foret ; veniat signanda lapillo
 Sardónico expectata dies , quid inde ? culinę
 Pręficiet dominus Phylodemum , aut ordea mulę
 Cribrare , & phaleras , bullasque polire jubebit.
 Hęc tuę erunt artes . Pueris nunc divide molles
 Castaneas , foętaque hedos à matre rubentes,
 Vilis ubi crepitat lenta sartago favilla,
 Incrustatque macro Romana Palatia fumo.
 Rectius hoc , propriusque tibi , quam mente futurū
 Concipere Imperium , Scauros , Saliosque creare,
 Atque inter caros partiri munera amicos;
 Munera quę Rullum titillant , & Labeonem,
 Et qui (13) gibboso feriebat nubila dorso,
 Dum ciet alatos centum super astra jugales
 Rore caballino pastos , salisq̃ue cicadis .
 Hęc coria , ut libuit , taurinis follibus infla .
 Exilium , syrtes , laqueos , ergastula , fustes ,

[XXIV.]

Ceteraque attonitę narrabis somnia plebi,
Ad madidas statuas, graviori digne catena,
Quam tua (14) post talos quatiebat nimica virgo.

N O T A E .

1. *Accademia Luminosorum d Phylodemo instituta cujus Principem se jaćtat &c.*
2. *Amicus Phylodemi qui vindictam quamdam meditatatur &c.*
3. *Vilissimus homo vulgo Birbante &c.*
4. *Pedagogus quidam &c.*
5. *Carmina cujusdam amici Phylodemi de Hircorum barba, & de Vindemia &c.*
6. *Æglogam Phylodemus recitavit in Arcadia, quam nemo percipere potuit &c.*
7. *Ejusdem æglogę tricas &c.*
8. *Alterum Phylodemi carmen in quò virginem catenis vinctam representat &c.*
9. *Comedię in platea Agonali passim representari solitę, vulgo de Burattini.*
10. *Futuram Cardinalium renunciationem Phylodemus ominatur .*
11. *Phylodemus Magnatem quemdam , cujus ipse agit Romę negotia , Cardinalem fore pro certo habet .*
12. *Carta in quà scribuntur nomina damnatorum ad Triremes .*
13. *Carmina designat alterius amici Phylodemi, in quibus canit centum equos alatos se ducere supra nubes .*
14. *De eadem virgine supra dicta loquitur .*

S A T Y R A I V.

MAne novo Baldi frustrà vigilante lucerna
 Dum(1) stertit Labeo, Rutilumque incurvat
 Amator ,

Et (2) pretiosa fovet saliorum culcitra rhoncos ,
 Membra toro abripui ; Bizantinâque lacernâ
 Indutus, Pimplæ Nimphas ad Plecetra vocabam .
 Venerat inque manus tritus de more libellus ,
 Nescio quis nugarum , contractusque legebam ;
 Nam rore Autumni, matutinisque pruinis
 Frigidula intrabat malè satas aura fenestras .

Ecce lupus, (3) cunctas qui torquet amore puellas,
 Inter cirratos quò non præstantior alter
 Flectere (4) romano geminos temone jugales ,
 Ante oculos steterat, dextrâq; amplexus Amicum,
 Et quid, ait, (5) tibi cum Libris, calabroq; Bione
 Semper, & exerto calamo promptisque Papis?
 Crede mihi tanti non est Philodemus, ut altum
 Eripiat tibi somnum , & dulcia tempora perdat ,
 Quin precor ut Satyrâ abstineas, & vindice musâ.

Ille etenim linguæ pedicas , moresque nocentes
 Exuit, (6) & veteré Philodemum, sacra Deorum
 Festa colit, vetitis , observandisque diebus
 Pisciculos macrâ nunquam cenare patellâ
 Assuetus , stomachum murix perfundit aceto ,
 Et gula conspecto suspirat avara macello .
 Quoque loco surgat Templorum discere limen
 Incipit , & parvos sub pollice digerit orbes
 Frassineq; sonat fluxu pia dextra Corollæ .

Euripides, (7) Zenofon , & quidquid fecis achæe
 Pejus

Pejus olet , quodque ipse furens portare solebat
 Ut legeret si forte Deum delubra subiret
 Carminibus cessere sacris, mēstæque Sioni
 Sæpius illacrimat, dum regia culpa piatur ,
 Sanctæque Jessei laudat suspiria vatis .

Denique cum Superis egit se mitius, & jam
 Antiquum vano spoliavit Numine Fatum ;
 Dilectumq; (8) jubar, lucisque crepuscula damnat
 Semina virtutum, quâ nostro in pectore nasci
 Credidit ut leto Gallæ nascuntur in horto
 Cauliculi , quos Phebus amat , lustratque diurna
 Lampade. Tela etiam in pēnam fabricata nocentū,
 Restituitque Jovi mentem , nec stuppea fingit
 Aut conflata putat squamoso Numina Gypso .

Hinc est, quod molles socios, madidamq; Tabernā
 Devovet, & primò repetit sub vespere Tectum ,
 Conscius in Cyatho quantum peccaverit uno .
 Frustra (9) illum Cithisus sublustri noctis in umbra
 Expectat plenis numerofo corde tabellis ,
 Atque animā toto repetitā in marginæ Ceræ ;
 Tu quoque mēsta doles , & dulci faucia curā
 Quæris Lenonem frustrā Quartilla Togatum .

Quodq; (10) magis stupeas; faciē nō amplius ornat
 Consilio Speculi, fictosque in fronte capillos ,
 Hirta quibus dederat Satyrorum barba decorem ,
 Parcius (11) excruciat buxo: fassusque Decembres,
 Et quotquot flavas consurgere vidit aristas ,
 Declinat Sapiens teneri contagia menti .

Te quoque (12) Rulle fugit maturæ vinitor uvæ,
 Et spurco damnat fluitantia carmina musto ,
 Carmina quæ quondam nostris Pastoribus ipse
 Laudarat nimium , falsis magis apta tuendis

Anguillis, fieri queis posset penula olivis.

Quin(13)etiam vesana manu discerpit utraque
Somnia Lucreti; nec te tua Pindare Laurus

Protegit, & Baccon fato exhalavit eodem.

Tristem animam; crasso digesta volumina libro

Volvuntur, tabulasque legit peccare vetantes,

Et clamosa vagis successit Curia Musis.

Jura, Forumque placent, & barbara nomina discit

Causidicus.(15) Quid rides? vidi ego Rapula nuper

Cum peteret notum Philodemi limen, & ora

Percutiens, miseram se se viduamque vocabat,

Cui sublata fuit furto Gallina; sed ipse

Commiserans casum, lacrymas abstergere jussit:

Consultusque prius Cini Responso, paratos

Adducit testes, & Judicis ante Tribunal

Impiger exclamat Galli patronus abacti.

Non hæc parva quidem, verum majora supersunt

Argumenta viri; factus nam sanior aulam

Deservit, Procerumque fugit consortia, quamvis

Egregium suspiret Vatem, & habere suorum

In numero(16) Proculejus amet; nō vellera cocco,

Assirioque studet depingere murice lanas,

Consilio adjutus Cinnæ,(17) vafrique(18) Cuculli:

Ambiguisque notis anceps, & certa repulsa

Littera longinquum formidat adire Tarentum.

Nos quoque terrore exilii, sponsique capistri

Absolvit. Gaudere juvat nam semper in ore

Lictor erat, laqueusq; & prompto remige Puppis.

Denique jejuni census, se seque fatetur

Plebeje gentis, turpem, sine corde, notandum

Omnibus; & vix aptum humeris efferre locatis.

Sandapilas, emptoque lutare Cadavera amomo.

Ergo

[XXVIII.]

Ergo novum calamo Philodemum parce ferire ;
 Nulla oritur tibi laus à Carmine, splēdida quando
 Virtus delevit veteris vestigia culpæ .

Tunc ego subridens vultus ad verba revolve ,
 Excussisq; manu cartis, quas fortè tenebam :
 O Lupe quam vereor, dixi, ne debilis usu
 Decipiat te rerum atas . Utinam saperet ; sed
 Consuetudo mali tenet illum , & tramite curvo
 Labitur in præceps . Quamvis sit Fabula vulgi ,
 Non ne vides quanto perfusus pulvere anhelet
 Cum Tito, & Cithiso, dum devorat axe citatò
 Flaminiam ? Quò non Philodemus ? ubique
 Importunus adest ; recitat , sibi plaudit , amatque
 Musarum conjux, pulcher lepidusque videri .
 Quæ (19) modo non ausus nemorosæ mænia Circæ
 Dum colit, & tetrico funestat gutture manes
 Telegoni ? Sancte procul ò discedite Musæ
 Quà resonat Pelvis, Crambæque recocta Bionis
 Verberat auriculas, & Tuscula signa fatigat .

Hæc tamen infano damus, atq; ignoscimus ultrò,
 Dum (20) mihi nō vendas peregrino codice nugas,
 Quas nuper batavis excudit fœmina prælis,
 Magnum Transalpes nomen factura Bioni .
 Et quis ferre queat meditantem somnia , quæ vix
 Antulla, & Mammæ solitus lallare Cicerrus
 Crederet ? Elleborum nostro Ligurine Poetæ
 Funde precor. Delirat enim . Quo mense libellum
 Edidit ? an poterat tam parvo tempore longas
 Ire redire vias ? Quò nomine publica lucis
 Jura sibi quærit , viduamque meretur inemptam ?
 Illam mendacem gracilis membrana fatetur,
 Et certæ , vernæque notæ , nimiumque fidelis

[XXIX.]

Littera , quæ numeris respondet . frigora Rheni
 Ah tè ne lædant , Vidua que fruaris amore
 Felix Endimion , quamvis doleat tua Phœbe ,
 Et doleat curvo qui glabra Poemata dorso
 Nocte laboravit , tanquam plus emerit æquo ,
 Ne scombris tunicæ defint , piperique cuculli .

Hæc ego non patiar, salva mihi mente, nec ullus
 Nobis verba dabit . Calami tentigine rumpor ,
 Et peream, murià si non graviore fricabo
 Sinciput hoc Asini , donec cruor effluat ; atque
 Horrida detractà fument calvaria pelle .

Cerne Lupe (hæc inter manibus sublata pependit
 Cortina, atque omnes stabant ex ordine Musæ)
 Cerne inquam strigiles cultros, cum forcipe runcos,
 Et sale conditum, fervensque in Pixide acetum,
 Quæ sacræ miscent largo cratere Sorores .
 Pharmaca , si nescis , Philodemo multa parantur,
 Quæ licet invitus potet, Rulloque propinet .
 Ipse etiam Arcadiæ miseratus Apollo ruinam
 Accurrit , viresque mihi, jaculumque ministrat ,
 Quo pereat Calaber Tyberino in Littore Pithon .

NOTÆ .

1. *Quidam Juvenis qui se legibus peritum ja-*
flat &c.

2. *Fortasse nomine Saliorum Cardinales intelli-*
git &c.

3. *Amicus tam Authoris , quàm Phylodemi &c.*

4. *Genus Vehiculi nuper Romæ repertum , vulgo*
Barozza &c.

5. *Idem quod Philodemus, ex Opuscolo quodam, cui*
Nomen Bion &c.

6. *In*

6. *In prima Satyra Author damnaverat Philodemum tamquam pietati, ac Religioni minus additum &c.*
7. *Ferunt Philodemum, dum Sacris adstat, solitum legere Authores Grecos &c.*
8. *Doctrinam innuit de luce universalis, quæ Philodemus docet nobis illabi scientias &c.*
9. *Ephebus quidam uti solitus Philodemi opera ad mittendas litteras amatorias &c.*
10. *Philodemus propriæ formæ cultor in superioribus Satyris describitur &c.*
11. *Annos natus quadraginta adolescentulus videri cupit &c.*
12. *Rullus amicus Philodemi, qui recitavit in Arcadia Carmina quedam ineptissima de Vindemia vulgo la Mozza, a Philodemo immodicè laudata &c.*
13. *Lucretius, Pindarus, & Bagcon Verulamius, Authores sunt Philodemo penè sacri &c.*
14. *Ab Authore vexatus, Poesim relinquit, & Legibus operam dat &c.*
15. *Nomen Meretricule notissima &c.*
16. *In Promotione Cardinalium plurimum operam suam valere jactaverat &c.*
17. *Cinna magnus Romæ ardelio.*
18. *Regularis quidam ambitione sua Romæ notus &c.*
19. *Philodemus Mense Octobri in Tusculano Accademiam instituit, & recitavit sermonem, cui nomen Bion, omnibus præ nausea fugientibus &c.*
20. *Innuit Opusculum Endimionis, quod Amstelodami*

*damia a Vidua quadam Typographa spontè
impressum falsò jactabant &c.*

SATYRA V.

QUò (1) rapis Ulpidi ? Propera ; vicina Ta-
berna est ;

Hicubi desidiæ cultrix Tunicata Juventus
Penfitat in Trutina , & naso suspendit adunco
Bellorum Casus . Pars altera Cæsaris Arma ,
Altera Gallorum sequitur . Favet ille feroci
Alpino Juveni , portasque , & claustra tueri
Imperat Italiæ . Magnis hic classibus Æquor
Navigat , & Regi minitatur fata Britanno .
Ingredere o Sodes ; forsan redjisse juvabit
Serò domû . Ut libet , ingredior comitemq ; secutus ,
Coccejum video , Novium , doctumque Fabullum
Atque Tigellinum , Pansam , Tarpasque minores ,
Et cum Maltino Barrum . Bombycina mappa
Implicat his lavam , summis digitisque tenebant
Fictilia , & tumidis sufflabant pocula buccis ,
Pocula ab Odrysiò multum laudata Tiranno .
Cursitat huc illuc calidæ malus institor undæ
Emungens oculos , & vastrâ callidus arte
Observat madidum labrum , nigramque salivam .

Proxima sed crebris resonabat Cella cachinnis .
O age ? quid cessas ; recita Ligurine : Coronam
Versiculis recreas , quoties Philodemus in illis
Dulce , & grande sonat . Percussus nomine tanto
Accedo propius . Cupidis Ligurinus habebat

Prè

Præmanibus (2) Cartam , numerusque in margine
 Quintus

Inspectus , Turbæ plausus , risumque ciebat .
 Dum sedeo tacitus , sitientique ore Camænas
 Exspecto ; Barrus , pereat mihi Barrus . Amici
 Sit pudor , exclamat , Satyros , musasque salaces
 Audire , & plausus alienæ impendere Famæ .

Urbanas ultra leges , finemque decoris
 Tendit opus, crescitq; novum de carmine carmen.
 Quod si tantus amor scribendi , gloria major
 Nascitur Authori , si fretus Apolline dextro
 Indicat vitio bellum , & sale perfricet Urbem .

Forſan materies deerit ; cum pumiçe vultus
 Leviget (3) Alcimus, corioque indutus odore
 Gentiles jactet digitos , flavisque capillis
 Conſpiciendus eques , agitet carpenta Varalli ,
 Qui nuper ſtabulis Mulæ viliffimus unguem
 Infuſis mundabat aquis , nigrâque farinâ
 Vix avidos ſtomachi poterat compeſcere morſus .
 Cum (4) Spado Patricio, tanquã de ſanguine clarus,
 Fæmineas intret ſerâ de nocte Cathèdras
 Garrulus , atque duos Reges oſtendat amicos ,
 Acceptasque legat feſſo curſore tabellas .
 Dein calamum poſcat, puerumq; objurget inertem,
 Et cubito innixus diſcordes mitiget aulas
 Conſiliis , toto pacando laſſus in Orbe .
 Quid memorem quantis medicaverit ora venenis ,
 Et quantum referat de fornice Gellia , cujus
 Dimidium labri , naſusque in pixide dormit ,
 Induit , & dentes ut ſerica mane repoſtos .
 Aſpicit hæc , diſcitque genis foliata parare
 Filia jam grandis , ſeptumque ſubire recuſat

Cœno,

Cænobii, horriduloque comas vestire cucullo.

Digna tamen fragili pertranseo crimina sexu,
Comunis quem stringit Amor, studiumq; placendi.
Sed (5) peccat Laufella, & plusquam femina peccat,
Vendere quæ potuit torquem, patriosq; smeragdos,
Atque novæ centum flavos donare monetæ,
Efferat ut nigrum tacitus Vespillo maritum.

Hæc sale Lucili venusina digna lucernâ
Hæc sunt. At contra male lex Scatinia surgit
Inguinibus Calaber si quid peccaverit udis.
Nam Philodemus homo bonus est, & pellice læva
Utitur, ut fugiat stantes in fornice mæchas,
Castalidumque queat contingere purior amnes.

Finierat Barrus; quem torvo lumine figens
Sulcius, & medium protendens callidus unguem
In vultus gratamur, ait, dulcissime Barri
Quod tibi contigerit magni tutela Bionis,
Conscia mens scelerum, paticus quem fecit amicū
Carinus, tremulæque nates, Titique mariscæ.
Sed qui non laudat Parthorum bella, superbum
Insulsumque caput Phylodemi devovet Orco.
Et meritò. Testes ò formosissima Tempe,
Et juga Telegoni, (6) viridisq; in margine Nimphe,
Quas ille ænormi toties sermone coegit
Mingere dum crocit. Latebrosæ tædia linguæ
Ferre nequit, mundi qui pondera sustinet Atlas,
Centaurusque sibi concham, cornuque marinum
Credidit ablatum, Calabrum dum tinnit ahenum,
Respexitque suam curioso lumine dextram,
Altaque curvatis nutabat Villa caminis.

Qui lepor, & qualis perfrecta in fronte venustas!
Gratia quanta, cui dum cornicatur ineptè

Os hiat ut podex crudæ bovis / oh mihi largus
 Si foret hic pulmo, nasisque timenda matella,
 Aut vetulus venter, ruptique omenta caballi!
 Quam bene dicentis rictus, scædæque linirem
 Terque quaterque genas; non his meliora meretur
 Unguenta, atq; rosas, petit hunc sibi crinis amomū.

Certe ego qui nuper campo Cœloque Latino
 Urbanis fessus studiis, curisque fruebar
 Ferre diu nequii Phylodemum; more Dianę
 Succinctus nitida cum figit harundine dammas
 Saltitat huc illuc, atque omnia nauseat æque
 Ac dives Monalus, quem raptat eburnea biga:
 Cumque habeat faciem, qualem non vellet habere,
 Apposuit nigrum cini Prætor Theta, furores
 Quartille laudat, laterique innixus adheret
 Hermopile & dextram gradienti porrigit ultrò
 Officiosus homo. Quis sermo? Bionis in ore
 Semper habet, (7) crambè, mensasq; Bione coronat,
 Rancidulumque facit serò cenare Bionem.
 Boletum potius comedam gelidasque cicutas,
 Et nostro potius sapient aconita palato
 Quam tuus iste Bion toties Phylodeme recoctus.
 Tū tamen exultas, Rullo palpante bilibre
 Ingenium, superisque negas concedere primas,
 Cum de litterulis agitur graiisque camœnis,
 De Joye Grammaticus si fiat iuppiter iste.
 Addit (8) & insanæ Titus calcaria menti,
 Et Cithisus, dextræque nitens Telesinus eburna,
 Quæque lacernatæ cevent tibi semper amicæ;
 Et culpas vivo signatas Consule trullas;
 Nec nisi setinum laudas, Chiique senectam,
 Aut patrio jactas diffusum rurè liquorem.

Scis etiam leporis dulces sectarier armos
 Ostreaque, & vitulæ cerebrum, clunescq; palumbi,
 Quæque filigineis pinguescunt crusta farinis.
 Miratur frugi stomachus, dominæque culinæ
 Ignarus timidusque dapes interrogat unde,
 Et quâ parte fluant; reque unum jam putat esse
 Qui lambunt Cæli patinas de plebe Deorum.

Quid facies cari cum sportula cessat Ephebi,
 Atque Tarentinæ non dum venere Kalendæ,
 Exiguaque tibi tepet olla domestica farre.
 Octobres properate dies, & perlita musto
 Tempora, quæ vacui rugas extendere ventris
 Sufficiant, rabidique famem pacare Poetæ.
 Jam satis est Sulci: frustra mē vincere tentas,
 Nil mihi cum pueris, nec multum scire laboro
 De cute quid faciant Titus, mollisque Cuminus,
 Et quantus Circæ ficus nascatur in hortis.

Quamquā vanus homo noster Calaber, tamen ille
 Doctrina Cinicos, & Stoica menta reliquit
 Post se. Quis melius constanti pectore anhelat
 Pindaricos astus? schola nam doctus Achea
 Grande sonat, totasq; sapit cum Helicone sorores.

Nil (9) ne referre putas, quod nuper femina tanti
 Mota viri fama, lucem donaverit ultrò
 Sermoni egregio, quò sospite vindicat ævum
 Endimion! oh belle! quæso dic mihi sodes
 Quanti emit viduam, nugas cudisse meracas
 Si gratis voluit, digna est amittere dotem
 Justu Prætoris; sed parva mole libelli
 Jam properent dominæ contingere mœnia Romæ,
 Et plaudat reduci Umbricius, Maculoque Bioni.
 Expectatus ades; scombrum nam frigora mordent,

Rugosumque piper tunicam suspirat, & alecto
 Nudus Transiberim feda putrescit in orca.
 Endimion miserere gari, vulvaque suilla,
 Ut sperata tuis saltem coquus oscula cartis
 Delibet. Renuis ? fies convivia blattis.
 Hic ridere omnes, sonituque explodere Barrum,
 Qui male susceptam Calabri defendere causam
 Destitit. Assurgunt Novius, Tarpæque gemelli,
 Cocceusque rogat Ligurinum, ut crastinus adsit
 Lectorus Quintam, rauco nam murmure turris
 Vicina admonuit cenæ, dulcisque grabati.

NOTAE.

1. Officina in Platea Agonali sita ubi cocholates
 varique potus venduntur, ad quam tam
 Romana quam externa Nobilitas confluit
 &c.
2. Satyra quinta contra Phylodemum &c.
3. Alcimus amicus Phylodemi vili genere na-
 tus &c.
4. Musicus frequentare solitus nobilissimos cætus,
 & offas proicere nimis ventosas.
5. Mulier quæ marito venenum propinasse dici-
 tur, ut alterum duceret.
6. Mense Octobris ad Tusculanum sermonem
 Accademicum recitavit Phylodemus insul-
 sissimum.
7. In omni cætu de suo libro cui nomen dedit Bio-
 nis sermonem facit Phylodemus.
8. Amici adulatores Phylodemi cum quibus sepi-
 sime prandere solet.

9. *Suum librum in lucem editum jactat Phylodemus typis cujusdam viduæ in Hollandia.*

SATYRA VJ.

Postremum Phylodeme precor dignare labore,
 Si vacat, & nostras pacato lumine musas
 Respice, scribendi nondum consumpsimus iram,
 Inque dies messis vitiorum uberrima surgit;
 Sed pudet auriculas numeris torquere latinis,
 Obscurisque jocis. (1) Hetruscæ cura puellæ
 Jam post hac Phylodemus eris; vernoque lepore
 Versiculos faciam, quos docti Nævia cunni,
 Et Quartilla legat, nulloque interprete Galla.

Porticus Agrippæ malè nititur alta columnis
 Balneaque, & Thermas, latii monumenta decoris,
 Lactucæ insultant, betæ, lætique coronant
 Cauliculi, & statuas rumpit caprificus equestres;
 At nos ruderibus priscum, senioque juvabit
 Sermonem eruere, & cineres coluisse sepulchri?
 Haud equidem; Patrios mens est attingere fontes,
 Et mea verba loqui, puero, quæ sedula nutrix
 Et soror, & mater docuit, cum poscere mammam,
 Cum poma, & vini cyathum suxisse volebam.
 Interea grates quas tû, Phylodeme, rependes
 Ingenio Authoris, dum nec mercede coemptus,
 Nec studio famæ fecit tibi nomen in ævum?
 Nam periturus eras sedo cum corpore, nec tē
 Ætas vividior quam fungi vitæ manebat.

At nunc ignarus fati, bustoque superstes
 Temporis invidiam superas, & in ore virorum
 Plurimus immitis contemnis vulnera Parce.
 Te Batavi (2) cupiunt victuris tradere chartis,
 Ne quid nugarum pereat, multoque notatus
 Margine, venturos possis recreare nepotes;
 Quodque tuo multum genio blanditur, & optas,
 In scholas venies, puerum tractabere dextrâ
 Ipse capillatis risum facturus Ephæbis.

Sed ne discipulos permessa licentia musæ
 Pelliceat, tenerosque lues contamine annos,
 Sub Patribus duris tyronum, & Rhetore nigro
 Ad morum normam, & sævæ caltraberis usum
 Grammaticæ; nostro de codice penis abibit
 Expunctus, levesque gene, Titique marisca,
 Fædaque purgatis migrabit vulva papyris;
 Quoq; loco imberbes tractas Phylodeme cinçdos,
 Præceptor sapiens subito nova verba reponet,
 Et docilem manibus faciet palpare catellam,
 Ut solet, & rauci canis hæc erit illa Bagoe
 Callidus in circo, quam tû saltare jubebas.
 Læva sed & pellex, nimiumq; domestica amica
 Carminibus delenda meis, ne pronior ætas
 In vitium, venerem discat virtute relicta.
 Quodque magis doleo, nostras, Quartilla camænas
 Deferis, & vidui plorant sine lampade versus;
 Scilicet horridulus nimium; sævusque magister,
 Irasci solitus cunno, tẽ radere chartis
 Nititur, & longis sequitur tua facta lituris.
 Vos quoque, Telegoni, qui surrexistis in hortis,
 Octobres fici, calamus festinat acutus
 Vellere, sed plantis ignoscet forsan amicis.

Ergo

Ergo age, testiculis positis, jussuque severo
 Parte tui meliore carens, Phylodeme, pudicam
 Intrabis scholam, serisque legendus in horis,
 Centum (3) cirrhatos unguem corrodere coges.
 Quando erit, ut cultis auro, minioque tabellis
 Discipulis pensum fias, niveoque teraris
 Pollice? sed vereor ne sis injussa dolendi
 Causa, quibus placuisse cupis, nam verbera palmæ
 Sæpius accipient, & lora cruore madebunt,
 Abstruso quoties occurrit sillaba metro,
 Ei veteres docto redolet sermone Latinos.
 Agitur (4) ecce Petus, primoque limine adheret
 Territus, auditq Phylodemi nomine, & inquit,
 Quid vox ista sonat? certè hunc nec sacra piavit
 Unda, nec in nostris colitur, legiturve Kalendis:
 Nescio quis fuerit. Surgit tunc sede magistra
 Cratylus, (5) & pæxa barba, digitisque gubernans
 Cervinam vocem, memori, puer, accipe mente
 Quæ referam (Preceptor ait.) Dum prisca fuerunt
 Tempora, (6) & innocuæ serviret Roma Thiaræ,
 Venit ab Oppidulo, laceris malè nixus alutis
 Græculus esuriens: neque enim confidere ameno
 Littore Parthenope sivit versutia linguæ,
 Atque sodalitiū; res est penes acta Tribuni.
 Principio ingenium, & Grajas jactare Camænas
 Assumptâque togâ, meritoria figere cepit
 Oscula liminibus Procerum, servoque potentes
 Grassari obsequio; donec spè turgidus altâ,
 Confidensque sui, fortisque oblitus avitæ,
 Et Patriæ, rheda tunicatorum urgere popellum,
 Invidia alterius sensum macrescere famæ,
 Conspuere in mores, odiis committere amicos,

Et quę me fari prohibet reverentiā . Tandem
 Inventus, fatuo, qui respondere paratus,
 Castalio stolidam frontem perfudit aceto,
 Arque illum ficto Phylodemum nomine dixit.

Hoc notum satis est, nec nobis excidet unquam.
 Scire tamen cupio, cur vilis homuncio tantum
 Creverit, (7) ut laqueos, syrtes, ergastula, fustes
 Gargilio, Tulloque, aliisque indicat amicis,
 Tarpejæque tonet sceptro sublimis ab Arce?

O pete, nonne vides artem, satyręque colorem?
 Plorat Gargilius, fateor, doctusque Fabullus,
 Crispulus, & Capito, sed vanę somnia mentis
 Lacrymulis rident, & ludicra Regnā Bionis;
 Namque [8] Tarentino dominator vellere murex
 Vix duo, vel tres ridiculos, morboque calentes
 Occipitis, spē donorum lactavit inani.

Nunc age quis Titus fuerit, mollisque Cuminus,
 Telephus, & Cythisus; nam sepius ista notavi
 Nomina. Quā bene percontaris? nomina sunt hæc,
 Invitus satyrę, quę quondam miscuit Author,
 Purus ab offensa; quis enim traduceret illos,
 Ordine patricio natos, virtutis Alumnos,
 Et quos laudaret livor quoque? sed nimis arcti
 Compede devincti fuerant, Calabroq; favebant;
 Neve diu (9) ramosa lues hæreret Ephębis,
 Hęc data mordaci spumantia pocula succo
 Ægrotis animis, placuitque salubris amaror;
 Nam sensim pueri Titus, Cithisusque Bionis
 Nudaverelatus, nec sordida verbula curat
 Thelephus, & frdum ridet Thelesinus amantem.
 Ipse etiam Rullus, nuper qui creverat arte
 Laudandi, repetit. positas in fœnore laudes,

Et

Et puduit dixisse, hic par non tota videbitur
Europa ingenium, nec Phœbus vidit uterque.

Cratile parce precor, qui Rullus vinitor?
Rullus erat Medicus, mimus, cantator, Aliptes
Amens præsertim, frustra cui tota nataret
Anticyra in cyathis. Hic dum favet usque Bion?
Perdidit unciolam cerebri, comitemque sequutus
Per juga Parnassi, pecudes, hircosque pilosos
Heroas fecit, mustoque madentia labra,
Et tribus (11) amissis luxit sine fine capellis.
Hoc tibi sufficiat, nunc si quid fortè videtur
Obscurum, fare impiger, & tē prætereat nil.

Sunt equidē diversa quibus malè tutus, & anceps
Detineor. Quare Baccon, & scripta Lucreti,
Pindarus, atque alii culpantur, quos mihi doctus
Euganeus lapso nuper laudaverat anno
Auctores? Nimis alta petis, nec viribus istis
Apta tuis, studiose puer, sed, si juvat, audi
Quæ referam. Multos olim Phylodemus amicos
Excoluit, vilemque omnem demisit ad usum
Servile ingenium, ut caperet sibi quos fore lucro
Credidit. Hos inter famam meruisse Poetæ
Nil magis opravit; sed natus Apolline lævo,
Mancos versiculos egrè, nugæque recentes
Vendebat populo, quamvis membrana libellum
Discolor, & multus celebraret carmina pumex.
Quid faceret? chartas cepit laudare Pelasgas,
Rancidulosque sonos, atque exemplaria græca
Prædicat è Cælo delapsa, & mente protervâ,
Quod magis ignorat, solus vult scire videri;
Hinc ardet Titus, Cythisusque docente Bione,
Non intellecto festinat basiâ Homero;

Hinc

Hinc sacer est factus Charino Pindarus, atque
 Sola tenet pluteum pedonis imago Lucreti.
 Scilicet has nebulas miseris Phylodemus ocellis
 Offudit, doctumque aliorum inscitia fecit.
 Artibus his recto deduxit tramite mentes
 Subdolan, & longo muscas captare labore
 Edocuit. Testis Labeo, qui sub duce tanto
 Aereum virtutis iter, fumumque secutus
 Grajorum, de Causidico, jurisque perito
 Græculus est factus, solas & quærere kappas
 Nititur, & gammas, jotâque senescit in una.
 Indolis eximix juvenis Malthinus in Urbem
 Venerat, & dotes animi præstantia formæ
 Tam bellè augebat, magnos ut posset honores
 Sperare, & propius violæ meruisse colorem;
 Sed vetat Euripides, scabiesque insana Lucreti,
 Quæ longas misero consumit turpiter horas:
 Cumque superba foret placanda favoribus Aula,
 Et studiis Legum, totus scriptoris Achivi
 Marcet in amplexu, dilecto ut codice discat
 Nil sapere, & fortis prævertere dona paratæ.
 Aspicit hæc, jugulatque suos impunè sodales,
 Et quod Prætoris, quod cognitione Tribuni
 Indiget, in meritum Phylodemus computat, & se
 Jactitat artificem, formatoremque juventæ.

O vafrum, indoctumq; simul! Nunc, Cratile, novi
 Cur Græcos tantum scriptores verberet Auctor.
 At nunc scire velim, cur Tuscula signa, nec una
 Rupta Bionæo cecidit sermone columna?
 Hoc Pete nil melius patuit, nam carmine multo
 Passim deridetur stolidæ petulantia linguæ,
 Quæ fuit accitis æstu, stomachoque Matronis.

Hæc

Hac ego perlegi decies, deciesque notavi
 Insulsum Calabri fastum, qui rure Latino
 Ut molles Regum pueri, pilentâ fatigat,
 Et saturejano præbet poppisma caballo,
 Assuetus torrâ defendere cannabe talos.
 Quam benè lasciivit Satyrus, musæque jocosa
 Perfricuere cutem salibus! sed quando Poetæ
 Incidit hic sermo, quæso mi Gratile, nomen
 Illius & patriam fas sit mihi discere, nunquam
 Haftenus audivi, quamquam sit dignus, ut ævum
 Aspiciat serum, nostrasque feratur ad aures.

Dicam quod potero, mihi quæ Gorgonius olim
 Edidit in scholis puero, satyrasque legenti.
 Auctor, ut accepi (nec vana est fama) Latino
 Sanguine (13) prognatus, Sectanus nomine, vultus
 Oblongi, modici census, & fraude remota
 Cultor amicitie lætas conduxerat edes
 Exquiliis, procul à turba, strepituque rotarum;
 Ille etenim biuges odit, qui fronte superba
 Purpureos quatiunt lemniscos, tectaue fugit
 Quorum campano resonabat pinna metallo;
 Contentusque sui nudas Helicone puellas
 Sæpius accibat calamo; nam Pastor, & ipse
 Arcadiæ dulci gaudebat murmure laudis.
 Non tulit hoc Calaber, feruensq; ardore nocendi
 Sectanum populo ridendum præbet, & alta
 Ambitione tumens, vulgo se prædicat ortum
 Dissecta cervice Jovis, culpatque Minervam.
 Nunc loquitur secreta, & quæ non audiat ipse
 Sectanus, quamvis præsens, dextrâque prehensum
 Dimovet à turba Labeonem, & garrit in autem:
 Nunc cubito tangit Malthinum, oculisq; retortis
 San-

Sanguineis, animi vefanos indicat æstus,
Sollicitus ne fortè cadant de fronte corollæ,
Quæsitoque sibi sedeat novus incola Regno.

Hinc odii causæ; nam quis toleraret iniquum,
Invisumque caput superis, & triste bidental,
Mille fibris ovium, quod non Ergenna piaret?
Addidit & calamo pondus, Satyrisque calorem
Carceribus (14) sacris incustodita juvenus,
Quam perfrictus homo de fornice verba docebat
Fœda loqui, testasque novas implevit odore
Obsceno. Virtus olli Pietasque videtur
Simplicitas animi, vultus malè consona formæ:
Nec juvenem laudat, nisi quem lasciva perurit
Flamma, Deumque colit pœnâ donisque carentem.

His ubi flagitiis Phylodemum vidit ovantem
Sectanus, totamque afflari crimine Romam,
Exarsit virtutis amans, & moris honesti
Publicus assertor, nobisque exempla reliquit,
Quò plectenda modo Calabri dementia cordis,
Si novus exiret tradux Phylodemus ab Orco.

Hęc Pete, ne pereant, scribes in marmore; sed jam
Sera est hora, domum repetas, cras cætera disces.

N O T A E.

1. *Italicum carmen in posterum de Phylodemo conscribere Sectanus pollicetur.*
2. *Viduam innuit Typographam in antecentibus Satyris refertam.*
3. *Mos est innatus adolescentium discipulorum ungues corrodere dum sensus obscuros alicujus Libri percipere non possunt.*
4. *Discipulus quidam humanista.*

5. *Fœdagogum indicat in publico Gymnasio Rhetoricæ Professore.*
6. *Tempus innuit SS. Pontificatus Innocentii XI.*
7. *Alludit ad penas & Phylodemo comminatas contra Sestianum in tertia Satyra relatas.*
8. *Vide notas Sat. 3. num. II.*
9. *Causam innuit, quæ occasionem dedit Satyrico scribendi.*
10. *Nullus amicus Phylodemo addictissimus.*
11. *Notissima ejusdem cantilena sæpius repetita de tribus capellis amissis.*
12. *De sermone loquitur quem Phylodemus recitavit Tusculi, nauseantibus Matronis.*
13. *Nomen Patriæ, & mores Satyrici describuntur.*
14. *Alteram indicat rationem de satyris conscribendis.*

S A T Y R A VIJ.

Sed non Ascreo suspendi cymbala trunco
 Velatisque comis ad Pimplæ flumina dixi
 Grande sacramentum; positas ut sumere cordas
 Esse nefas credam. Faciles ignoscite Musæ,
 Si strictis iterum cogor sævire flagellis;
 Nec ruptæ fidei mē postulet actio, quando
 Invito extorquent aliena piacula carmen.
 Postremum cecini fateor, Phylodemē, laborem,
 Atque ignava diū mollivit feria dextram,
 Ut melior fieres calamo parcentes; sed obstant
 Natura, & patrio nati sub sydere mores;

Co-

Costaque præsertim Calabro præcordia limo.
 Utque ea præteream, quæ non sunt crimina nostra,
 Quæque puer misero sorbillat ab ubere matris:
 Ossea mæ terret facies quocumque lapillo
 Durior, & silice, & calybe, invictoque adamante.
 Hanc si mille fabri, nudusque incude Piracmon
 Tunderet, exigua libarent verbera crustam.
 Scilicet hac fronte, hac dura cervice subisti
 Ædilem, (1) & timidus intra prætoria talis
 Clam noctu ingressus, leges, jura omnia clamas
 Eversamque fidem; ni vilis acinacis ictu
 Sectanus pereat. Lata est sententia, littor
 I propera, & tortâ ad Palum tere cannabe guttur.
 Sed quis Sectanus scriptor Satyræ? unus, & alter
 Arguitur; quorum nemo de fonte liquores
 Castalio potare ausus, laurumque momordit;
 Nempe hic addictus lucro, non turpe putavit
 Ferre jugum, & dulci præ libertate ducentos
 Carpere, Coccineum patiens aptare cucullum,
 Doctus & ad dominam digitos flexisse Lacernam.
 Ille solet veteres, & quas fuligo tabellas
 Commendat, tota impatiens mercarier Urbe,
 Callet & artificem solo deprehendere odore.
 Num poterit doctas ad plectrum cogere musas,
 Qui statuas Policrete tuas, culpatque labores
 Praxitelis, pensatque manu fracta æra Corinthi?
 Quique legit Patrum responsa, & jura Senatus
 Consulti, juratque sacri per nomina Baldi?
 Hac bene cum noscas, & sit tibi cognitus Author,
 Inque oculis habeas, veteres Phylodeme sodales
 Traducis, Calabra tanta est petulantia frontis.
 Exclamare libet; modicâ mercede Tribuni

Emite versutæ mendacia subdola buccæ,
 Et delatori sit sportula curta Poetæ.
 Nam vos decipiet gens fallere docta bifronti
 Ingenio, & sanctas faciet peccare Secures.
 Quò sequar in centum mutantem Prothea vultus?
 Accusator eras nuper, Falcesque severos
 Gaudebas tractare manu lictoris amicus;
 Nunc Comedus agis, ludis, scēneque vacantem
 Indulges animum, resolutaque pectora curis.
 Sic olim rigidos Romana Orchestra Catones
 Spectavit, timuitque Remi turba improba nasum
 Censorem morum; sed tū perfrictus in Orbem
 Erigis audaces vultus, oculisque procaris
 Pulpita, quæ nuribus fulgebant culta Latinis.
 Quodque magis miror, non te tabulata morantur
 Ultima, (2) ubi molles maturant ova columbæ,
 Et vicina (3) Lapæ pessundat regula cristas;
 Sed de Nobilium gradibus, tignoque secundo,
 Quam sequeris, pendere solet, generosaq; frustra
 Corda petit jaculum, si fluxit ab ordine quinto,
 Nec sextæ obtutu dignaris fulcra coronæ.
 O si Romuleis iterum dare jura Theatris
 Læcius, Oceanusve queat, quam credo migrares
 Hinc longè! Surgat Calaber; quid stulte moraris?
 Eja, surge inquam. Min tū istud ais? Tibi cur non?
 Surge, & in extremo sedeas Phylodemè tigillo.
 Sed quoniam leges periere, & crimine fati
 Mixtus Eques servo, Proceres cerdonibus adstant,
 Et coram Lepidis eructat scurra falernum,
 Ac cum Tongillo spectant aulea Metelli;
 Te palpare audes, & prima sedilia turpi
 Ambitione tēnes; cubito rixaris, & illum,

Atque hunc expungis; cunctis convicia jactas
 Garrulus, & podium longis clamoribus imples.
 Nunc quereris, tibi plus equo constare papyrum
 Qui referat valvas, & denso milite portas;
 Nunc Cælo insultas, si frontibus una reductis
 Scena minus celer est, aut si testudine cordas
 Durius intorto percussit pectine dextra.

At si forte tuos titillant carmina lumbos,
 Et delicatè cantaverit Istrio, nescis
 Stare loco, & spurcam labro sorbere salivam;
 Atque iterum cantare jubes, iterumque superbe
 Protinus exclamas. Quid quod nec subligar illi
 Profuit, & stricto femoralia consuta nodo?
 Nam casto frustra multum lucrata metallo,
 Sape Tarentino discincta est fibula soldo,
 Dum cupis unciolam digito pensare salaci,
 Et mollem tenerè semper lanugine pubem.

Masturbatorem (4) caveas Marcelle, Seleucum
 Vendere si curas populo gentique togatæ;
 Nam de plebe Numæ modulis cantare periti
 Pene omnes: horum auriculas longissimus error
 Sauciat, & rauco jugulatas gutture cromas
 Plus horrere solent, quam circum epiredia murmur
 Alternum, tetroque liquata piacula metro,
 Quæ facit (5) occiduis pietas Hetrusca galeris.
 At quò festivo inè raptat pulvere currus?
 Ogigii distincta Dei plebs sacra frequentat,
 Totaque Flaminix lascivit Roma fenestris.
 Insanire licet nulla est censura Quirites.
 Ecce phaleratos Princeps auriga caballos
 Exagitat, flectitque manu quatiente lupatum;
 Fronti bracteolas, & tintinnabula talis

[XLIX.]

Impofuit, pexitque júbas, & mandere juffit
 Dente aurum; forfan jumentis ferò folutis
 Ordea cribrabit. Nofcis Gradive nepotes
 Hofce tuos? vos ò veterum fimulacra parentum,
 Dum fora prætereunt, fanctos avertite vultus,
 E pario quamvis rigeatis marmore, forfan
 Dimidii, ruptaque nate exierit caprificus.

Sed properare juvat, nam tergo proximus inftat
 Ventidius, (6) stringitque rotis carpenta malignis:
 Ventidius, nuper quem vendere vidimus unctas
 Candelas, oleum, falſique tomacula porci,
 Balfama nunc redolet cervice, & cruribus aptat
 Phecafium, fiftrumque tenet; cupit ille videri
 Barbarus, ut teneras poſſit torquere puellas.
 Cedamus properè: cum turbè ohe; cave, dixit,
 Irruit, & miferos volucris terit apſide ſervos.

En matrona potens, & flectere docta quadrigam
 Lora quatit. Ride, nam de temone latino
 Excidit, & ſtriſtas nudavit fascia mammas;
 Cætera ſecreta velum bombyce tuetur,
 Servavitque ſuum mulier braccata pudorem.

O qui concurſus hominum! quantuſque cachinus
 Circum tecta fremit, porrecto ubi fornice porta
 Suſtinet æratos dentes, totamque videre eſt
 Flaminiam! mirari deſine: comptulus illinc,
 Pulvinoque ſuper tumidus Phylodemus equeſtri,
 Deſpectat fatui ridens triſcurria vulgi.
 Non impunè tamen; tenſo ſtat pollice contra
 Chironomus, (7) fingitq; crebros manus improba
 cunnos.

Nunc longas digitis aures imitatur Afelli,
 Nunc plicat articulos medios, & cornua ſurgunt.

Olli cęparum circumdat colla monile,
 Pendet & urceolus lateri, cucumisque galerum
 Excusat, nasusque gigas supereminet ora.
 At varios postquam consumpsit corpore gestus,
 Salve Bion, (8) inquit, te Rapula nostra salutat
 Nomine gallinę quondam à prædone redempta
 Arte tua; Legum magna est jactura, supinus
 Düm spectas mimos, aurigas, mirmillones,
 Indutumque stola Umbricium, scutulăq; Lariscam.
 Non hic caufidico locus est, celsoque Poetę;
 Te Platanus, te Rostra vocant, doctumq; Lyceum,
 Nescio quid satius dicam, te iuscula pultis
 Expectant, magnăque nitens scriblita patellă.
 Pręcipue caules tendunt ad sydera palmas,
 Teque rogant unctos ne dedigneris amicos;
 Utque magis (9) placeant, Graii ceromate circi
 Pellucet dudum, nitidosque imitantur Achivos.
 O dignum lotii phiala, nardoque latrinę!
 Serica quid cubito crucias, altăque fenestra
 Despicias, & fatuo damnas spectacula rhonco?
 Scilicet huc Proceres, & tē Proculejus eburna
 Invexit rheda, librisque avulsit amatis.
 Hoc mihi? Tū ne mihi hoc jactas? Meritoria quanti
 Biga tibi constat? quippe est rugosa superne,
 Et lateri affuitur corium, quò menia Birsę
 Extendit Dido, Regemque fefellit Jarbam.
 Præterea attriti veniunt sub freno jugales,
 Et cute laxata filices cervice minantes,
 Ut mense Augusto nolint tetigisse tabani,
 Jejunoque diu moveant fastidia feli.
 Attamen hoc melius, quam si reptare per Urbem
 Cogaris pedibus, calcare & stercora Romę;
 Nil

Nil facit auratus temo, hinnituque feroces
 Cornipedes valeant; dum non tibi sordida cæno
 Pallia contingat magnas efferre per aulas,
 Viminibus textam poteras ascendere ciuitam,
 Attica qua cliuo portatur barba Latino,
 Cum fricto cicere, anguilla, vinique lagenæ.

Sed delicatas sævo tibi frigore plantas
 Coxit hyems, pedibusque nequis contingere saxa.
 Grande malum, nulloq; unquam medicabile succo
 Pauperis ambitio! talos caufaris ineptè,
 Sinciput exclamat læsum, si percita turpi
 Mens tibi fermento subfulat, & in jecore egro
 Nascuntur Baculi, Tunicæ magnæque Thiaræ.
 Velle animo, demens, genii virgulta superbi,
 Et prohibe audacem cordi subcrescere ficum,
 Sanus eris, celerique vias calcabis aluta.

O ego ter fatuus, Calabræ qui pharmaca menti
 Diluere aggredior, tempusque unguentaq; perdo!
 Quid mihi (12) Rullus agit? postquâ siluere capellæ,
 Blandaque pendentes ressecavit dextra racemos,
 Cumanæ Cryptam fertur subjisse Sybillæ,
 Et responsa dare. I nunc Ammon, & tuâ cornu
 Ara frequens Rullo meritos accrescat honores.

At tibi nescio quid Barrus deponit in aures,
 Magniloquus Barrus crasso de subere totus
 Corticeus; circumstat Olus, Labeoque recenter
 Cirratus, crebris qui flavam nectit jotis
 Cæsariem, & tremulû sub pectine plangit omega.
 Quid quaeso Phylodeme tui cunctantur amici?
 Nugas, atque iterum nugas. Modo fungus in horto
 Quintilii natus, scabies terræque marisca
 Festinare jubet. Perit Republica, si non

Boleti genesi inspecta, quò creverit astro,
Naturæque sinus naso penetrabis acuto.

Bellè equidem vesane Bion, petasate Priape,
Curculio, veruexque bipes; tibi deficit una
Tessera stultorum, viridem sumpsisse lacernam.
Quod si vindiciæ nec pilea sumpta catenas
Dissolvunt animi, Barrum, Noviumque jubebo
Indicia effrenis manifesta cavere furoris,
Atque intestatos tecum cænare Quirites.

O tandem ad Calabros redeat frons ista penates,
Cujus ad occursum gelido mihi frigore sanguis
Cæsariesque riget, solvitque puerpera vulvam.
Quid cunctaris adhuc? patriâ te rupe Capellæ
Invitant; fessumque diù suspirat aratrum,
Adventuque tuo lasciva mobilis aure
Commune ad Præsepe senex onçabit asellus.

Hæc ubi minus ait, palmis utrinque reductis
Assultant, & io clamant Phylodeme, Bion io
Lascivi pueri; betasque, & grandia cæpe
Impingunt. Caveas ictus Phylodeme memento,
Ne decor illè tuus, pudibundaque gratia frontis
Vapulet, & pullâ doleant in veste cynadi.

NOTAE.

1. *Phylodemus ad Prætoris Tribunal accessit, & quatuor pratensos Satyrarum Authores accusavit &c.*
2. *Phylodemus in Theatro semper in primò ordine tignotum locum tenet; nunquam in posteriori streinò situs nec in altiori parte vulgo dicto la Piccionara &c.*
3. *Lapa nomen Meretricule, quarum locus in ulti-*

[LIII.]

ultimo ordine superiori tecto proximo &c.

4. *Marcellus de Rosis Theatri Conductor Comediam fecit cui titulus il Seleuco . Musici verò nullum meruerunt plausum &c.*
5. *Societas Sancti Joannis Florentinorum , cujus Confratres dum suspendendis in patibulo assistunt pileos quosdam gerunt grandes , & molles, vulgò a quattr'acque &c.*
6. *Ventidius amicus Phylodemi &c.*
7. *Chironomus alter amicus Phylodemi modo illi suspectus &c.*
8. *Rapula meretrix quaedam ad quam sapissimè accedit Phylodemus cum sociis &c.*
9. *Caules condire hortatur oleo quo Atletæ luctatores Græci ungebantur &c.*
10. *Proculejus filius cujusdam Principis , cujus amicum se jactat Phylodemus &c.*
11. *Curriculus viminibus textus in quò vehitur Episcopus quidam Græcus &c.*
12. *Rullus pastor Arcadiæ , qui carmina quaedam recitavit de tribus capellis, alludens tamen tribus pueris olim sibi caris &c.*
13. *Barrus amicus Phylodemi , & Sestano infensissimus de cujus ultima oratione nuper in lucem edita, Author loquitur &c.*

SATYRA VIIJ.

NUnc age: dum longis respirant pectora cutis
Mi Lupe scire velim, fortasse & in acta referte

Quæ nam præteritis statuit fecitque Kalendis
Clara phalanx, aderas nam tû quoq; credulus illis.

Dicam equidem. Labente die convenerat una
 Turba (1) frequens, ubi turpis hiat de marmore
 vultus,

Proluit & gelida sitientibus ora caballis;
 In primis Phylodemus erat, manibusq; reductis
 Ut solet, & nugis dare pondus idoneus, inquit.
 Maeste animo studiosa cohors; virtute parantur
 Coccina, nec crinem præbet Dea calva supinis;
 Qui sapit, ipse sibi fortunam fabricat, Astris
 Invitis. Romæ sumus: hic ubi cuncta renident
 Imperii speciosa notis, medioque popello
 Sæpius auratis vestitur bucca thiaris.

Vos quoque de largo cratere bibisse licebit
 Si patulas dabitis nostris sermonibus aures.

Quis quis in hoc uno studeat, noctesque diesque
 Cogitet ut doctus videatur. Splendida larva
 Virtutis quantum Romana præstat in Aula!

Hac faciliè induimur, si nostrum quilibet ora
 Solverit in laudes socii, & conjuret amicè.

Hic putret in Venerem, dextra quatit ille fritillū,
 Alter ab immunda nescit prodire culina;

Tû laudato. Ubi num Larronus? septima lux est
 Ex qua se libris macerat, studioque forensi

Ad bessum Galli bona de quincunce redegit,

Et jam Pragmaticos divino provocat omnes

Eloquio. Quid agit Plotinus? in abdita rerum

Viscera sollicitam conatur trudere mentem;

Illum non Veneris comites, nec blanda voluptas

Abstrahere inde potest. Doleo, nam plurimus hæret

Marcidus ore color, vigilis fumusque lucernæ.

Sic

Sic vitium obvolves fūco virtutis, & umbra;
 Interea crescet laudati nomen amici;
 Totaque securo poterit dormire caduceo
 Sabbata. Sed multum præstabit norma loquendi;
 Arte loqui didicisse juvet, nam regula raro
 Hæc fallit, probeque imponit; grandia semper,
 Atque ignota aliis coram recitentur; Achivos
 Scriptores passim mirari, & promere fas est,
 Verbaque fallaci resonent Gortynia labro;
 Nec nisi cum kappis, fidisque pugillar jotis
 Signatum officii moneat labentis, & horæ.
 Ille etiam docti famam venabitur, herbas
 Cui medicas lento distillat cacabus igne,
 Disci & humanos scrutari callidus artus;
 Virsurgi ductus noscat, fluxumque cruoris
 Harve, (2) quid cornea fibra, quid vireus humor,
 Quodque salivalis fungatur glandula munus.
 Nec pigeat terras, vastique sinum Ennosiggi,
 Fluminaque, & toto metiri, sidera cælo.
 Momenti exigui res est, dum splendor adsit
 Circint, & vigili suspensa dioptra tigillo;
 Nec multum referat, toto si dormiat anno
 Æneus in theca, rosusque rubigine quadrans;
 Nam quæta pars hominum, cū dixeris hexacliton,
 Puncta, superficiem, conum, tetra edra, scalenum,
 Non sile, & frontis crispatur ruga senilis.
 Verborum series, & nuda vocabula rerum
 Discere, quæ libri postrema in parte locantur
 Sufficit, ut mediis natus videaris Athenis.
 Magna tibi narras, Lupe, vix credenda Larino,
 Qui sede in triviis, & rubro dimicat ovo,
 Vilia laurus victricis præmia crustæ.

Sic habet . Ipse ego sum testis ; majora supersunt,
 Cum nobis certum scribendi tradidit usum;
 Nam postquam miserum culpavit sæpe Maronem,
 Quique novis hominum mutavit corpora formis,
 Verba, ait, implumis volitant ludibria venti,
 Scripta manent, ferosq; videt membrana nepotes.
 Ergo agite, & multos post hac impunè papyros,
 Et liceat totas calamo percurrere cartas,
 Me duce, neve tuæ formident thura tabellæ,
 Quidquid moliris, tumeat, moveatur, & artus,
 Et voces habeat, quamquam natura negarit.
 Si verno umbrosam describis tempore ripam,
 Fronde comas cingat, viridique tenerrima libro
 Rideat, & nudas invitet margine Nymphas;
 Sic flores risum telluris, & altra vocabis
 Purpureos cæli flores, tremulosque pyropos;
 Sed nunquam propriè dices communia; sorlent
 Versiculi tenues, exiles, & monogrammi,
 Qui fulcris reptant, & de sermone pedestri
 Erectos nequeunt ad sydera tollere vultus.

Nec sic incipias . Terram versabat aratro
 Principio mortale genus, viridique sub umra
 Dulcia securæ carpebat gaudia vitæ.
 Hoc facilè in triviis dicet Petasinus, & Olus,
 Nec quicquam prægrandis habet, veriq; coloris;
 Aude sic potius . Communis viscera matri
 Rusticus infanti ferro lacerabat Orestes,
 Ederet ut dulces prægnanti corpore foetus,
 Et circum patulas frondosa palatia quercus
 Pendula flammiferi ridebat sulphura cæli.
 Quâ sapit hoc! scalpitq; animos, intratq; medullas!
 Est Poesis quædam veluti formosa puella,

[LVII.]

Collibus albanis, ventoso aut Tibure nata;
 Quam si non Urbis genius, luxusque polivit;
 Incultis neglecta comis ad pascua cogit
 Errantes pecudes, patrioque senescit agello.
 Fac eadem longos ferro tortore capillos
 Colligat in nodum, spatiosam serica frontem
 Ædificent, longoque solum sub firmate verrat,
 Protinus augetur nomen, titulumque Matrônæ
 Vindicat, & gestu, risuque propinat amores.

Non secus exultas comitatur mille procorum
 Examen musas; quod si de gurgite primas
 Castalio potabis aquas, humilique corollæ
 De myrto, tenuique arbor de fronde placebit,
 Vix tua clamosi laudabunt carmina lippi,
 Et raucus solis cantabis mane columnis.

Humanos animos quanto facundia nifu
 Pelliceat, mentesque trahat quocumque iubetur,
 Nos docuit Barrus, calamo qui vindice magnos
 Eripuit fato Reges, famamque sacravit
 Venturi invidiæ (nec vanè credidit) ævi.

Ut belle assurgit! stravit tibi maxime rerum
 Gloria pulvinar, fumant ubi littora fœdis
 Strata cadaveribus. Tandem fortuna pudorem
 Induit, & prostant pretio virtutis honores,
 Jam tergit lacrymas, & numine læta propinquo
 Libera vestigal Provincia solvit amoris.
 Sed quid Pumilio? fortis, nullique secundus
 Hac iter ingressus: Phœbi nam sæpe quadrigam
 Ignovomis discinxit equis, calcarque Piroo
 Addidit, & Cœli spatium dimensus utrumque,
 Fatali diras spoliavit luce cometas;
 Placavit cythara Phocas, & grandia cete

Dum

Dum petit auroræ cunas, croceumque cubile.
 Scilicet humano nunquam præfigere metas
 Ingenio valeas, geminas dum concutit alas
 Quas menti natura dedit; delirat ineptè
 Gargilius veterum laudator, & usque sequendos
 Auctores clamat, primi quos novè Parentes,
 Et quorum attritus pinguescit pulvere codex.
 Utq; vitrum, & multo laudamus Mentore mensam
 Jam fractam, & ligni miramur crura, sic illi
 Antiquitas pretio est, & solos computat annos;
 Tantaque longævis tenet hunc reverentia fastis,
 Ut si fortè recens referat membrana Catonem,
 Pacuviumque liget pretioso fibula morsu,
 Desipere incipiant subita novitate decoræ
 Pelliculæ: solum caries, & pulvis amantur.

At vos o juvenes, quæ pectora liber inundat
 Sanguis, & angustæ nescitis vincula mentis,
 Dicite non ævo tantum senioque referre
 Scriptoris famam; forsan fuligo libellos
 Illustrat, rosisque sedet sapientia chartis?
 Aut bona furtivæ fecerunt carmina blattæ?
 Non ità. Quin veteres mē iudice deferat omnes
 Qui vult esse aliquid. Nostri proh dedecus ævi
 Mirari antiqua, & verbis hæere minutis,
 Ac veluti mentes, & non majora tulisset
 Ingenia hæc ætas quam sæcula prisca tulerunt.
 Invidia careat sermo, nam tempore ab illo
 Mille artes crevere novæ, quin crevit & orbis
 Grandior, & noto creverunt sydera cælo;
 Sic animos sensim digitis natura magistris
 Fingere majores didicit, rerumque capaces,
 Quas lux nostra videt. Quod si modestia Rulli
 Di-

[LIX.]

Dicere quæ vellem non importuna vetaret,
 Exemplis poteram vobis fortasse juvare .
 Nam quoties repeto ternis cantata capellis
 Carmina, & ingratis hærentes cruribus uvas,
 Quantaque divinis inerant oracula lanis,
 Excitor, & doctâ manant mihi labra saliva.
 Nullus enim veterum tam miscuit utile dulci,
 Ut risu prodesse queat, pariterque monere:
 Dj Rullo tantum facilesque dedere Camœnæ.

Sunt alii genio molles, quos vernula captat
 Etruscus sermo, Charites, tenerique lepores,
 Et voces patrium quas guttur fecit opacas.
 Hi scelus esse putant. verbum si labitur ullum,
 Quod non limpha prius medio purgaverit Arno;
 Utque queant dulci condire poemata metro,
 Ad Sorgæ latices properant, laurumq; pudicam,
 Infernisque petunt cariola vocabula bulgis.
 Omne tulit punctum, Thusco, qui carmine domnâ
 Prò domina dixit, qui sævo spicula plumbo
 Scit puerum Veneris torquere, atq; altera fata
 Appellat famam, mortem, funusque secundum;
 Ast ego jejunos reputo, cerebrique minores
 Quos vanus captat titulus, nomenque Poetæ.
 Traditus est fastis error; pia thura Camœnis
 Persolvam, sanctisque adolebo cinnama flammis,
 Quod mihi sorte datum crassas domuisse tenebras
 Lampade Palladia. Non jactet Etruria Vates:
 Nam si forte meos vellem prompsisse libellos
 Buccolicæ, poterit passas Aligherius uvas
 Cingere, & accenso volitare Petrarca papyro,
 Romuleæ festis cum lucent ignibus Arces.

O Lupe mecastor si leas, ne pendula Olympi
 Ful-

Fulmina sollicites, alienaque crimina fontem
 Efficiant. Tantum ne superba cucurbita frontem
 Erigit è limo, fœdasque è stercore vires
 Colligit, ut ramos tendat, cœlumque laceffet?
 Naviget Antyciram: tenui si nascitur herba
 Helleborum, celsas fas est superare cupressus,
 Roboraque & Cajo prognatas Consule quercus,
 Quæ calabræ prodesse cuti medicina laboret.

Quid tibi cum puro vecors sermone? quid audes
 Immundo Etruscas labro fellare Camœnas,
 Et sacros vates, sanctissima nomina, nugis
 Immiscere tuis? Ubi nam liber? ede beatæ
 Buccolicæ Phylodeme jubar, membranaq; victrix
 Explicit imberbem catinensi pumice frontem;
 Sed latitat, timidusque sinu prodire recusat
 Authoris codex, & iparso palpitat auro
 Pallidulus. Jam non tibi proderit umbra lacernæ;
 Inspexisse juvat, populoque ostendere cartas
 Stultitię pingues, vacuęque insomnia mentis.

Principio famam Baccone emunctus ineptam,
 Se nova divinæ jactat præcepta Poesis
 Tradere; gaudete o pueri, nam torva magistri
 Hinc facies aberit, ferulæ, coriumque sonorum;
 Vos nimium Phylodemus amat, minimoq; labore
 Scribere versiculos Calabro doctore licebit;
 Jam valeant numeri, valeat pede regula certo,
 Et cum spondeo currat confusus jambus;
 Ipse docet faciles Heliconæ ciere sorores,
 Quoque modo humanas intret sapientia fibras;
 Sedibus æthereis, & cælo lapsa sereno.

Gratulor o Calaber, cui sic vesica cerebri
 Intumuit, scelus est medicam protendere dextram.

Gau-

Gaude sorte tua . Nunquam tibi deerit amena
 Letitiæ fons, & menti cognata voluptas .
 At quoniam largo fervet tibi munere Divum
 Ingenium, plenoque fluis torrentior amne :
 I præcor ad madidas Paulo comitante tabernas ,
 Hic ubi cum crotalis, & crummate , & utre sonoro
 Fæda coronatus celebrat quinquatria pistor ;
 Dumque foris Icon, & sancta sigilla morantur ,
 Umbricii ructus, inter crepitusque Marulli ,
 Læva suspensus Citharam, cui corda , nec unus
 Deficit articulis modus, unumquemque saluta .

Dj tibi dent bella noctu dormire Puella ,
 O Juvenis, flammâ quem torquet turgida mamma ,
 Nec possint vitam disrumpere fata maritam ,
 Neve tibi ingrati crescant cum tempore nati .
 Sub disciplina luxus moderare canina ,
 Illis non lenta dum fervet prima Juventa ,

Io Philodeme ! placet cantus modulique sonori ,
 Ac gratæ capior tanta dulcedine vocis ,
 Ut videar penè redivivo adstare Petrarchæ .

Cerne procul graditur Rullus ; salvere memento
 Rullum . Ecquis votiva negabit carmina Rullo ?

O Rulle , o leta qui diceris arte Poeta ,
 Cui tanquam Stellæ rident in rupe Capellæ ,
 Atque favet (3) tardo dulcis textus Odoardo ,
 Discinctum Collo Plectrum tibi cedit Apollo ,
 Ut valeas crebris medicinam ferre cerebris .

O bene . non melius [si fas dixisse] Planella
 Cantaret totâ quamvis plaudente Suburra .
 Nectite ventriculis Phylodemi tempora Lippi ,
 Sutores , Figuli , Ciniffones , & Parasiti ,
 Rhedarum artifices , Fabri, Laniique, Popeque ;
 Vestra-

Vestraque cum miseræ redeunt ad festa Tabellæ ,
 Idibus ære dato tales conducite Vates :
 Plurimus & patulo subsultet Julius orbe ,
 Et lætum siculâ resonet meretrice lupanar .

NOTÆ .

1. *Fons Farnesius ad potandos equos extructus &c.*
2. *Guigelmus Harneus Author experientia de circulatione sanguinis &c.*
3. *Textus quò usus est Rullus &c.*

S A T Y R A - IX.

ARcadix rediere dies , festæque Kalendæ
 Musarum . Surgunt viridi subsellia circo
 Artifici contexta manu , doctusque Colonus
 In calamos iussit (1) subcrescere tonsile buxum ,
 Et nostræ foliis imitari Insignia Gentis . (tis
 Jam(2) reduces Nymphæ gaudent, nitidisq; Hyacin-
 Tempora regali properant redimire sub umbra .

Bufonem Calabrum procul hinc arcete Puellæ
 Pierides . Terret Pastores improba cornix ,
 Omine quæ diro Laurus infamat amicas ,
 Et vetat insontes Nemoris cantare volucres .

Albo Pastorum, (3) & vestris expungite fastis
 Suppositum Nomen . Non hic natalia traxit
 Parthenope ; Patriæ titulum mentitur , & ortus
 Dissimulat, (4) Civemque suum, qui perlita fellè
 Oscula Divino potuit libare Magistro .

Atro debuerat potius carbone notari

Inter

[LXIII.]

Inter vitandos , & muro pendulus alto
 Monstrari digito matrum , timidique popelli ,
 Quâ (5) gemino Ripis conjungitur Insula Ponte ,
 Atque inscripta Reos prohibet salvere Columna ,
 Deficit hoc unum Mundi tibi Maxime Rector ,
 Securos aditus Musis præstare Latinis ,
 Intactumque Nemus vitiis , & Apolline dignum ,
 Ut tua venturo commendent Arcades Ævo
 Facta , quibus præsens Ætas , & Roma superbit ,
 Scilicet Imperii , rerumque potitus habenis
 Dividis augustas in publica commoda curas ,
 Et vigili nunquam respirat fronte Thîara .
 Hinc aures (6) pronæ in vulgus , vultusque patentes
 Principis , (7) hinc vafri moderata licentia juris ,
 Et castigati tanto sub Judice mores .

Jamque fides , pietasque tuam successit in Aulam ,
 Et virtus (8) potior nummis , dulcique caduco .
 Decolor est Aurum insolitæ pallore repulsæ ,
 Et tinctas olim venali murice lanas
 Respicit , atque suos queritur perjisse lacertos .

Sed Patris titulum quanto mercaris amore ,
 Cum nudum vulgus , Plebemq; amplexus egenam
 Fortunâ (9) meliore foves , tectumque , laremque
 Largiris ; magnique tui Patrimonia cordis .
 Hoc censu lætatur inops , frigusque famemque
 Despicit , atque aliud sentit te Principe fatum .
 Si placeat Superis longum tua Numina Terris
 Tradere , non egrê patimur divortia Cœli .

Quid memorem veteres Tyrreno in Littore portus
 Auspiciis (10) crevisse tuis , & fida Carinis
 Ostia Byzanti , Nautasque ciere Britannos ?
 Quin etiam (11) puri latices , & ductile flumen

Arcu

Arcu substructo percurrere discit in Urbem ,
 Te monstrante viam . Miramur grandia Facta ,
 Et Regno majorem Animum , longæque futurum
 Ætati exemplar . Sed quis resonare docebit
 Laudibus Antra tuis , & tanto Numine Sylvas ,
 Si Calaber pulmo , Rullusque caprarius obstant
 Magnanimis ceptis ? Jam nostra Thalia laborat
 Scribere , quæ seros placeat legisse Nepotes :

Sed reus invidiæ traducor , & ante severum
 Postulor Ædilem, tamquam mea carmina famam,
 Patriciumque (12) decus violarint livida morsu .

Non ego , (13) tu Satyras scribis Philodeme, Ca-
 Qui vitare meas audes, & spargere fellê . [mānas
 Mentiris bucco , medioque in gutture verba
 Vix concepta , tui redolent mendacia cordis .

Non loquor ambiguê, nec egêt Interprete versus.
 I lege : quæ nostras exornant nomina Cartas ,
 Persius , & Flaccus , veteresque habuere Poetæ ,
 Et Pindi lauru , truncoque notantur in omni .

Nævia, [14] Quartilla, & Lalage, famosaq; Galla,
 Quæque nigros didicit Laufella efferre maritos ,
 Cui non nota prius ? qui sic jejunus, ut illas ,
 Dum canit, in proprios, sapiens, nō transferat usus ?

Si faciem multo medicavit Gellia cosmo ,
 Pixide non unâ contenta , & Conjugis ore
 Fœda colorati liquit vestigia labri :

An non hæc eadem Meretrix Regina Canopi ,
 Et Tonaquil fecit , Poppeaque Cæsaris uxor ?

Sed vetitas implet tabulas Quartilla , suoque
 Mittit amatori . Quid deinde ? Et Julia Ephebos
 Dilexit , nitidosque Procos Romana Puella .

Quolibet in Circo limis feriebat ocellis .

Has ego versiculis retuli , Cineresque Latinas
 Musa petit, gelidosq; fricant mea carmina Manes .
 Mè non immundo Mater generavit Ovili
 Dum tondet Pecudes, nec nostra infantia Cœlum
 Vile hausit , lususque fuit tractare bidentes :
 Sed mihi gentilis de sanguine fluxit Avorum
 In venas humor ; moresque , & publica vitæ
 Officia , à tenerâ docuere atate Parentes .
 Artibus his crevi . Potuit quis lædere nostrum
 Matronas , totamque secare licentius Urbem ,
 Si sapiunt , æqua pensabunt lance Quirites .

Effugisse cupis tenui vulpecula rima ,
 Atque alios onerare tuis nequissime probris ,
 Sed non eveniet . Calabrum Romane caveto :
 Illius audaci temeraria labra veneno
 Distillant , spurcoque oritur boletus in ore .

O utinam Rulli , quæ stringit serica lumbos
 Fascia cinctutos (15) commendatura Cethegos ,
 In collum celeri transfret provida nodo ,
 Strangulet ut nigromendacia fœda palato ,
 Græculus & longum faciat Philodemus Jota !

Sed ne deficiant sannæ , risusque , jocique ,
 Longum (16) vive Bion, Petasusq; expectet Etruscus :
 Præstat enim cerebri propius cognoscere lippi
 Naturam, quantumque tuæ sit mentis inane .
 Nam licet Aoniis feriant emissa Pharetris
 Tela cutem, & durum scalpant tibi vulnera callum,
 Nil Recutite doles, nec palmam subtrahis . Atqui
 Ad scuticam Pueri trepidant, falluntque Magistrû,
 Callida dum sævum declinat dextera flagrum .
 Ast ego cum dixi , faciles malè perdis Amicos ,
 Ambitione tumes , vanus te decipit Aula

E Fulgor,

Fulgor, & occulto subsultat crimine pectus :
 Tu potius gaudes , & crispas nare chachinnos .
 Displicet hoc unum , quod amamur, quodq; probamur ,

Et jam trans Alpes , & magnum navigat Æquor
 Gloria Sectani . (17) Nec Gothus dicor, & Hunnus
 Barbariæ tumidus , calamoque nocentior illis
 Flavia (18) qui rabido terebrarunt marmora ferro ,
 Et nidos fecere avibus , viridique lacertæ.
 Cordi nimirum petulans capifriculus hæret ,
 Extenditque fibras , & surdas occupat aures .

Stoicus esse cupis ; sed tē Metrodorus in hortis
 Cur toties myrtum vidit, bulbosque legentem ?
 Desine (19) Gassendi mirari scripta , tuisque
 Consiliis vitæ fines laudare beatæ ,
 Cui potior virtute fuit malè sana voluptas .
 Nam lateri , vesane , tuo si semper adheret
 Imberbis Genius , si mollia basia captas ,
 Si lava jugulas homines, parcisque crumenæ ;
 Jam tibi, nec Zeno , nec Porticus illita barbis
 Argivis titulum faciet , sed nomen habebis
 Turpe , & tē dicent Epicuri de grege porcum .
 Tunc poteris Solymę quondam fabricata Trophæis
 Delubra , (20) & veteres quas Pax incoluit Ædes
 Visere , cum suis cognatis , albaque lardo
 Omenta, & pingui tuceta parare macello .

Hæc ego dum scribo , surgunt tibi vertice Cristæ
 Coccineæ , ut volucri Juvenis quam donat amata ,
 Cum precibus Manes (21) Inferni, & thure piantur.
 Gestis enim nugis mendicam quærere famam ,
 Bracteolisque sonas ; sed quis mirabitur illas ?
 Nempe cui mos est Tripodes, parvasque Patellas,
 Curricu-

Curriculum, (22) & rubro suspensa crepundia filo
Emere, ubi signat majorem Piramis umbram.

Dic, bombax (23). Tritæ si Mercurialis Apella
Scruta togæ, & pallam non uno vulnere sartam
Laudat, & oppositâ speculatur luce lacernam:
Non ne mah ridet Tongillus licia panni,
Et calce obtritum cogit discedere Verpum?
Ergo ego Tongillo pejor ridere vetabor
Sermones, cartasque tuas, quas undique rebus
Assutis, verbisque studes farcire Pelasgis?
Non ita; sed quoties Platani resupinus in umbra
Immensum pensare chaos, vaga semina rerum
Incipis, & Phebi cursus, Lunaque labores,
Indignor, tantâque jecur mihi bile tumescit,
Ut potius vellem Latios audire bubulcos,
Cum duro vendunt effossa Numismata rastro,
Antinoique comas, vultumque Neronis arator
Judicat, atque recens audet culpâre metallum.
Quid mihi Crisippos, ærumnososque Solones
Arcefilasq; probas? Redeant hæc nomina Athenas,
Teque (24) joci Paridis capiant, lepidiq; colores
Bertoldi, & crebra dilectus imagine codex.
Hunc facilè invenies, si docti Scrinia Fusci
Cistaque Virginii pateat, Pluteusque Vagelli,
Quò viles auro cultæ servantur Etruscæ,
Et vetus exesum vestit membrana Platonem.
Proh fatum! Calaber lascivit scurra, suoque
Callidus ingenio, Romæ qui prandia donet
Invenit, & caligis tunicâque exultat inemptâ.
Parte alia (25) Euganeus, pulchro cui pectus honesto
Fervet, & Ascreas delibat cominus undas,
Ut satur ad vigilem possit remeare lucernam,

Cogitur indoctis componere verba Cucullis .

Sed tibi non astus , nec linguæ discolor usus
Quidquam proficiet , cinctique insania Rulli .
Contemnere , miser , trullasque , & fictile Tuscum
Ornabis ; figulus sic te dignetur Apelles ,
Nec facie urceolos timeat spurcare Saonæ ,
Aut pretium Crassæ nomenque perire diotæ .

Infelix operam perdo , nam læva mamilla
Nil sapit , & sicci torpet tibi vena cerebri .
Lanuviis Phylodeme tuis qui subligar esse
Credidit , undantes credat se posse caminos
Vesevi , & Tanais cyatho compescere fluctus .
Fæda tibi nimium ruptis tumet Ernæ fibris ,
Itaque pendentes lambunt crura Enterocelæ ;
Ut scrotum nequeat centum tibi fascia vittis
Cingere , ni doctos transmittat Nursia cultros ,
Vulnere qui medico vellant ab origine morbum .

Sed quota pars hominis Calabro restaret adæptis
Testiculis ? ægro suspendat ab inguine Tonsor ,
Et paulum cesset captiva novacula thecis .

Namq; (26) fabas Labeo , & Barrus ceroma paravit ,
Queis longo liniant appensa coagula junco ,
Et plusquam media tumidos æstate pepones .
Quod si non prodest geminus tibi Cingulus , actum
est :

Pensile portabis pondus , risumque ciebis ,
Dum tunicis verrunt silicem intestina solutis ,
Atque inter talos sequitur pars magna Bionis .

NOTÆ.

1. *Pensile Theatrum noviter ad Arcadiam constructum in hortis Farnesianis &c.*

2. *Inst-*

[LXIX.]

2. *Insignia Parmensium Principum , in quorum solo Arcades nunc canunt &c.*
3. *Albus , seu pazina , ubi singula Pastorum nomina designantur &c.*
4. *Philodemus in albo se inscripsit Parthenopeum, cum sit ex Oppido Scaleæ, ac Concivis Iudæ.*
5. *Locus S. Bartholomæi ad Tyberinam Insulam, ubi signantur nomina percussorum Anathemate &c.*
6. *Qualibet hebdomada Audientia publica Pauperum in Aula Pontificia &c.*
7. *Nonnulli Iudices , & Tribunalia abolita &c.*
8. *Vacabilia de medio sublata &c.*
9. *Hospitium in Palatio Lateranensi pro Pauperibus erectum , & dotatum &c.*
10. *Immunitas concessa centum Cellis , ac Portui Tyrreno &c.*
11. *Signat excitatum Aquæ opus à cineribus Trajanis &c.*
12. *Philodemus in Sestianum invexit , quasi Patricios , Patriciasque scelerum accuset in Satyris &c.*
13. *Apologeticus Authoris &c.*
14. *Nomina in Satyris antecedentibus notata &c.*
15. *Rullus cinctus incedit , dum Toga unitur &c.*
16. *Etruscorum Societas, vulgo della Misericordia &c.*
17. *Philodemus Satyras uti barbaras improbat &c.*
18. *De Colosseo loquitur ab Hunnis , Gorbisque diruto &c.*
19. *Gassendus in vita Epicuri per Philodenum explicatus &c.*

20. *Sujum Nundina celebrari solita prope Pacis Templum in Foro Boario.*
 21. *Mortuorum Exequiæ in Laribus Divi Gregorij festivo celebrantur apparatu, ubi vana Iuventus solet emptæ donaria Amasie largiri vulgo (pagar la Fiera &c.)*
 22. *Nugæ lusoriæque res, quæ pueris parantur diebus sacris Martii apud Divum Petrum &c.*
 23. *Verpus, qui die Mercurij in Agonali vendere perhibet panxa, muribus corrosa &c.*
 24. *Paridis, & Viennæ, nec non Bertoldi fabulæ figuris exornatæ &c.*
 25. *Celebris Poeta, qui Conciones vendit Religiosis &c.*
 26. *Duo Amici, & Fautores Philodemi &c.*
-

S A T Y R A X.

HActenus imbelli, Musæ, jaculastis ab arcu
Spicula, quæ melius poterant latuisse pharetrâ;

Scilicet infanî vilis farrago libelli
Romanâ emptorem frustra mendicat in Aulâ,
Nostraque turpiculæ damnantur carmina sellæ.

Sic Phylodeme jubes; postquam tua livit arundo
Degeneres (1) versus, miseroque legentis ab ore
Delevit nebulas; pingui fit penula lardo
Sectanus, spissisque vetat convivia muscis.
Nil moror; ecce tuis delibo plurima chartis
Oscula, (2) Plautinosque sales, & candida Vossi
Verba,

Verba, supercilio miror contractus utroque .
 Proh quantum sapientis habent, falsique leporis
 Nomina, (3) Bambalio, Scottator, Larva, Popino!
 Quam redolent multâ vigilatos nocte labores!
 Hæc ego dum relego, Musas, aut forte loquutum
 Esse aliquem credo, cui non mortalis origo .

O dignum trudi, quò mortua bucula vivos
 Incurfat fatuos! Hoc est quod subdole palles,
 Tempore [4] quod longo te lux non publica vidit
 Languidulusque cubas . Jacta vesane cadurcum
 Currat ut Archigenes aliquis, qui pharmaca por-
 Et vena saliente ictus examinet omnes. [tet,
 Rulle quid expectas? Hæc est urina Bionis
 Cocta parum. [5] Nocuit Pimplæ de gurgite potus
 Assiduus, foliumque virens, & laurus amara .
 Accede, & matulam naso dignare canino ,
 Nec pudeat plenam digitis attingere pelum .
 Inspice quæ lentas accendant sulphura febres,
 Et vitata acido fluidorum vascula nitro :
 Dic aliquid de naturæ, morbi que veneno ;
 Præstat enim Calabro fessam producere vitam,
 Filaque crudeli præbere recentia Clotho ,
 Ne Virtus, Pietasque cadat, ne tristis Apollo
 Arcadiæ fines, & regna canora relinquat ,
 Mætaque pullatæ veniant ad busta sorores. [bos,
 Grande operis pretium! nescit Phylodemus jam-
 Pyrrhichiosque pedes, nec syllaba fallit inertem,
 Atque solécismi nares corrugat odore .
 Quin potis est centum [si Dis placuisset] ephæbis.
 Corrigere hexterni, pensique errata diurni;
 Sed ferula [6] sonat ante fores, cautusque Magister
 Te cirratorum prohibet confidere transtris.

Perge meas igitur calamo purgare camēnas,
 Plurima ne feros offendat menda nepotes;
 Parce tamen rigidis Sēctanum agitare cachinnis,
 Vilis [7] ubi passim torpet scriptoris arundo,
 Et male diffuso peccavit sepia succo.
 Sed quis nam tulerit Calabri convicia, dum se
 Virginei, [8] niveique cupit jactare pudoris?
 Tam pia nulla foret crispis Virguncula vittis,
 Quæ catulos, felesque mares tēgisse vetatur,
 Dimidioque patrem, fratremque salutat ocello.
 Nam si forte meas concessa licētia musas
 Exhilarat, miscetque jocos festiva Talia,
 Protinus, (9) o mores! o perdita tempora! clamat,
 Quēis passim Satyri ludunt impunē salaces,
 Atque docent pueros quæ sint connubia lævæ.
 Tū ne meos audes, tū castigare libellos,
 Qui spurca ad Græcam consumis thura Cotython,
 Cui signat [10] stabiles mulier petasata tabellas
 Conjugii, nec prima facit divortia barba?
 Non ego Tongillus, nec sum de plebe *corusca*,
 Bractea quos, vacuique capit tinnitus ahēni.
 Quamvis enim torto lustres altaria collo,
 Mensasque, & pulvinar contrēctare Deorum
 Sæpius accedas; non omnes subdole fallis,
 Astutæque tuo nequeunt in pectore vulpes
 Occuluisse caput, turpisque volumina caudæ.
 Audeat [12] hoc potius, qui tædæ jura maritæ
 Nescit, & horridulus siccâ cum conjuge dormit,
 Et mane urticam lustralibus expiat undis.
 Aut qui zelotypo furialis vulnere ferri
 Pendula (13) marmoreis truncat genitalia signis,
 Et Galbas, magnosque cupit castrare Nerones,
Ne

[LXXIII.]

Ne forte offendant oculos, pictoque flabello
 Lumina cogantur castæ velare puellæ.
 Sed tibi non dabitur talis Phylodeme potestas,
 Provida nec lippo collyria diluet Orbus. [chartis,
 Culpior (14) & inde meis quod nulla est fabula
 Nec mihi Nasonis placuerunt carmina vatis;
 Nullus enim fragiles per me puer induit alas
 Icarus, atque absunt fætæ mala roborâ Mirrhæ
 Nec duxi abiegnam stabulâ ad Gortynia Vaccam.
 Dispeream, centum si nobis nomina non sunt
 In promptu, & pariles nugæ, similisque farinæ;
 Nam calicem, & rixam lapitheam, stans pede in
 Et dicam quali discordia venerit ovo, [uno,
 Quæque coronato sulcavit bacula cornu
 Æquora, quò cecidit gladio Babylonia Thisbe,
 Et quot pellicibus coniux delusa Tonantis
 Arserit, ingrati repetens vestigia lecti.
 Tam bene nec Labeo forsan cognovit jotas,
 Armaque damnofo Licinus depicta papyro,
 Quam silices mihi Pirra tui, galeataque Cadmi
 Nota seges, patriisque puer dilapsus habenis.
 Sed non ampullas, fumumque, & splendida vendo
 Quisquilia. Has habeat merces, qui gramine Tu-
 Centum pascit equos, felix agitator equorû, [sco
 Cujus venturis (15) dominantur carmina lustris,
 Nec timet Heroas, & Regna domare catenis.
 Nempe ego Vandalicæ stirpis, seivumque propago
 Barbara (16) Gothorum, intègros accedere fontes
 Deditior, vilisque palus mihi præbuit undas.
 Sunt alii, nostros quorum censura momordit
 Versiculos, tenuique putant frigescere carmen
 Delectu, tantis nec respondere paratis.

Si

Si mihi Pierio mactandus vulnere cimeter
 Occurrit, noli spoliū expectare Leonis.
 Talia si Lucus genuisset monstra Nemeus,
 Alcides nunquam tua clava micaret ab astris;
 Nec tibi molle femur vellus lesisset Jolæ,
 Horrida dum posito tractabas vellera fuso.
 Commendant fortem generosa pericula dextram,
 Exerit & solum se per contraria Virtus.

Fregerat alpinas constanti pectore cautes
 Annibal, & magnâ Capitolia terruit umbrâ,
 Dum steterat fortis Trasymeni ad littora Consul,
 Et formidata Romano milite Cannæ.
 Fac trepidâ expectet Dictator callidus Urbe,
 Deficiatque hostis: Pano de casside cristæ
 Labuntur, torpetque Ducis victoria luscæ.
 Scilicet, & nostro certamine deficit hostis,
 Qui claram faciat justo discrimine pugnam;
 Nam postquam largo sedit mihi pectore Apollo,
 Et furor, & vires adsunt, pendentia jacto
 Retia nequicquâm, vacuâ gladiator arenâ;
 Vna etenim semper nobis, eademque recurrit
 Materies, Calabri ampullæ, & mendacia Rulli.

O utinam in lucem tunc me mea fata tulissent,
 Ad strepitum citharæ, cum Princeps histrio Romæ
 Perdidit, & cupido spectavit lumine flammæ;
 Felix illa quidem si non placuisset Homerus!
 Aut latitans canus, cum molli in rupe Tirannus
 Patricio sævos macularet guttute fasces.
 Delator nummus, magnum patrimonia crimen
 Divitiæque scelus fuerant, & cæde piandum.
 Quos ego tunc vitiis colaphos, digitosque crepantes
 Incuterem! me non gladius, tunicæque moleste,

Macraque jejuni terrent ora Poetæ
 A studio Veri . Potius mactandus ad aras
 Invidiæ, & rari cecidissim victima honesti,
 Quam Procerum stulto tractassem crimina palpo.

At nunc in sanctâ, mores quos fulminet Urbe,
 Musa petit frustra . Forfan nec Flaccus haberet
 Hac ætate sales, & semper in ore cachinnos.
 Jam Romæ (17) nullo prostant colyphia furno,
 Atque ocreas nullæ gaudent tetigisse puellæ,
 Non puer intonsus miscet tibi pocula, desunt
 Balnea, Circenses, desunt & fervida metis
 Orbita, & Aufoniis notus Mirmillo Theatris .
 Fortunæ & morum rara est concordia; postquam
 Imperium cecidit, nervis execta libido
 Palpitat, & putres tendit moritura lacertos.

Quid Romæ faciam? non est quod bile tumescam
 Si curto (18) ænormis raptatur mentula mulo
 Cælestem domitura canem, coriumque pudendum
 Micturit ad Domini valvas, aut pulvere longo
 Flaminia, lectâ si penis aquarius undâ
 Arrigit, & centum mulcet siphonibus æstum .
 Quid mihi (19) si dubiâ discursat luce, femurque
 Molle puellarum furtivo pollice mordet
 Crispus, Juleâ cum lucent nocte fenestre
 Torque lucernarum, cellâque salarius unctâ
 Bracteolis (20) didicit miseros ornare Penates?
 Hoc matres caveant, & filia nubilis albis
 In cois totam nolit prurire per Urbem .
 An calamos acuam quoties latrante molosso
 Assurgit, (21) restemque tenet Romana juvenus .
 Cum bos emeritus, flavisque lutatus aristis
 Victima patriciæ trahitur non ultima mense?

Nec

Nec levis indignor, Proceres dum mutua solvunt
 Officia, (22) humanæ si magna per atria repunt
 Spongiolæ quædam, & digitis luctantur acutis,
 Ac postquam gelidæ ciathos, & mille cacai
 Pocula siccarunt, mappas, vitreosque lacernâ
 Occultant calices, cûbitumque cavere jubentur.
 Sunt, fateor, scuticâ quædam non digna flagello
 Crimina, quæ facilis debet transire Poeta,
 Seu potius crispo ridens perstringere naso.
 Tû solus nostros acuis vesane furores,
 Nec satis attritus decimâ Phylodeme sagittâ
 Contrectas vulnus. Frustra panacæa laborat
 Ulcera ubi putrent, & desperata cicatrix.

Quis furor immeritas chartas fœdare cruore
 Stultitiæ, (23) & cæco *Lucis* plaudente Senatu
 Pannosam, fartamque togam jactare popello
 Litteuralis Græcis, (24) quas non intelligis
 ipse,

Qui scribis? cunctos quantumlibetingere grajos,
 Totaque putidulis me lingat Achaja kappis,
 Nil equidem stupeo: nec habet tua Græcia mendax
 Quod mirer, præter statuas, unctamque palestram.

Scribunt indocti passim, ridendaque multi
 Carmina micturiunt. Non omnes Phœbus amavit;
 Noscunt se tamen, & sua, venalesque flabellis.
 Exponunt (25) obulo musas, nugasque canoras.
 Tû secus; insomnis si quidquam stertis, in albo
 Pieridum Phylodeme refers, titulumque secundû
 Ferre nequis. Pastor Phœbe dilecte, recessus
 I pete, quâ densas pandit tua Caria sylvas,
 Aut placeat sociæ consortia rumpere chartæ.
 Scilicet appendix (26) tecum malè suta Bionis

Liti-

[LXXVII.]

Litigat Endimion; ignavaque pagina frontem
Occupat, extremi fuerat, quæ cauda libelli.
Sit tamen hoc patrii moris, vitiumque pusille
Mentis, quam rapit ambitio, laudisque libido.
Illud non tulerim, te mensæ accumbere iustum
Reticulum turpe, & foedos adducere vultus,
Illotamque manum. Ad cœnam si forte vocaris,
Aut umbra (27) accedis, geminas tondere ca-
pellas

Forfice ne pigeat, puerumque emungere nasum.
Cum ligulâ cochleare juvet, visâque patella
Caulibus oppletâ, parce unguem extendere nigrû,
Cara nec obsceno detergas iuscula mento.
Sed tibi munditiæ nunquam placuere; recumbis
In mensa (28) tamquam stabulo; thoraca bovillum
Induis, & fædo circumdas tempora lino,
Quod centum aut plures serâ de nocte lucernas
Olfecit, crassumque potest condire legumen.
Ah potius volucris mihi sit conviva Celeno,
Diripiatque dapes, tetroque flagellet odore,
Quam videam caput hoc, & sordida fœcibus ota;
Hanc sputo faciem, non jam petjisse salivâ
Fas erit (29): ipse docet quid distent sputa salivis.

Quorsum hæc? languet adhuc Phylodemus, & in-
ter amicos

Flebile manavit murmur lacrymæque propinquæ,
Hesiodus tamquam, doctusque cubaret Homerus
Incertus vitæ. Nitidum vespillo cadaver
Deperit, & Syrium pollinctor livit amomum.
Jam tuba, candelæ, marmor, titulusque sepulchri
Ad sunt, & mæsti neglecto crine cinædi,
Et quæ venales emungit Præfica luctus.

Quid

Quid te mortalis delectat sarcina ? Solve
 Vincula magne Bion; non est, quod carceris hujus
 Umbra tuos oculos rerum caligine velet .
 Jam te Socraticæ quondam docuere cicutæ [quam
 Esse aliquid (30) Manes, nec, dempto corpore, quid-
 Juris habere rogam . Superest pars optima nostri,
 Cui tumulum transire dedit cœlestis origo,
 Eiectasq; super volat indignata favillas. [bellas,
 Sed placet (31) extremas Phylodemo implere ta-
 Solarique suos; & tradere pignus amoris .
 Laudo consilium . Veniat cum teste lucerna,
 Et veniat codex septem signandus aratris .
 Incipe . Malthino cedat Lucretius, atque
 Pindarus, & docti Bacconis opuscula Barro:
 Ypsilon, & multas Labeoni tradimus Alphas,
 Jamque habeat quotquot nutrit Campania fruges
 Pumilio, ut macros valeat saturare caballos .
 Cedat item Giaso nostrorum cura laborum,
 Et quascumque meas serviant Armaria musas
 Occidere haud quaquam fato patiatur eodem .
 At tu cauliculis, patriâ mihi carior ossa
 Esto heres Rulle; & positis in fenore nugis,
 Versutæ studeas augere peculia linguæ .
 Verte domos, iura, fas sit tibi dulce, nefasque,
 Et quæ jam dedimus Calabri præcepta pudoris
 Custodire juvet . Non est quod cætera serves .
 Sic feror Elisas post funera lætus ad umbras,
 Perque nemus video Euripidem, Zenofonta, Baco-
 Affari cupidos, dextram protendere dextræ . (num
 Care Bion ludis; frustra tua fata morantur
 Sandapilæ, (32) vacuâque teris pietate sodales .
 Non Quartana lues, te non febricula torret,
 Sed

[LXXIX.]

Sed levis ambitio , cèrebrique immanis hiatus ;
 Cui divina tui nequeunt documenta Platonis
 Ferre opem . Cunctamur adhuc ? discedite musæ ;
 Erravi , Calabro grandi qui carmine famam ,
 Æternumque dedi nomen . Si probra merentur
 Exitium nescire rogi , peccare juvabit .
 Talia nec forsan Virtuti premia restant.

Jam pudet(33)ulterius nugis dare pondus ineptis,
 Ridendumque caput venturis tradere fastis .
 Te potius celebret mendacior ore Pelasgo
 Rullus , Apollineæ cui non placuere Corollæ ,
 Sed quæ de viridi turgescunt pilea lanâ ,
 Et celeres Jani rident impunè Kalendas .
 Sic ibis totâ cantandus nocte Suburrâ
 Dum furit urticâ , merensque in limine tabet
 Rapula , & advenum feri suspirat amantis .

NOTÆ.

1. *Sequaces Phylodemi glorientur ejus Criticas ,
 & Censuras Sestani Satyras penitus pro-
 sternisse &c.*
2. *Phylodemus in dictis Censuris jactat se Vossii ,
 & Plauti lepores superasse &c.*
3. *Impropria , quibus referta sunt Phylodemi
 Responsa &c.*
4. *Phylodemus ut Criticas componeret se longi
 temporis spatio agrotum finxit &c.*
5. *Rullus Medicus &c.*
6. *Phylodemus omnibus à Scholis arcetur &c.*
7. *Librariorum errores per Phylodenum censu-
 rati &c.*

8. *Phylo-*

8. *Phylodemus scrupulosus dum legit in Satyris
verba obscena &c.*
9. *Exclamationes Phylodemi in Criticis appo-
sita &c.*
10. *Mulier penulatam Calanticam gerens &c.*
11. *Phylodemus spiritali vitæ additum se fingit
ut Mundum fallat &c.*
12. *Discipulus moderni cujusdam Quietista Ma-
trimonii usum prohibentis &c.*
13. *Zelatores scrupulosi antiquarum Statuarum
castratores &c.*
14. *Phylodemus Sectani Satyras damnat utpote
eruditionis, & Fabularum nudas &c.*
15. *Carmina quædam Pumilionis in suo Endimione
Ma i versi miei saran Signor degl'anni
A domar Regni, e incatenar Eroï &c.*
16. *Titulus in sua Egloga per Phylodemum appo-
situs &c.*
17. *Offa quædam juxta Romæ usum, quæ vulgo
dicitur Maritozzo &c.*
18. *Dolia, quæ ad irrigandas vias circum Palatia
Principum, tempore æstus inseruiunt &c.*
19. *Festa nocte fieri Romæ consueta vulgo dicta,
de Lumini &c.*
20. *Tabernæ Macellariæ ornata &c.*
21. *Juvenca per Romanos pueros, & adolescentes
ad Lanienam ducta &c.*
22. *Multi bibi in Procerum visitationibus accurrere
soliti, qui post potum ciathos etiam furan-
tur &c.*
23. *Phylodemus sententiam sequitur de Luce uni-
versali &c.*

24. *Phylo-*

24. *Phylodemi Criticæ insulse , & græcis verbis
abs rê plenæ &c.*
25. *Ignavi Poetæ , qui Flabella carminibus exor-
nant &c.*
26. *Controversa inter Pumilionem , & Phylode-
mum exorta , quia hîc propriam Apologiam
ante Endimionem in Libello extructo con-
sutam voluit &c.*
27. *Umbra dicitur , qui venit ad Convivium non
vocatus , sed illius qui vocatus est co-
mes &c.*
28. *Phylodemus accedens ad Mensam scortum
thoracem defert &c.*
29. *Phylodemus in suis Criticis distinctionem affert
inter salivam , & sputum &c.*
30. *Ad credendam Animæ immortalitatem Phylode-
mum hortatur &c.*
31. *Phylodemi Testamentum &c.*
32. *Morbum Phylodemi fictum fuisse detegitur &c.*
33. *Protestatio Authoris de abstinendo in posterum
à Satyris contra Phylodemum &c.*

S A T Y R A X I J .

SCurra , Tarentinæ fretus mercede Thiaræ
 Me cruciat , colaphisq; putavit Grammaticorū
 Terrère a Satyris . Cur vexas ? est mihi durum
 Ingenium fateor , crassum , insanabile ; quale
 Banus habet, Labeoq; & Pindarus (1) alter, amatâ
 Sarcinulâ notus, pharetræ cui mille ministrant ,

F Trei-

Treicijque arcus , formidandaque carina .
 Scribo tamen , quæ Lector amat non publicus ,
 & queis

Non meliora facis, si certes , iudice Romæ .
 Hoc mē iudicio palpo tantisper, Achivas
 Quamvis non norim, nec quæram noscere chartas.
 Felix , quem magnum, conducendumq; magistrum
 Kappa facit . Doctræ faveant tibi semper Athenæ;
 Et si Conjugium affectas, (2) è marmore græco
 Julia succedat (3) thalamo, quæ crassa quotannis
 Ora linit, pectitque comas, ridendaque vulgo
 Induit ovorum pretiosa monilia collo .

Est tibi par forma , & quæ nemo fiet adulter :

Quaque Lueretiolus , vel certe parvula sappho ,
 Putaque nascetur , grajorque Corinnula cunno .

O si terrestris (4) præstaret bellua censum ,
 Quem præstant Thunni, Rhombi, magnæq; Murenæ!
 Jam dederas capitis pœnas, & nobile cenæ
 Principium, indutus trabeas, aut galbanà rasà ,
 Te Capitolina gustasset lance Triumvir ;
 Seu potius (5) multas perductus , inutile donum ,
 Ad mensas , fanie tandem putrique cruore
 Mucidos, in grandi fartagine fata subires,
 Atque cucullati reparares scandala ventris .

Quid mihi (6) Pindaricos quæris jactare colores ,
 Prataq; cum rivis, nudasq; in littore Nymphas?
 Non aliter, tenui qui portant abiete capsam
 Decipiunt oculos , parvoque foramine Mundum
 Pene alium spectare jubent . Cernis ne duella ,
 Commisissasque acies, positamq; ad flumina turrim ?
 Cerno equidem! mirum ! satis est. Quis dicere luscū
 Se velit ? interea quarunt corradere nummos ,

Pul-

Pulchraque decepto vendunt mendacia visu.

Ingenium Calabri laudo. Subtilius unquam
 Nil novi stomacho cyrrheo, & ventre poetà.
 Artes mille tenes vendendi juscula, nec te
 Tongillus vincit, (7) scissique Antulla canistri,
 Nèc qui lactentes maturat pollice ficus.
 Dum sacra procedit (8) per vicos ordine pompa,
 Ne pereant, tortis cur non emungere chartis
 Crustula festinas, miserum valitura triunce,
 Si fumum, sordesque velis perpendere lance?
 Ergo optes, votumque feras, ut flamina duri
 Turgescant Boreæ, vel sit mollissima cera
 Candelæ, spissisque fluant funalia guttis.

Attamen hoc satius, quam cum (9) Testacea portat
 Mula cadum, stimulis, & mille laceffere votis
 Ut properet, nequeatque pati sub verbere Solis.
 O qui concursus, quanto clamore beatum
 Doliolum celebras, cum tintinnabula pulsas
 Institor, & latam fas est intrare tabernam!
 Umbricii (10) nec more bibis, sed frigora Cryptæ
 Commemorans, veluti delapsa Ancilia Cœlo
 Leniter Albaniæ sorbillas munera vitis,
 Sæpius (11) & repetis: sic vina hauribat Homerus,
 Hectora cum magno vellet committere Achilli.
 Euge Bion! semperq; juvet te græca bibisse
 Nomina, (12) & in cyatho nō unum mergere Beta.
 Eveniet melius, quam cum nonarius unctas
 Tersurus patinas, Procerum triclinia lustras,
 Et media de nocte udum, curtaque lacernà,
 Exquiliæ circum te spes cœnatica ducit.

Scilicet ampullis, phialisque capacibus auræ
 Non bene pastillos, & dulcia prandia captas.

[LXXXIV.]

Adde etiā ructus, (13) colaphos, volucresq; patellas
 Sēpius in faciem, & sannas Domini parafiti,
 Quæ tacito, ut cēnes, rictu glutire juberis.
 Certe ego non paterer, tam caro abdomine tendi
 Venterculum. At gessit Phylodemus, & ebria figit
 Lumina, romanę suspensa nitore culinæ:
 Et cupidus luxum miratur, vasaque Ripæ
 Majoris, (14) famiamque odit contingere testam,
 Argentum (15) veluti sapiat, tenerumq; palatum
 Vellicet in nitido melior gallina metallo.
 Sed posito Consul prandēre solebat aratro
 Ficilibus; cur te pudeat, qui rure paterno
 Gaudebas prasinā, rubrāque paropside, quique
 Clara adeo vultu retines vestigia marræ,
 Cognatusque nitet montano sarculus ore?
 Proh furor! argenti suspiras vascula puri,
 Teque citat ventris solo pro pane querela,
 Indicitque diem. Vanam si pascere mentem
 Expectas, te longa manent jejunia; nam cum
 Esurit ambitio, nullā est placabilis escā.

Interea ò miserum! plausum putat esse cachinnos:
 Ceditur, & cēnat; tantoque furore laborat,
 Ut carum Giaso se prædicet, ungere mentum
 Quod dederit, largoque genas tumuisse catino.
 Haud secus, (16) effodit, qui culta novalia, Grillus
 Stridulus, in vectus Romam, quas mulceat aures
 Invenit, &, quamvis vicinia tota queratur,
 Non lactuca deest olli, nec sectile porrum,
 Oscula nec forsan cultæ mundæque puellæ.
 Sic etiam (17) ante fores obscenis Simia buccis
 Vescitur; & nunquam mendicat poma, sed ultrò
 Accipit oblatam festivo pollice cēnam:

Non

Non alio titulo, credam, plaudente popello ,
 Quam quod ridicula est . Hac dote timere nequibis
 Tu quoque Pauperiem, sed conducendus in annum
 Dimidio (18) Pauli, cupidæ monstraberis Urbi
 Ut geminos (19) catulos una cervice; Draconis
 Ova, Lupos, Pardos, Tigridem, Vitulumq; marinū,
 Vidimus, (20) in Pharià residet quā mole columba.

Hæc tamen ut fileam, semper mihi garris in aurē,
 Me Proculejus amat, Procerum dignissimus . Esto .
 An dederit quidquam posco ? malè credis amicum
 Qui tantum ructare solet, vel pedere , quique
 Te coram tacitā mulcet genitalia (21) dextrā ,
 Aut scaphium properare jubet ; vesica sodalem
 Non facit, electo quamvis fluat æbria musto :
 Nec bene olent auro quamvis servata capaci
 Stercora Nobiliū; has petat, atq; habeat sibi furdus
 Nasus amicitias : ego non . Vesane, coibunt
 Imbelles potius, timidæque leonibus agnæ ,
 Quam dives misero ; postquam recitaveris olli
 Dimidium Euripidem , vacuum discedere cogit ,
 Et lingua à tergo insultat , jugulataque vestis
 Fimbria , lascivas aures imitatur Aselli .

Hoc pauper sperare potes de divite amico ,
 Monstrari digito famulorum , & sæpe vocari
 Spongiolā tunicā (22) indutam, bibulumq; papyrū,
 Volsellamque pedum, fungumq; ardoribus aptum.
 Fæx hominum servi, genus insatiabile, quos si
 Muneribus nequeas palpare, & curta crumena
 Sit tibi, vel lasanum Domini coluisse vetabunt ,
 Nec crepitus nudā venerari fronte licebit .
 Undique ferrati vectes , & pessulus alto
 Robore defixus , quem non divellere quisquam

Arte valet, pedibus ni verberet (23) ostia ; tunc se
 Jucundum ad sonitum, referant, atque ultima pan-
 Limina patriciæ mollita munere valvæ , (dunt
 Stoïce vade foras ; subeant mustacea, crudi
 Fomèntum stomachi, Oenophorū, centumq; Cachai
 Pondera : nescit inops mores, & ferre salutem
 Composito vultu ; melius cariota, (24) nucesque,
 Caseus, & pressi bis quinque coagula lactis,
 Et textis didicit melius cichorèa canistris .

Non est, crede mihi, Sapientis limine magnæ
 Consedissee domus ; nudum , testæque latentem
 Cernat, & invideat totum qui despicit Orbem
 Pelleus Juvenis . Sed Romæ fumus, & auri
 Fulgor iners , & vile decus tibi dulce videtur ,
 Tantaque te fastus cepit, nitidique libido
 Curriculi , ut visis jacias suspiria Rhedis ,
 Nec raptata (25) uno refugis pilenta caballo ,
 In quibus aut Medicus , Procuratorve pusillus
 Ridiculè incedit, puerum insultante Larisca
 Aurigam . Atria magna colas quantum libet, & te
 Rideat obstipum post nonam Janitor horam ;
 Quem tādē à Domino fructū extorquere superbo
 Servitii dabitur , cum sit crudelior ipse
 Et catulis pictæ tigridis , fulvæque leonæ ?
 Nonne vides Patris quantà Procul ejus acerbū
 Scrvitia celebret funus, rigidumque cadaver
 Ipse humeris subeat, (26) luscū laudare paratus ,
 Quòd nocitura dedit pejora pharmaca clotho ?
 Præterea non dum delatas ultima cera
 Confirmavit Opes , cum Scrinia tota supinat ,
 Evertitque Domum; rari Pescennius (27) æris
 Carpitur, & nigrum visura Plotina lupanar

Eurille

Eurillæ cedit ; pictis meretricula mitris
 Nam sera ingreditur quamvis de nocte , suoque
 Siccat Amatori lacrymas , atque oscula miscet ;
 Et lachesis damnatâ colos , crudelia fata
 Clamitat , & pullas horret contingere vestes .

Interea accito, (28) redolent dum funera, Apellâ,
 Ac dum campani murmur lugubre metalli
 Hæredis frustra ceratas verberat aures ,
 Venduntur Patruî vultus , simulacraque castæ
 Conjugis , & tenero pendens ex ubere natus .
 Jam biuges , rhedasque novas , & splendida fingit
 Effleda, (29) jam cursus , & pulchrum cogitat Ohè ;
 Quodq; magis doleo, ipsa etiam veneranda Deorû
 Signa, & Pontificum effigies, Sanctique Penates
 Urceolos inter , sellas , fractamque matellam ,
 In triviis passim prostant , neglecta supellex ;
 Hanc canis immundus naso delibat , & ora
 Sæpe rigat lotio , quæ quondam thura bearunt ;
 Barbaque adoratæ lanuginis , atque Sabeo
 Nigra olim fumo , fætenti turpis odore ,
 Cernitur illecebras , veneresque ciere caninas .

Hî mores Procerum crudeles : Barbarus Afro
 Littore quos horret, quos nunquam Sarmatâ potò
 Pastus equo coleret . Tu nomine captus inani ,
 Non spectas animos , sed corpora ; si Coma odoro
 Pulvere crispatur : (30) loro si dextra reducto ,
 Impingit vacuo crepitantia verbera Cœlo ,
 Protinus est tibi Mæcenâs, Fratremque, Patremque
 Appellas . Operam perdis, Phylodeme, bilibres
 Cum testes habeas, non est quòd, stulte, labores
 Ut primus teneas limen, postremus ab Aula
 Discedas ; (31) glabros juvenes, & ab inguine leves

Gratia fortunat Domini, pinguisque sequetur
 Sportula, barbatum nunquam visura clientem.
 Ille tuus supplex, quem corrofere, Libellus,
 Jejuni mures, cui quinquennalis adheret
 Pulvis, & extincta fumen, fungusque lucernæ,
 Nonne tibi clamat; frustra, Phylodeme, Lucreti
 Apponis crambe? quæ fulget Mensa tapete,
 Et super inducto corio, (32) non mentis Achivæ
 Somnia, sed rhombos, perdicem, atq; ostrea poscit:
 Desipiuntque gulæ commenta canora, nocentque
 Nobilium, itomacho plusquam Vindemia Sarda.
 Este procul nugæ. Turdus præfertur Homero:
 Crassaque plus sapiunt misero tuceta Platone,
 Nec cum sorbilibus se compareret Æschilus ovis.
 Fac tamen ut placeant græco de fonte liquores
 Ranciduli, frictumque melos: quis ferre, rogatus,
 Te poterit, Majo quantumvis mense, canentem?
 Carmina dum rauco (33) baubaris gutture, feles
 Decepti, vocis saltant clamore fragosæ,
 Gannituque crebro plaudunt, & verbere caudæ.
 Miraris? lumbos credunt te vendere equorum,
 Undas qui subeunt Tybridis, (34) Portūq; Leonis.
 Hæc feda officio facies, artique repugnat,
 Quò minus hoc credant alii quoq; desine, demens,
 Fronti infelices Laurus aptare corallas;
 Et si te viridis delectat gratia rami,
 Sunt, (35) baculo affixas hederas, foliumq; pudendū
 Qui vendant, tenuique potes splendescere sumptu;
 Sed vesana tuæ nequeunt cautheria mentis
 Exili sub fronde tegi, majoraque poscunt;
 Te potius pinguis non suta (36) crumena macelli
 Circumdet, crescatque, novis innixa columnis

[LXXXIX.]

Janua, ne tumidis minuas laquearia cristis .

Quamquam nec facies thulcis (37) spondenda
figillis ,

Nec guttur Calabrum, vetulum nec fecit jota,

Te coram ; ut subito volucris cortina (38) sonaret

Obductura fores Domini; fortasse modestus,

Et dignus Phylodemus eras, cui tota paterent .

Limina, pannosi si tantum more Poetæ,

Vesficam inflares, orbi laudator Homeri;

At secreta domus scrutari, unctamque culinam

Olfacere, ancillas digito mordere salaci,

Atque (39) capillatum nimium laudare jugales

Qui preit, & soleis currit formosior albis :

Hæc te deturpant, charisque penatibus arcent.

Præcipue, ante annos, matri suspecta videtur

Barba Lagi, (40) subitique pili tonsoris egentes,

Accusatque manum, quæ semina messis acutæ

Spargere non verita est, claramque extinguere vocē;

Et merito; puerum namque es studiosus , & illa

Sola tibi arridet, quæ fulget sponsa galero,

Expers Lucinæ, digito pulcherrima nudo ,

Cui Vellejanus nescit succurrere . Sed quod

Indiget officio Prætoris, sordida linguæ

Monstra tuæ fuerint . Dum virgo nubilis adstat,

Forte (41) & candidulū gestat sub mente Cucullū,

Nil dubitas pleno ructare obscæna palato

Nomina, quæ rigidas faciant prurire Sabinas ,

Si lanam fuso torquerent; teque docente,

Discit adhuc trimus, quæ sint discrimina sexus.

Lentulus: & Lullus quoties irascitur infans,

Non mamam, atque tatam appellat, sed poplite

Nutricē, & tenero balbutit (42) gutture penē. (cēdit

Cre-

Cresce puer, Calabro sub Præceptore, Suburræ
 Grande incrementum post hac, columneq; futurū!
 Quid ne putas Lullum, cum cæperit esse Catullus,
 Dicturum coram Patribus, Rubroque Senatu,
 Publica res quamvis, vel seria juris agatur?
 Mentula ter decies resonabit in ore, priusquam
 Respirare queat, sedoque vocabula odore
 Vestiet, atque omnis turgebit syllaba verpâ,
 Illa decus sermonis erit, roburque loquendi;
 Forfan, & ante aras, si unquam curvabitur, ipsi
 Optabunt superi ceras Itacensis Ulyssis,
 Et renuent (43) audire preces, quas ille pudendo
 Nomine miscebit, quoties ferventius oret.

Adde locis Retior genitalia, maxima pars est
 Sermonis thufci, quam non audire puellas
 Fas sit, nec tabulis liceat pinxisse Marattæ,
 Et canibus (44) vetitum ferre ad sacraria Vestæ.
 Dedecus o ingens! quondam, Romane, solebas
 Dicere me castor me hercle; at mentula nunquam
 Audita est, nigris quamvis de fornice buccis;
 Nec tunc, cum caderet vultu Catilina minaci,
 Consulis Arpini gladio districtus, habetur
 Talia dixisse; & prò libertate tuendâ,
 Cum Brutus jugulum laceraret Cæsaris, ille,
 Tu quoque mi fili, non inguen dixit, & hirtos
 Testiculos; nostræ servata est sordida linguæ
 Gratia verbosè fellandi. Prolue mores,
 Roma, tuos; pudeat mæcho proferre palato
 Quod refugit natura parens, pudibundaque jussit
 Velari, postquam primi tetigere parentes
 Arboris infaultæ fructus, vetitumque Autumnum.
 Cerne, (45) Quirinali spirant qui monte Colossi,
 Auda-

[XCI.]

Audacique manu cogunt ad frena jugales,
 Abscondunt populo præputia, Dædala quamvis
 Dextera Praxitelis nudos formaverit; ergo
 Major erit sensus, truncisque modestia faxis,
 Quam tibi? Non scuticæ, sævis nec parcite flagris
 Censores morum, cum labro verpa dicaci
 Pullulat, & crebro stupratur sermo veretro.
 Scilicet, hac foedâ nutrita Infantia pappâ
 Obscænâque buâ, (46) crescit non utilis armis,
 Non matura togæ; sed turpia lustra luparum
 Occidunt nostros blandâ feritate Camillos,
 Et Fabios; Cremera est fornix, Cannæque lupanar;
 Ulceraque, (47) & strume, macerataque pustula
 lanis,

Sunt hodie arma, quibus pænus baccatur Amilcar.
 Maeste animo Trojæ sanguis, magnique propago
 Assaraci: in galeis victum potabis Orontem,
 Bistoniasque nives: sequitur Victoria fasces.
 At silet, & medicis tantum resupina caminis,
 Marcet, (48) & Idaliam sudat depellere tabem
 Psalmate sulphureo, siccæ non amplius uvæ
 Septem acinis solata famem, & pallentibus herbis.
 Hoc tua posteritas exercet, Romule, circo
 Magnanimas vires, hoc est ceroma, peruncti
 Quò ludunt, pugnantque tui, Gradive, nepotes.
 Quid non improbius fert Ætas? perdita luxu
 Fastos (49) Roma dies, transalpinosque triumphos
 Signat (50) adulteriis. Vos, ubera publica testes,
 Quantum Flaminia peccent impunè fenestrâ,
 Pulpitaque, & nurius tigna exoptata Latinis,
 Cum cariosus (51) Equus stabulo deducitur, & cum
 Estuat auratâ Regalis pixide Censur;

Nam-

Namq; novem postquam reparavit cornua Phœbe,
 Lactentum (52) numerus crescit, stridentq; puellæ
 Sub dio ante fores, si forte puerpera grandem
 Edidit infantem, plusquam mensura jubebat,
 Nec capiunt duri majuscula corpora clathri.

Præstat nimirum, Phylodeme, arcere juventam
 Turpibus auditu; spurcant demissa per aures
 Verba animum, & maculas nullâ fullonis avari
 Arte lavas; cui nam poterit redolere phalernum,
 Cum semel illierit fex Surrentina diotam?
 Crescit enim vitium, viresque acquirit eundo,
 Et, semel ammisso natura infirma pudore,
 Claudicat in præceps. Gratias i, perge Camœnas,
 Atque docere modos, quibus insanabilis hæret
 Urtica. Argolicus non est, mihi crede, libellus,
 Qui non concubitus Divum, Nymphasque salaces
 Exprimat ante oculos, teneręque incendia menti
 Suscitet; expectas ut Lullus vitet honesta,
 Quęque facis permissa, Diis authoribus? Ante
 Lumina projiciet, quam se divellat ab udo
 Pellicis amplexu; non est tibi credere tutum
 Crescentes annos: Procul hinc pueri, o procul este
 Virgineę, cęli non ultima portio, mentes.
 Illius occursum timeo minus, aurea pendet (ro;
 Cui bulla, (53) & scripto Princeps scintillat in au-
 Nec pede tam celeri famulos (54) vitare memento,
 Cum bini incedunt Augusto tempore, vel cum
 Incipit horridulos conspargere bruma Decembres;
 Quam fugiendus homo est, qui puro è pectore ho-
 nestum
 Radere, & ingenuos audet corrumpere mores.
 Cur si forte (55) cavum video lucere papyrum,
 Non

Non procul à Rhedâ, compressâ nare, fodinas
 Stercoris effugio, & nocturnos Pharmacopolas:
 Te fugisse vetor, qui circumducis hiantem
 Cordis latrinam, & tetro jacularis odore
 Excrementa animi, sordetque in pectore natas?
 Jam post hac mihi sēper erunt aut vascula mirrhę,
 Aut, quos deponit nabatheo bellua saltu,
 Testiculi, offensi pretiosa piacula nasi.

NOTAE.

1. Pindarus alter. *Poeta quidam deformis, & gibbosus qui gloriosus in suis Cantilenis jactare solet se habere paratas centum pharetras, & centum naves &c.*
2. Rumor in Urbe percrebuerat Phylodemum uxorem ducere.
3. Statua antiqua Iuliae apud aedes Sancti Marci, quae vulgo dicitur Lucretia ac etiam Marforia quolibet anno ridiculose ornatur.
4. Lege sancitum est ut capita Piscium certi ponderis Conservatoribus Capitolii Romani debeantur. Triumvirum appellat, quia Magistratus Conservatorum hoc numero constat.
5. Haec capita Piscium à Conservatoribus donantur amicis, ac Patronis; sepiusque accidit ut idem donum ad domos quamplurimas circumvectum, cum foetere incipiat in aliquod Caenobium conferatur.
6. Mos Phylodemi jactandi praestantiam Pindari, qui Nymphas, Prata, & Rivos ad vivum exprimit, comparatur ab Authore quadru-

druplatoribus illis , qui ostendunt vulgo il Mondo nuovo .

7. *Tongillus , & Antulla , homunciones è plebe , qui Romæ vendunt nuces .*
8. *Pannosum vulgus & vile solet in sacris Processionibus , supposita chartâ , ceram è candelis fluentem excipere .*
9. *Mons Testaceus , locus in Urbe notus , ubi cryptæ vinariæ frigidissimæ . Hinc solent estivo tempore cadi celeri cursu in tabernas asportari , ac pulsante caupone tintinnabulum coeunt bibones .*
10. *Solitus Phylodemus ad portam Septinianam cauponari cum sociis .*
11. *Notat Phylodemum , qui etiam bibendo grecizzandi vitium ostendit .*
12. *Bibere nomina , usitatum apud antiquos , & nostros ; nam sæpe in conviviis tot cyathos haurimus , honoris vel benevolentie gratia , quot syllabis clauditur amici , vel Patroni nomen .*
13. *Patellas in faciem respondet usitato nostro sermoni , dare un piatto nel mostaccio .*
14. *Fistilia ad ripam majorem in regione Translyberina conficiuntur , ubi Figulorum statio .*
15. *Indicat morem Frocerum edendi in lancibus argenteis .*
16. *Grillus Animal notum , miri tædii , Romæ in deliciis habetur & ad mulcendum somnum delicatuli quidam illum alere solent .*
17. *Simiæ ante fores Palatiorum detinentur , & curiosam Plebem alliciunt .*

18. *Dimidium Pauli monetæ genus, vulgo Grosso;*
19. *Solent Romæ ostendi Monstra, quæ sæpius conficta sunt; & ideo Author dicit se vidisse Ova Draconis.*
20. *Forum indicat Agonale, ex Columba Ænea; quæ Pyramidi insidet.*
21. *Mulcere Genitalia indecens, & dictum relative ad Proverbium Italicum, Rifare il letto à i Co.*
22. *Petulantissimi famuli hisce dictæriis solent afficere homines egenos, qui sæpiusculæ Aulam Dominorum frequentant.*
23. *Tritum Adagium batter la porta co' piedi, de illis dictum, qui ferunt munuscula; manibus enim occupati ostium pedibus pulsant.*
24. *Pauperibus præferuntur etiam viliora munera.*
25. *Currus vulgo Timoncella, quò per Urbem feruntur Medici, & Procuratores infimæ notæ.*
26. *Luscum, innuit forsitan Medicum notum in Urbe hoc vitio laborantem.*
27. *Pescennius, & Plotina numismata, ob raritatem maximæ ætimationis.*
28. *Solent Romani elato Patrefamilias Iudeos convocare, qui ante ipsam Defuncti domum, supellestilem venum exponunt.*
29. *Ohe, hac voce utuntur juvenes, cum, citissimo cursu pervecti, Turbam cavere solent.*
30. *Genium taxat Iuventutis, quæ exerceatur quantiando flagellum ad excitamentum equorum.*

31. *Mordet Seculi vitium, quod Musicis impensus
favere solet.*
32. *Mensa Nobilium tegi solet tapetibus super
quibus extenduntur etiam coria ad arcen-
das epularum maculas.*
33. *Qui vendunt Romæ omenta equorum solent
emittere vocem ipsâ raucedine felibus no-
tam.*
34. *Leonis portus, locus in Urbe ad Ripam Tybe-
ris unde deijciuntur in flumen mortuæ
bestiæ.*
35. *Folia hedere ad purganda cautheria venduntur
baculo affixa.*
36. *Laniones, ac Salsamentarii pro crumena uti
solent cornu bubalino, ideo Author vocat
non lutam.*
37. *Facies thuscis spondenda sigillis. Faccia
d'impiccato, allude alla Compagnia
de' Fiorentini, che assiste a' condannati.*
38. *Cortina vulgo Portiera ante faciem Clie-
ntum tendi solet ab Ianitore, ut eos arceat a
Domini colloquiis.*
39. *Notat pueros vulgo Lacchè.*
40. *Pueri corrupti barbam citius emittunt, ea-
demque etiam causâ rauci evadunt.*
41. *Et fortè cogitat ingredi Monialiam clau-
stra.*
42. *Puer Lullus auditâ Phylodemi obscenitate, di-
scit proferre pudendum nomen Ca...*
43. *Respondet Italico proverbio, mescolar il Ca.
... co i pater noster.*
44. *Canes masculi ad Virginum Monasteria ingredi
prohibentur.*

[XCVII.]

45. *Statuæ in Area Palatii Quirinalis pudendis coopertis.*
46. *Pappa, e Bua, cibus, ac potus infantium.*
47. *Describit gallicam luem, & signanter ulcera vulgo Tinconi.*
48. *Sudatorium, vulgo Stufa secca.*
49. *Solemnes Equitatus Romæ quotannis fieri soliti.*
50. *Ubera prima, Nutrices quæ in Zenodochio Sancti Spiritus de Urbe expositos infantes alunt.*
51. *China.*
52. *Fenestra Zenodochii prædicti vallata est ferreis cancellis, ut excipiat pueros tantum recensiter natos.*
53. *Lictorum Præfectus, ut vocant, Barigellus.*
54. *Famuli, qui bini incedunt kalendis Augusti, & mense Decembri vitandi; qui strenam importunius exigere solent.*
55. *Homines stercorarii, vulgo Spetiali della notte, solent noctu incedere cum rheda, & laterna chartacea, ut facilius a prætereuntibus vitetur malus odor.*

S A T Y R A XIII.

HÆc quoq; de puto crescet membrana Bione,
 Si pateris Labeo, nec manco despicias ore
 Carmina, (1) pelamides nunquam visura togatas.
 Tuque etiam faveas udo qui (2) Regna lapillo
 Ludicra dispensas, & circum compita totam

G

Arca;

Arcadium digito jactas, Nafica, superbo,
 Armenti cultos, (3) & cunni scriba canori.
 Et te versiculis prorum, facilemque precabor
 Bellule Pumilio; sic ad tua gaudia semper
 Pons tibi (4) bisgeminę pateat cervicis, & ipsa
 Albula gibboso non indignetur Amanti.
 Hęc vellem quotquot fatuę prurigine laudis
 Correpti, plectro scabitis, (5) vestrosque fricatis
 Testiculos: docti tantum protendere pelles,
 Hircinosque utres, quos propter Tybridis undas
 Aluus agat, gravidos oleę, baccęque Sabina.
 Sed quoniam Calabrę tumet insanabile mentis
 Ulcus, & indomiti scabies furiosa cerebri
 Mulceri propius, cyrrheaque pharmaca poscit,
 Durate, & folles paulum expectate minores.
 Me vocat Evandri quę Regia diruta sedes.
 Vimineas præbere solet Pastoribus; atque
 Humida suspectos producunt pulpita ficos, [tus
 Quos secat Hyppolitus (6) ridens, multumq; joca-
 Naturam morbi; roseum, Phylodeme, labellum,
 Quod tibi dimidio clufere silentia lustro,
 Tandę aperis, bibulasq; imples concentibus aures.
 Quę facies, Superi! quę carmina! saxa
 Jacta minus frontem lædunt, voluscresque lapilli,
 Dum Romana furit, (7) tortis plebecula fundis,
 Et levis opposita declinat vulnera veste.
 Saturnalicio potius dicteria plaustro
 Audirem, quoties fictus castratur Apella,
 Mendacique fluit veslica hęcina cruore,
 Quam patiar Calabrum recitantem. Garrula ramis
 Pipilat hinc Passer, Motacilla, Acalanthis, & inde
 Lascivum vibrat volueris cristata galerum,

Ridi-

Ridiculos agitat dum Gręcula noctua gestus.
 At vos o Platani custodes fontis, & umbrę,
 Corticis annosi libro, validisque lacertis
 Fas erat ulcisci plagosę tedia linguę,
 Dum nos obscęni torqueret calculus oris,
 Duraque (9) guttatim mejebat verba palato:
 Ne quid concentus, ne syllaba forte periret,
 Aut minor electas laudaret gratia musas. (utraq;
 Sed Chronus (10) ille tuus charta celebrandus
 Quò rapis attonitum Barrhum, mentesq; pusillas,
 Ut me flexanima sparsit dulcedine ! Achivo
 Hoc de fonte reor nomen, lymphęque piatum
 Aoniã, nobis qua non tinxisse prophana
 Ora licet. Valeat Chronus, & tua semper honestet
 Carmina; sed nollem toties audire molestum,
 Putidulumq; Chronum; veniã dabis, o Phylodeme,
 Quippe meos turbant ignota vocabula sensus,
 Illa licet (11) Labeo miretur, & Attica labro
 Mella tuo (12) manare putet, Musasque locutas
 Stridulus Ascreis juret Nasica Cinędis.

Sed quis tam stupidus, crassoque sub aere natus
 Beotum, immerita tulerit te laude superbum,
 Et proprios (13) largo ructantem gutture plausus?
 Non ne tibi famę tantum Sectanus in Aula
 Comparat, ut leges valeas contemnere fati,
 Et circumducto terras lustrare papyro?
 Quò sitis hęc ciathi, pleno cum flumine possis
 Mergere pulmonem egrotum, totoque natare
 Corpore, (14) si libeat; sed nobis Pana negatum
 Noscere, qui causas, abstrusęque semina rerum
 Inserit, & solito fecundat Lumine Rullos.
 Ergo age mi pulcher, dulcisque lalisio, factos

Scribe tuos: nostras unâ tamen ire Camēnas
 Permitte; hac patiar te conditione furentem,
 Irrita sed fragili torquemus spicula nervo;
 Præduri vultus, & cōrnea fibra Bionis
 Eludunt ictus, vixque hæret pelle sagitta.
 Marmoreus (15) puras qui miscet Bajulus undas
 Flaminia in longa, tener est, docilisque: tuoque
 Pasquillus (16) generi nollet cognatus haberi;
 Pasquillus, dorso qui scommata publica portat
 Trans alpes, Batavosque, & pigri Regna Bootes:
 Unus flagitii vindex, tacitumque flagellum,
 Quem propter nitidi timeant peccare Quirites.
 Jurarem stygio totum te flumine tinctum,
 Præcipueque caput. Qui scindunt ligna securi
 Ante domos, (17)devota focis, uncta que culina,
 Obtundi ferrum calabrâ cervice timerent;
 Nam tua (18) fraxineam vincit constantia frontē,
 Quam Tonstrina comis, Sennęq; laboribus ornat,
 Atque immota sedet tereti, sustulta tigillo;
 Pluſq; pudoris (19) habet minio, quę culta recenti
 Purpurat, & votis non responsura procorum,
 Ulmea venales exponit fœmina cristas.
 Nescio quâ pueris vestrę præcordia matres
 Argilla tingant; humano semine nunquam
 Crediderim constare jecur, crudasque medullas,
 Quæ Romæ sannas, & larga opprobria potant.
 Mille alii calamum irritant, scuticamq; laceſſunt;
 Sed tamen admisſâ discunt pallescere culpâ,
 Aut taciti peccant, minuitque modestia crimen.
 Te coram insanire juvat, septemque probari
 Testibus; hinc nostri crescent sine fine libelli,
 Inque uno invitus consumam tela Bione.

Quan-

Quanta putas animo moveat fastidia Burrus
 Sedulus (20) olfactor tonsorum, & scurra Tabernæ
 Quà, clamosa solet calidam potare juventus?
 Sive forum transire juvat, seu Tempia subire,
 Sive Palatinos properas visurus amicos,
 Ecce tibi Burrus. Salve o mi Burre; faceessant
 Verba; Petum noscis? recte novi. Illius ædes
 Tongillum spoliasse ferunt; quid tum? mea saltem
 Sit salva. Ermopilam (nulli veh dixeris) altum
 Dum stertit conjux, eductam limine calvus
 Compressit, tenuitque diu sua gaudia; profit
 Ermopilæ; nobis non est, nec nata, nec uxor.
 Deperit Eunuchum Quintilla; ohe! vale Burre:
 Me manet Ulpidius, centumque negotia Martis
 Ad campum invitum revocant; iterum vale Burre.
 Quis, ferat hunc queso? recitat secreta domorum
 Omnia: sed cautus deponit in aure, subinde
 Despuit, & scabri palpat tubercula nasi.

At quis tam patiens, ut terque quaterque Priapum,
 Et genus (21) hircorum fluxaque è pellice natum
 Non dicat, torto quoties per compita collo,
 Effrons, (22) sollicitus, querulus Rufinus oberrat,
 Et tabulas signans celeres facit ire Kalendas,
 Menstruus ut sancta juguletur pixide nummus?
 Ah pereat famosa lues, & hirudo crumenæ.
 Atra teredo auri, quò non præstantior alter
 Decipere excordes fatuâ pietate Quirites.
 Ille quidem Euganeæ depictos, pellibus agnæ
 Celicolum vultus donat, docilique labello
 Loyolam trivisse jubet; sed decipit esca
 Incautos pisces: nam si jejuna Phylippos (ces,
 Pellicula, (23) ingentes nec habent marsupia frop-

Rufinus latet æternum, longæque recedit
Utilis hæc pietas, positique in fœnore Divi.

Illi etiam nequeo nisi crispo occurrere naso,
 Qui semper (24) causas, semper civilia jura
 Digerit, & spissas pleno vomit ore Rubricas.
 Has ciet impransus, pransusque; has nocte volutat,
 Has mane, & sumpta dictat responsa matella.
 Mox petit Ædilem; Scribarum pulpita vexat,
 Implet & immani totum clamorẽ Tribunal;
 Egressusque foro, si forte coibit amicæ,
 Fac subeat (25) *Romana Domus*, *Sutrinaque dotis*.
 Præfertur cunno Baldus, siccusque relinquit
 Penis opus; valeat Baldus, centumque minores
 Pragmatici, mihi non constabit Curia tanti.
 Plus sapiunt teneræ torantia labra puellæ,
 Quam tuus ille niger, rosique Accursus oris,
 Et quidquid toto sancitur corpore juris.

His tamen irasci nequeo, nam vulnera mentis
 Dissimulant saltem fucò, dubioque colore
 Virtutis; nemo malus est, qui rectus haberi
 Non cupiat, fierique bonus; sed Græculus audax
 Peccat, & in vitio famam titulumque pudendi
 Collocat; Hæc utinam scribendi fingeret ardor,
 Teque Bion temerè Sectana feriret arundo!
 Sed clamat Lictor, clamant Prætoria, quæ te
 Nocturnum, tacitumque vident effundere virus,
 Et famæ pretium furtivos carpere nummos.

Gaude io! suspecta domus custode tenetur
 Armato, (26) & dirus prensat secreta satelles.
 Jam rapitur pluteus, referantur scrinia, chartam
 Ecce ream infandi sceleris, mæchasque puellas
 Hetrusci laticis. Nudentur colla, sinusque

Pube

Pube tenus, paloque manus post terga revinctæ;
 Debita Romani subeant ludibria vulgi.
 Heu miser! incassum cecidit Phylodeme sagitta;
 Quin tota insontes regnabunt Urbe libelli.
 Induti tunica maculosa, & pumice glabri;
 Ridiculoque Rosæ signabis nōminē musas;
 Et titulum primo facies, pretiumque papyro.
 Desine grācari, turpique ciere fōdales
 Judicio, nulla fides, aut rara, Poetæ
 A Prætorē datur; mentiri discitis arte
 Vos etenim, semperque sonat contermina labro
 Fabula, prudenti nihili faciendā Tribuno.
 Demetuum (28) tabulis nomē, quibus ipse locasti
 Perfictam vocem, & tenues de nocte susurros.
 Cum nemus Arcadiæ, cunctique in cortice laurus;
 Ipsaque te Cyrrhæ Phylodemum nūcupat unda,
 Nescio cur quæras, dicique Georgius (29) optēs,
 Cautaque dimidium circumdet penula nasum.
 Hæ sapiunt latebræ culpam, nam sydera testes
 Mens bona non refugit, nudoque perambulat ore.
 Quam satius fuerat, quoniam tibi larga dederunt
 Di boha, matronas tota sectarier Urbe,
 Fronte exporrecta, nulloque crimine curva;
 Nam licet effigiem, (30) mūro quæ pingitur albo
 Indiderit natura tibi, possisque videri
 Muccosis oculis, sparsisque cruore coturnix;
 Fœmina deterius semper complectitur; hoc te
 Judicio præferre potes: cuiusque cathedræ,
 Famosisque procis concurrere; te tamen una
 Cæsaries impexa pilis, barbaque caprina
 Putoris sedes, ubi vallum, & castra refigunt,
 Hybernantque pedes mille, & porrigine vivunt,

[CIV.]

Deturpat paulum; quod si deponere cures
 Ascitos, vilique emptos mercede capillos,
 Terrebit pueros (31) calvaria, fedaque valvas
 Templorum, & grandes liniet terrore columnas,
 Præclarum funus quoties ebullit, & atra
 Machina candelis Libitinam mitigat albis.
 Ergo comâ coluisse (32) juvet; sed in aure fenestras,
 Quas, ut mollis Arabs, aut Phæbo decolor Indus
 Ferre soles, geminus petaso circumdet, & ora,
 Collaque ter decies lardo tibi verberet uncto;
 Ecquis enim miseros velit infamare pyropos,
 Atque aurum, vafro timeas cum prodere longas
 Tonfori auriculas, Regemque ostendere avarum?
 Præterea fas est ut caræ oblitus Aquai
 Terraique tuæ, (33) discas meliora procari
 Sermone, & Thuscis salibus coluisse Maritas.
 Nulla venus Kappæ, nullus lepor hæret jota,
 Totaque Romanam non flectet Achaja vulvam.
 Me miseret, Phylodeme, tui cum græca propinas
 Oscula, Matronis non intellecta Latinis.
 At saltem tenero cum delectaris Ephebo,
 Non tibi tota perit grææ petulantia linguae:
 Namque nates gaudent palpari vocibus illis,
 Plena quibus resonat Divini mensa Platonis.
 Doctior est postica Venus: penisque togatus,
 Si sapiat, minimo pariet tibi gaudia soldo.
 Sed tibi cum dubiæ fulget lanuginis umbra,
 Stare loco nescis, magnoque tumore lacerna
 Palpitat, & crebros lasciva reciprocatur ictus.
 Hinc est quod nigro prohiberis Rhetore limen
 Visere, ubi centum referunt dictata, procaci
 Ore, capillati. Magna est jactura. Repelle

Ro-

Romanam, Phylodeme, togam, sumptâque sarissa,
 Alta Quirinalis custodi limina Portæ.
 Crede, pudicitiam melius tutantur, habentque
 Helvetiæ loculos, (34) queis cōdunt turpia, braccæ.
 Zelotypo poteris tunc interdicta magistro
 Transtra sequi, & molles grecè laudare Cinædos:
 Tergeminus quoties (35) tetro latrabit ab Orco
 Cerberus, aut Cæli veniet de parte serenâ
 Relligio, & sparsa ridebit janua myrto.
 Hac patiar te veste domos, & longa subire
 Atria, (36) Regnantis monumenta Augusta Thiaræ.
 Nempe ubi lanifico pubes mendica labore
 Fingitur, & tenero deducit pollice fila.
 Nam si forte tua fervebit mente libido,
 Dum calathos spectas, & mollia vellera tangis,
 Discolor enormem celabit penula nervum,
 Braccatoque minus singultiet inguine vena.

N O T A E.

1. *Salsamenti genus vilissimi, vulgo Sarache.*
2. *Litteræ Patentes à Custode Arcadiæ expediri solitæ, ac impressione lapidis anularis muniri, quibus novi Pastores infeudantur.*
3. *Puto hoc dictum, quia idem Custos Arcadiæ Illustrium Poetriarum nomina in quodam Libro aureo diligentissime recensuit.*
4. *Pons ad Insulam Tybridis, vulgo Ponte à quattro capi, ita nuncupatus à quodam signo marmoreo.*
5. *Societas quadam se mutuo adulantium vulgo, la Congregatione de gratta co-.....*
6. *Peri-*

6. Peritus præ cæteris in medendo Apostemata in obsecans.
7. Consuetudo Romana Plebis se mutuo exercendi Jaxorum prælio.
8. Bacchanalium tempore solent noctu in plateas adduci quedam Plaustra bobus raptata, è quibus Nebulones insulsiſſimi ridicula quæque representunt (præcipuè in Judeos) commenta.
9. Exprimit ad unguem frigidam, ac lentam Phylodemi recitationem.
10. Hoc nomine ubiquè utitur Phylodemus ad captandam admirationem.
11. Labeo prædicare maximè solet Philodemi eloquentiam, dicendo, ipsum Atticè purè loqui.
12. Aliud Philodemi Encomium à Nascu tributum nempe, non aliter loqui Musus.
13. Vitium commune nostris Poetastris insulsiſſimis.
14. In hoc nomine Pana arcana Sapientia, ac totam contineri Philosophiam autumat Phylodemus.
15. Statua marmorea aquam perenniter ministrans in viâ vulgo, il Corso.
16. Notum nomen, ejusque vis, & securitas dicendi notiſſima.
17. Pauperes rustici vulgo, Stecca legna, qui Romæ hac arte victum querunt.
18. Apud Tonſorum tabernas capita quedam lignea exponuntur, super quibus collaria, capilli, atque alia vanitatis insignia imponuntur, ut prætereuntes magis ad emendum alliciant.

[CVII.]

19. Idem fieri solitum à Fæminis, quæ muliebrem
Mundum venum exponunt.
20. Homo quidam ut colligere est satis ineptus, et
rusque in colligendo, et effutiendo quidquid
novi in Urbe contingit.
21. Obscena dictæria solita ab Italis in quemquam
proiici.
22. Commentario non indiget, cum omnibus, mi-
hi que præ cæteris non modico impendio inno-
tescat.
23. Puto intelligere de monetis vulgo, Testoni, in
his enim Pontificum calvæ frontes nudantur, ideo-
que Testoni nuncupantur.
24. Putidulus quidam Legista in Urbe notus.
25. Tituli Causarum in Romana Curia sic expri-
muntur.
26. Ponit ob oculos Fiscus perquisitionem, in qua-
dam domo, ubi delatum fuerat Satyras Sal-
vatoris Rose venum proflare.
27. Quia nempe huiusmodi Satyræ Sectano dicata
carius venduntur propter Phylodemi ridicu-
lam mentionem.
28. Tabulæ vulgo, Specchietto, in quibus refe-
runtur nomina Delatorum, et singulis men-
sibus merces unicuique persolvitur.
29. Delatores in Urbe dicantur vulgo, Giorgi, cau-
sam quare &c.
30. In albo muro virilia membra carbone pingun-
tur.
31. In funere Nobilium parietes Ecclesiæ quæritur
ginibus sedantur.
32. Puto Phylodemo aures acu perforatas, ut forsân
cupi.

capitis fluxus avertatur.

33. *Græca Diphthongi.*

34. *Braccia Helvetorum Pontificiæ Custodiæ habere solent quosdam loculos vulgo, Brachetta, ad commoditatem genitalium, ut puto, concinnatos.*

35. *Frigida, & consueta Scholarum in Poeticis commenta; semper enim representant Plutonis cum Tefiphone conciliabulum; mox Religio è Cælo dilapsa fabulam solvit.*

36. *Hospitium S. Michaelis, munificentia Innocentii Duodecimi extructum, & optimis Artibus Reipublicæ incremento formatum.*

SATYRA XIV.

Roma domus fiet, sed quæ migrare Quirites
Non cogit Vejos. Ingenti Curia tecto
Nascitur, & tentum latè spectanda fenestris;
Informes senio, lucrique cupidine leges
Excipit alta sinu, sordesque abstergere frontis
Imperiosa jubet. Captivæ rōstrā Carinæ,
Actiæci monumenta freti, nec postibus altis
Æneâ ter victi pendent simulacra Tyranni.
Sed titulis magnas imples melioribus ædes
Sancte Pater, communis Amor, nostriq; cadentis
Votum Ævi. O utinam longos mansura per annos
Tegula sollicitos defendat ab imbre Clientes,
Conservetque tuo de nomine Curia nomen?
Ite procul socii rixarum, atque aure minores
Causi-

[CIX.]

Caufidici, (1) Juris probrum, gentisque togatæ,
 Quos Capitolinæ gaudent garrere Cathedræ,
 Et Fora dimidiis tantum lustrata lacernis.
 Tuque Bion secede domo, qui cassus utrâque
 Auticulâ, longæva fricas monumenta virorum,
 Historiamque tuo (2) formosam nomine turpas.
 Sanctius hic puteal præsentî Principe Legum
 Archetypo. Nitet hic deterfo pulvere Codex
 Publicus, (3) & fessis Chyrographa pendula filis
 Respirant meliorem animam. Scutulatus ubique
 Intranti paries blanditur, & Acta recenset
 Scriba lacernatus, (4) gemino cui serica limbo
 Fascia descendit tergo, talosque flagellat.

His tamen abstineo, quamvis plena omnia grandi
 Numine, & immenso tendat se machina tigno,
 Arcubus invidiæ, Latjique futura Columnis.
 Illud præcipue miramur, splendida facta
 Vincere te factis majoribus. Addere Cœlo
 Culmina, & Augustæ superare Palatia Romæ,
 Mente tua minus est opus, & quo crescere fastos
 Ipse vetas. Videant feri, stupeantque Nepotes
 Interdicta Foro turpis contagia quæstus,
 Juraque laxatas moderari provida habenas.
 Scilicet excelsis quamvis spes macra lucelli,
 Porticibus volitare tuis non audeat, & ipsa
 Acta dolore fugit mellitum Sportula nomen.
 Exulet hinc Aurum, nec circum pulpita vultus
 Erigat Argentum. Perjit decus omne metalli
 Flexanimi, & casus jam serva pecunia plorat.
 Proh pudor! (5) Ante ipsum quondam gallinæ
 Tribunal
 Stridebat devincta pedes, nullique natabant
 Barbati,

Barbatî, Causamque tenerrimus hædus agebat .
 At nunc muneribus nulla est reverentia : Pauper
 Ac Dives solo distabunt nomine, nec jus
 Accrescet nummis . Popano corruptus iniquas
 Non signat rabulas Judex , aut lactibus uncta ,
 Fæcofoque garo prodit sententia labro .
 Non mixtas crudo ructat petasone Rubricas
 Turbidus Ædilis ; quamvis mihi villica , fuso
 Deposito , nullos decerpit ab arbore ficus ,
 Nullus, (6) & Hungarico Princeps ocreatus in auro
 Pelliculam tendat . Felicia Sæcula ! quando
 Et Baucim magno fas est concurrere Crasso ,
 Nec minor in tenui superest fiducia panno ,
 Aut trepidare Reos dissuta subucula cogit .
 Olim crimen erat mercedem poscere longi
 Servitii , & Proceres interpellare superbos ;
 Nam lacrymas, gemitusque pios, justasq; quærelas
 Damnabat Prætor , veluti perjuria , si non
 Beryllus digito , vel lato spira galero
 Aurea fulxisset , si non umbella præiret ,
 Et senior famulus (7) dictaret nomina ; sive
 Pallidus adstaret , de nobilitate comesâ ,
 Qui lentas (8) queritur nimium distare Kalendas ,
 Et tribus exoptat Mensem jugulare diebus .
 Vincimus & miseri , nec plebiscita severa
 Semper, & aversam patimur, glossamq; malignam
 Pauperibus . Bissenæ aliquid sanxere tabellæ ,
 Nos quoq; quod foveat, nec Clementina repugnat .
 Quid memorem ferro, lacerataque dentibus ævi
 Marmora, & emeritas jussas vigilare columnas ,
 Innitique solo, (9) Domus, ut Quæstoria surgat ,
 Imperii tutela potens, validique lacerti ?

Advena

Advena jam stupidus vctigal pendit, & Urbes
 Finitimæ gaudent pulchro debere theatrò
 Annonæ decimas. Res olim invisa: tributum,
 Fit desiderium populis, animique voluptas.
 Nam dum decreſcunt loculi, paſcuntur avara
 Lumina, & obtutus compenſant ſenore damnum.

Sed nequæ præteream ſilices ſplendere coactos,
 Ædilesque novos, nec qui civilia dixit (borat
 Bella luto (10) atq; alacer quacumq; in parte la-
 Aggeribus, trābibusque; parum quæ tibia laudat,
 Et longum in trivjiis hærent invifa caballis.

Hoc quoque debemus, rerum Tibi maximè; veſtem
 Scilicet immunem cœnoſq; ſordibus Urbis,

Et mundas ſoleas: nam quis per compita ſiccus
 Tranſire, aut poterat flexus impune viarum,
 Rheda cui nulla eſt, nec mandunt hordea mulæ?

O quoties magnas mihi contigit ire per aulas,
 Servis ridendus Procerum! dum etenim pedibus me
 Porto meis, veniunt altis delapſa fenestris,
 Purgamenta olerum, capitique innāſcitur hortus
 Penſilis, & ſummo fronder lactuca galero.

Sepe etiam, inverſâ, petulans ancilla, matellâ,
 Perfudit crines, ſervatâ in Sabbata ſeptem
 Urinâ, ſparſamque rogam de rore latrinæ,
 Et ſedum Domini retuli ad pulvinar odorem.

At nunc cuncta nitent, noſtris nec cruribus hærent
 Quiſquilię, & luteę communia ſtercora Romæ.

Ipsi nempe tuo diſcunt de pectore vici
 Mundiciam, veteresq; rubent, Tè Principe, ſordes
 Romuleas ſedare vias. Reſtat tamen unum

Ingens pauperibus damnum, tortâque piandum
 Cannabe, (11) & Hetruſcę fortasſe colore Tabellę.

Centum quippe vices jabeor decedere in horâ
 Tramite, quò nulli feror importunus, adactus
 Imperiis tantum, vultuque truci Aurigarum.
 Quod si nodosâ incipiam titubare podagrâ,
 Et recto nequeat discedere tibia talo,
 Intestatus eò figulis augere patellas,
 Et nostra in tenues migrant corpuscula lances.
 Nam rota præcipiti fertur temone cadentis
 Per caput, atque humeros, sparsoq; cruore rubescit
 Orbita, & elisum calcat furiosa cerebrum.
 Tantaque Romanas signat truculentia bigas,
 Ut crus dimidium, longoque in calle repertas
 Colligat auriculas, (12) & truncum filia nasum,
 Si quidquam nostri lacrymans imponere busto
 Ipsa velit: dulcis, conculcatique parentis
 Incassum quærens, cui deferat oscula, vultum.

Cur si mingit equus, carpenta morantur & ipsa
 Expectat Lalagæ vesicæ commoda equinæ:
 Liber homo, (13) si forte roget: subsiste parumper,
 Auriga: ille volat, pressoque cadavere, currus
 Urget, & obstanti franguntur crura popello?
 Nempe (14) Valentino generosus stigmatè pullus,
 Aut quem (15) felici Campania gramine pascit,
 Plus venit Romæ, & pretio majore paratur
 Quam tunicatus homo. Fortasse & caulibus ipsis
 Vilior est annona Animæ. Nam sævus equis
 Nunquam calcat olus, sit nulla injuria cæpis,
 Et timet invito gressus glomerare lupino.
 Nos soli impetimur cursu, attrituque rotarum,
 Pannosique nigro pedites demittimur Orco,
 Judicio viles non admittente querelas:
 Non secus ac pulex sub pollice inulta periret,

Dum

Dum femur , & tenera scalpit secreta puella .
 Outinam ductor ducatur de trabe ternà
 Offenso præbens jucunda piaculà vulgo !
 Dà , Pater , hæc miserà plebi solatia : restes
 Carius ut Romæ prostent , sanctumque capistrum
 Oria nulla trahat . Sed mentio libera quando
 Incidit hic morum , nostris sit tuta potestas
 Quædam , pauca licet , coram effutire Camænis .
 Namque mihi videor cerebrosus , & unus inanis
 Contemptor famæ , captatorisque macelli :
 Quò melius nemo luxum , putumque ferire
 Hac ætate queat vitium , si masculus ardor
 Inflaret jecur . At parvis , minimisque moveri
 Musa dedit nobis . Hinc est quod sæpe BIONE
 Offendor scurrà , muscas , culicesque trucido .
 Sed qua bile feror , quoties penetrare reposta
 Limina Nobilium , Solymæ de stercore , curtum
 Judæum , & croceos video tegnare galeros ?
 Est qui , (16) sacratà quamvis lustratus ab undà ,
 Nil inconsulto faciat maturus Apellà :
 Tactaque pejuro non horret pocula labro
 Sumere , communique solet cœnare catino
 Anseris arguti pulmonem , & sanguine mundi .
 Hunc amat , atque olidis spurcata lagena salivis
 Plus sapit . Ancillas , famulos , puerosque coercet
 Ille supercilio : Domino conducit agellum ,
 Imperat , & tetricà funestat imagine pupas .
 Rem auget gnavus . Credo . Quin uxoris amicus
 Est , ais , Elias , & quamvis sordidus Aron .
 Profit amicitia , ò sodes ; justoque peracto
 Tempore , jam tibi nasceretur recutitulus infans ,
 Qui suibus parcat , cognataque sabbata amabit ,

H

Et

Et decimo cautos impendet fœnore nummos;
 Paulatimque thoro solus, siccusque cubabis,
 Officium fatui Verpâ subeunte mariti.
 Sic placitum Uxori. Major fuit illa voluptas
 Inguine Idumœo, peregrinaque mentula cunno
 Delicias, veneresque sapit. Permitte sodalem;
 Scilicet extorrem Mundo, Cœloque rebellem,
 Filiolum veluti nostrâ sub Legē renatum;
 Te merito(17) expectant opprobria. Visere Cellas
 Cur virides properant, Pharii monumēta triumphi,
 Putidulasque casas regali symmate verrunt
 Patriciæ? (18) Levis cur mordent crusta farinæ?
 Quid quod, cum vetitus refecat præputia culter,
 Ipsæ adstant, cupidæ mores, & discere ritus
 Legales, Syriosque sonos garrere laborant?
 Ac quoties Virgo rubris Hæbrea capillis
 Accedit thalamo, nuptam comitantur, & ipsæ
 Flammeolum digitis aptant, mulcentq; pudorem.
 Quin etiam lychnos, & candelabra recenti
 Cerâ augent, sacrâ forsan de sede petitâ,
 Cui thus votivum, (19) cantataq; myrra pependit.
 Si mihi legitimis mulier permissa tabellis,
 Turbaret socium, geniali pondere, lectum,
 Haud equidem bipedis paterer commercia monstri,
 Nec nostro obscenæ regnarent limine braccæ.
 Roma, (20) Triumphali frustra tibi servit in Arcu
 Progenies Galileæ, tuos si fœda penates
 Ingreditur, ridetque Titi perfricta secures,
 Ara velut Solymę, venerataq; Tempia manerent.
 Jam subeat, teneatque domos; sed sulphure fractos
 Sarciat ut calices, & putri pallia filo,
 Umbricio, & Tuccæ festis portanda diebus.

Aut potius veniat pictam mutare Saonam
 Cum caligis , tritâque togâ , vetulisque lacernis ,
 Quæ macer Aoniâ servat Philodemus in Arcâ ,
 Jejunisque vetat convivia lurida blattis .
 Hæ tibi si cessent causæ , diffinde prophanum ,
 Sordidulumque caput : fur est , aut leno : minora
 Flagitia , & gentis sunt hæc peccata nefastæ .
 Est tamen hoc vitium paucorum , & forte ferendum ,
 Si pensare velis fatuæ suffragia Romæ ,
 Quò studio , quantoque fremat lasciva tumultu ,
 Audiat ut tremulos , & fractâ voce canentes
 Dimidios homines , quibus olim Nursia barbam
 Invidit , mollique diu peccare juventâ ,
 Et tonsore dedit semper caruisse magistro .

Vertimus in pretium naturæ damna , probrumque
 Testiculi amissi centum & plus millibus æquat
 Patriciæ tentigo auris . Castrate Parentes ,
 Si sapitis , prolem , primâque ab origine radat
 Argumenta viri furtiva novacula . Honores ,
 Divitiasque dabit vacuum lanugine mentum .
 Scilicet elumbis , librataque vocula giro
 Multiplici , sapit ambrosiam , guttumque beati
 Pincernæ . Valeat tua mater , Nevia clamat :
 Felicemque vocat Lalage : felicia , Galla
 Ubera , quæ suxit foetenti semivir ore :
 Crebraque sollicito jaculantur basia labro
 Cantanti . Videt hæc stupidus , laudatque maritus .
 Tange miser caligas uxoris : non ne madescunt
 Urinâ , veterique mero ? Nimium , mihi crede ,
 Optantur dulces moduli , gemitusque canori .
 Non est hoc artis studium , sed prona libido
 Concubitus . Tamen hic cunctas impunè cathedras

Perlustrat, cultasque comas, & garrulus hæret
 Ausonia, pedibusque pedem titillat Amata,
 Invicis quanquam magnis Rivalibus. Audi
 Quæ (21) tulerit pressis oculis, nasoque supino
 Ulpidius. Mimum languescere senserat uxor:
 Quid non sentit Amans? currit neglecta decorem;
 Ac veluti hostili ruerent Capitolia flammâ,
 Aut færus attonitâ regnaret Vandalus Urbe,
 Instaretque super Patris, jugulumque mariti:
 Currit, anhelanti similis; vicinaque lecto,
 Corcule, clamabat; sed languida faucibus hæsit
 Vox subito, & nudis riguit procera mamillis.
 Excitat interea languentem, atque anxia venam
 Sciscitat, & sedam rimatur sedula pelvim.
 Mox haurire jubet decoctum jure vitellum,
 Libaque, & ingenuas crustas. Hiat ille solutis
 Rictibus, & madidas, ceu pullus hirundinis ossas
 Accipit oblatas. Valeat stomacho tua Conjux,
 Dicere fas est, Ulpidi: nam nullus olentem
 Ferre animam Eunuchi poterit; lectissima quamvis
 Balsama, & in oculis portet duo funera Regum,
 Sepius Ægypti (22) quæ reperiuntur arenis.
 Attamen has vivas conducunt ære latrinas,
 Et magnis pretijs multi licitantur in Urbe
 Irritamentum Veneris. Minus esse pudicum
 Constat nimirum, & Virtus, tibi vilior uno
 In triviis obolo, frustra prostrabit ementi.

Sit podium, pictoque nitens orchestra theatro,
 Pulpitaque, (23) & lato crescant subsellia circo,
 Flava ruinosos quæ proluit Albula muros:
 Nil renuo. Antiquæ sunt hæc patrimonia Romæ,
 Et desiderium plebis cessantis. At illud

Non

Non tulerim, vili pulsari pegmata focco,
 Et personatos scenâ prurire Cinēdos,
 Attellæ exodjjs. Mutium, scvumque Nerōnem
 Quam male vultus agit, quem non exasperat ulla
 Barba, decemve pili saltem. Non crista minacem,
 Ensis, & auratâ captivi casside crines,
 Actorem præstare valent, si clune soluto
 Cever, & impuro jugulantur gutture voces.
 Quid faciunt lubricos scalpentia cymbala renes,
 Dedecus Ausonio plectro, fidibusque Latinis?
 Tædia nimirum mulcet Cantator, & aures
 Nobilium recreare solet. Mihi crede, voluptas
 Extra animum nulla est; hunc si virtute levabis
 Oppressum vitiis, ferient tibi sinciput olim
 Dilecti sonitus, rivumque audire loquacem,
 Et satius cupies balantes rure capellas,

Quo mē Rhoncus agit? Veniam dabis, optimē
 Princeps,

Terque Auguste, meæ si commiserē Camenę
 Seria ridiculis. Non hæc Tibi pagina crevit,
 Quamvis sepe tuo signetur nomine. Majus [nabit,
 Surgit opus, (25) plectrumq; aliquid Tibi grande so.
 Et toto Aonidum dicēris fonte beatus,
 Magnanimus, justusque, ut nulli forte secundum
 Posteritas laudet, venturaque secula carmen.
 Sic Rullus, Labeoque, & Græculus ille molestus
 Semper, & invisus, Musis optata relinquat
 Otia, nec versus sibi dividat unus, & alter.

N O T A E.

1. *Causidici, quorum numerus in Romana Curia
 penè innumerabilis, vulgo Mozzorecchi &c.*

[CXVIII.]

2. *Pylodemus de Juris Consultis Historiam scribit &c.*
3. *Nova Notariorum Officia in Monte Citatorio &c.*
4. *Iidem talari veste, & fascia incedentes &c.*
5. *Dona Judicibus presentari solita in Causarum commendationem &c.*
6. *Nummus aureus, nomine Ungaro.*
7. *Ille, qui primum locum tenet inter famulos Procerum, vulgo il Decano &c.*
8. *Aulicum describit pauperem, & vili genere natum, communiter dictum, Cortigiano spiantato &c.*
9. *Nova Moles constructa, ubi vectigalia solvuntur &c.*
10. *Camere Apostolice Clericus, qui vitis Urbis reaptandis praeest &c.*
11. *Tabella Sacris Imaginibus depicta, qua utuntur Confratres Societatis Divinae Misericordiae, dum morti damnatis assistunt &c.*
12. *Vera Author narrat, & impunè commissa &c.*
13. *Casus in Urbe frequentissimi &c.*
14. *Equus, vulgo Ginnetto di Spagna &c.*
15. *Alius, Caval di Regno &c.*
16. *Mores Romanorum foedissimi &c.*
17. *Tabernacula à Judaeis quotannis fieri solita, vulgo le Caselle &c.*
18. *Panes azimi, qui ab iisdem Judaeis dono dantur &c.*
19. *Cereum Paschale &c.*
20. *Arcus Titi Vespasiani in Campo Boario, in quo Hierosolymae excidium apparet &c.*
21. *Non fabulam narrat &c.*

22. *Cada-*

22. *Cadavera Ægyptiorum aromatibus condita ,
vulgo Mummie &c.*
23. *Theatrum describit in Urbe celeberrimum ,
vulgo dictum di Torre di Nona &c.*
24. *Comediæ Mutii , & Neronis in eodem Theatro
nuper representata &c.*
25. *Authôr de laudibus Regnantis Pontificis Inno-
centii Duodecimi Poema meditatur &c*

SATYRA XVJ.

TEN video ? (1) an vana mē ludis imagine ?
dextram

Porrige; luminibus non credam. Parce timori ,
Et lacrymis, Ligurine, tuis : defunctus acerbo
Funere , Tatpejas iterum Sectanus ad arces
Accedo; sacris ignoscunt fata Poetis,
Et nova lanificæ subtexunt fila sorores .
Tu ne igitur nigros latices, tottoque colubro
Eumenides cultas, tu plenos fulphure rivos,
Et leges duri potuisti evadere Regni ?
Fare, age; qui mores Erebi? quā gentē coluntur
Tenariæ secreta domus ? (2) Caligine postquam
Æterna invitos mihi nox conclusit ocellos,
Cæcum iter ingressus; nudusq; & ponderis expers
Pervenì ad ripam, stabant ubi pulvere belli
Mille animæ informes, laceræ, scapulifq; minores.
Mirabar truncos artūs, & vulnera, crude
Flusquam sufficerent morti, cædisque petenti
Authorem, magnus sonuit Veteranus (3) in aures,

Quò dūce Bistonæ ceciderunt cornua Luna,
 Et fera Cæsareo servata est Dacia Regno.
 Has tamen immiti gibbosus Navita conto
 Reppulit, & stygias transmittere noluit undas.
 Hærebam timidus, nec compellare (4) Phaselum
 Ausus, ab obscuro stagni rumpebar odore.
 Namque illic fætor, qualis grassetur in edes,
 Cum veteres paleas, (5) & tritos cimice lectos
 In triviis urit turpis meretricula. Tussis
 Prodidit invitum. Clamat tunc portitor: heus tu!
 Unde es? quò properas? quæ tanta licentia? nomen
 Ede prius. Vestras subeo novus hospes arenas,
 Sectanusque vocor. Sectanus? nil moror: ultrò
 Ingredere, & nostram generoso pondere cymbam
 Fas onerare tibi. Noverunt tartara, & ipsæ
 Elysæ valles Sectani carmina. Nunquam
 Trajeci majorem animam, pinumque subegi,
 Infernas postquam petiit Lucilius (6) oras.
 Hæc inter, sulcabat aquas male farta carina:
 Cum gemitus, spissæque preces, & flebile murmur
 Incipit audiri. Pendebant rupibus altis
 Innumeræ umbrarum turbæ, gelidæque catervæ,
 Tendebantque manus. Sic carcere (7) clusus Juli
 Debitor infelix suspendit arundine quosdam
 Pileolos, obolumque rogat. Nos remige surdo
 Transimus miseros, medioque illudimus ungue.
 Namque Charon docuit: macros, & veste carentes,
 Quos, Sectane, vides, auri vesana cupido.
 Occupat in terris, sed postquam stamina Clotho
 Dissecuit, loculi non vincunt Judicis urnam.
 Illic æterno stringuntur frigore, & arctam
 Pauperiem morsâ nequeunt pacare farinâ.

Nec

Nec juvat argentum, cum non licet amplius uti,
 Extremâ in tabulâ superis donare, Deusque
 Esto hæres, dicas. Renuunt patrimonia Divi,
 Fœnora quæ sapiunt; quamquam Fraterculus ille
 Piscator, (8) Cœlo adscribat, Geniisque beatis,
 Expiet & fœdæ quæcumque piacula vitæ,
 Crimine si partum moriens legaveris assem
 Cœlitibus. Miseri quantum falluntur Avari!
 Marmore quæ Pario fabricatis Tempia; cruorem,
 Et lacrymas redolent, venis quem pauper apertis,
 Expressitque olim madido. (9) Provincia vultu.
 Hinc est quod sacræ feriuntur fulmine Turres,
 Et sua flammigero sordent delubra Tonanti.
 Mentibus humanis, vestroque Altaria corde
 Instaurare juvet; fulvo potiora metallo:
 Hæ sunt, quas habitat præsentia Numinis, Aræ.
 Interea limosa palus decrescit, & aura
 Efflare incipit vicino è littore, qualis
 Spirat in Exquiliis, (10) Romæ fervente Leone.
 Nec mora; gramineis exponit Navita ripis
 Jam fessum. Spatiare, ait, hæc circum loca plena
 Innocuo risu, choreis, placidoque sopore.
 Dum lustro colles, & prata virentia, ridens
 Ecce mihi à læva Democritus, atque Epicurus,
 Et qui non timuit gelidas sorbere cicutas,
 Et Plato, &, indigno vultu, rictuque canino
 Diogenes; properant Xenophon, osorque fabarum
 Pythagoras, Zeno, Crantor, doctusque Cleanthes:
 Unâ omnes clamant; vestris arcete prophanum
 Sedibus, (11) o Cives; nec fœda cucurbita Blictri
 Hæc studia, has artes, hæc grata silentia rumpat.
 Nec tantum verbis, sed pallida turba minatur

Ere-

Erectis baculis. Poterat quis jurgia, salvo
 Occipite, elabi, dentesque referre supernè?
 Sed Cynico Harveus se se miscere tumultu
 Ausus, ab infanti repulit cervice timorem.
 Protinus accurrunt Boies, solersque Borëllus,
 Longevusque senex, (12) Capuanæ gloria gentis,
 Et novæ (13) qui Tusco defexit sydera Cælo,
 Victurusque (14) diu toto Cornelius orbe;
 Hi rixæ eripiunt, dextrâque tueñtur inernem.
 Mille aderant alii; quos inter, funera nuper
 Passus, & umbra recens, Malpighius, inquit, ab
 Urbe

Quid, Sectane, refers? Lætæ omnia namq; supremus
 Claviger ætatis non sentit damna, suisque
 Viribus innixus, vestris non indiget herbis,
 Pœoniaeque artes, & lubrica pharmaca ridet.
 Exarsit, lectoque genas mihi perlinat ovo;
 Quod modo de natibus gallinæ traxerat, (15) inde
 Faturam ingeniti cupidus dignoscere pulli.
 Egrè delapso, bulla spectandus, (16) & auro,
 Romanâque togâ, gravior se Tullius offert,
 Non sine contractis rugis, similisque frementi;
 Et procul attollens librum, quem forte tenebat;
 Quis ne Bion, (17) inquit, nunc, verso nomine,
 Janus,

Stultitiæ specimen (18) nuper qui condidit, & se
 Esse parem nobis fingit, vultuque superbo
 Despicit Iliadem, & divinum Æneida culpat?
 Tres chartas, (19) septem titulos, & inania mille,
 Exigui argumenta animi conclusit in uno
 Codice. Grande opus! Arpini quò fama laboret,
 Atque Oratorem condemnent rostra pusillum.

Quam

Quam sapit Augusti liber hic dulcissimus ævum !
 Crediderim nostrâ vixisse ætate Bionem ,
 Collegamque meum. Currentes deleat (20) annos,
 Romanoque novæ signentur Consule chartæ:
 Jurabunt cuncti Phylodemum prisca tulisse
 Tempora, & eloquio forsân meliore Milonem
 Tunc potuisse reum defendere . At ! o mea longo
 Imprudens quisquis sequitur vestigia gressu !
 Et fatui Bembus, Jovius, Sadoletus, uterque
 Scaliger ! & docto frustra vigilata Budeo
 Pagina ! nos etiam, nedum nos, despicit impos
 Græculus, & Calabram Romanæ opponere linguâ
 Sacrilegus jactat . Quid ? quod cum, gutture
 rauco ,

Strangulat obscenas voces, & languida verba ,
 Aufonio putat ore loqui , (21) nostrosque referre
 Accentus, pondus, numeros, putumque leporem.
 Demens, atque iterum demens, quem syllaba
 torquet

Ambiguo librata sono, farique laborat,
 Jejuna, ut nemo dicentem intelligat aure .
 Ipse ego, ab Elysiis iterum si rostra liceret
 Scandere, diverso loquerer sermone, recensque
 Corrigeret Cicero Ciceronem . Cuncta fugaces
 Immutant anni, solidoque ex ære columnas
 Longa dies minuit . Tenuem nos vivere vocem,
 Fluxaque verborum credemus regna manere ?
 Non ita . Temporibus, genio, placitisque juventæ
 Serviat Orator . Dicendi insignior arte
 Ille erit, & Gallo felicior Hercule, qui se
 Humanæ dominum mentis, cordisque tyrannum
 Præstiterit quocumque datum sermone . Latinas

Lam-

Lāmbere quīsquīlias, & stercorā futilis Ennī
 Grammatici labor est, qui semper inania captat;
 Veraque quas habeat nescit facundia vires.
 At tū si superas iterum remeabis ad auras
 Sectane, hūnc Janum sale multo sparge, & aceto.
 Nulla magis Tullij placabit victima manes,
 Vindice tē quamvis caderet, facinusque piaves
 Antonj. Spero hac; tibi nam Patareus Apollo
 Ingenium, jaculumque dedit, viresque paratas
 Quidlibet audendi feliciter. At quoque vellem,
 Et jubeo, ut calamo, dictisque ferire Pelasgos;
 Quod bene cepisti, properes operosius. Omnes
 Nugarū artifices Danaī, & cantare periti
 Fabellas pueris. Non est quod Grācia Romæ
 Insultet; nostræ tanta est præstantia lingua, [vis.
 Ut peregrina (22) queat donare vocabula Achi-
 Hæc ubi dicta dedit, grandi dum plurima Larvæ
 Oscula, & amplexus, nonnullaq; verba parabam
 Reddere, dilapsa est, cupidumque fefellit imago.
 Progreditur timidus callem, festivaque longe
 Turba mihi visa est, cui circum tempora lauri,
 In manibus citharæ, pecten, membrana, tabellæ.
 Accedo propius: namque hæc insignia gentem
 Esse Deo charam docueres, & noscere amicos
 Ardebam veteres. O quæ, Ligurine, voluptas
 Pectora demulsit! Naso laudare furores
 Orlandi, (23) Tuscumque sibi componere vatem
 Gessit, & Eridani nova gloria nascitur undis.
 Virgiliusque manu Torquatum sæpe trahebat
 Ad fontes Erebi, placidâque sub ilice fletus
 Erminia, & varios gaudebat discere casus:
 Civili hic aderat Lucanus sanguine tinctus,

Et cum Pontano, Gallus, gracilisque Catullus;
 Nec non sublimi frondis dignatus honore,
 Petrarca, extinctę bustum spargebat Amate
 Floribus, & tenero flectebat carmine Ditem.
 Hunc, centum, aut plures, Arni de margine olores
 Circumstant, cupiuntque sonos, & verba referre
 Vatis dulciloqui; potius sed rudere credas,
 Tam lento, pigroque legunt vestigia gressu.
 Ast alii, quorum facies indigna Poetę,
 Asparago cincti, vilique legumine crines,
 Captabant muscas, & subtus jugera grillos,
 Quos inferna solet magnos producere tellus.
 Singula dum repeto, clamat Juvenalis, amice,
 Si tē fata vocant, & nostris incola terris
 Advenis, hic fidi commercia mutua cordis
 Experiere mei; quin tecum Persius unā,
 Cæliber, (24) & nitidus gaudebit Horatius ævum
 Ducere: sin autem stricto sevirę flagello,
 In mores properas, non longius aura beata
 Sedis, & innocui teneat tē cespitis umbra.
 I pede magnanimo, totamque impunē per Urbem
 Fas tibi criminibus, vitiisque indicere bellum;
 Nec timeas populo vultus aperire; tuetur
 Te causa, & sancto metuens nil Principe Virtus.
 Immeritō, vesana, doles, quin plurima debes,
 Roma, tuis Satyrę scriptoribus. Improbę Claudj
 Peccavit conjux: (25) nostro sed fuisse dolata
 Terruit Aufonias matres, nuptasque Latinas
 Sacra maritalis docuit servare cadurci.
 Præterea vani mores ridere popelli,
 Et res turpículas moneo. Venatio (26) Burrhi,
 Quinta cui (loqueris dum tuscē) littera desit:

Levē cōcubitus (27) steriles, hederēq; mariti (28)
 Zelotypi, tenui dissuta, (29) subucula rimā,
 Nasicæ volūcrēs, imitataque carmina ranas (30)
 Præbunt calamo segetem. Satyrus duo nectat:
 Acre, & ridiculum; dulcique aconita cachinno
 Misceat. Ipse tibi monstrabit Horatius unde
 Colligere hæc valeas. Simul & discedere cogit,
 Designatque viam digito; sed callis euntem
 Fallit, & ignoto deducit tramite gressus.
 Est locus æternæ noctis, quem nuda coronat
 Fatorum series; intus penetralia ducunt
 Fila Deæ, turpes vetulæ, spurcæque salivæ,
 Prægnantem tereti compellunt turbine fusum.
 Ast ego furtivus percurrens lumine telas,
 Plebejosque colos, quæsi vi stamina Regum
 Purpurea, & sparsa crescentia licia flore.
 Tunc mihi phryxæo vellus speciosius auro
 Affulsit, mixtisque rosas candore nivali,
 Tænarias purâ vincebat luce tenebras.
 Urget opus Tyberis Genius, similisque precanti
 Demulcet Divas; illo nam stamine pendent
 Res Italæ, Mundique salus, & publica vota.
 Illicet exclamo. Securo pollice lanam
 Ducite, (31) concordi fatorum lege, sorores;
 Et nivei semper calathi nova fila ministrent,
 Donec tranquillo vacuetis plurima fuso
 Sæcula, & Alma, suo sub Principe, Roma senescat.
 Hæc fatus, dubiam quâ monstrat rimula lucem,
 Evasi ad superos, ubi tē, Ligurine, parantem
 Sæctano inferias, lacrimas abstergere iussi,
 Et vivus, vegetusque adsum. Multum mihi restat
 Audire. Ecquid agunt tenebroso in lictore nostri
 Ro-

Romulides ? Puto enim emuncto te singula nasq
 Olfecisse tuo, atque omnes cognoscere larvas .
 Ecquid agunt ? Ride . Torvo illos lumine figit
 Luridus umbrarum Rector , nigrosque jugales
 Pectere, (32) & æternum mandat pulsare flagellū.
 Illorum quisquis melius, crepituque sonorus
 Lora quatit, furvæ jam designatur habenæ
 Aurigæ, in Siculos si fortè erumpere campos,
 Atque novâ thalamos cupiat reparare rapinâ.
 Hoc tantum sperare licet ; nam Brutus, & asper
 Ore Cato, Fabius, Curius, fortisque Camillus
 Degeneres, spuriosque vocant. illosque recensent
 Albanos inter Cives, Equitesque Sutrinos .
 Et merito; nec enim Romano sanguine cretum,
 Et genus Assariçi credam, Martisque nepotem,
 Qui nunquam timidum vaginâ liberat ensem,
 Alligat & tunicę capulum, ne lædere quemquam
 Sponte suâ properet cuspis malè sana duello .
 Vecordes animæ! lateri discingite ferrum,
 Atque aptate colos. Virtus Romana, quadrigæ
 Aleaque, & fædo traductæ in fornice noctes.
 His utinam contenta foret ! sed pectore virus
 Condere, & in labro risus disponere : Amicum
 Fallere, adulari : servos, & vilia quaque
 Mancipia obsequiis, & turpi lambere palpo,
 Nemo magis callet, quam vos. Quid ? non ne
 puellas

Ingenuas fraudare [33] licet, capitique decorum
 Flammeolum, & digito lustratæ pignora gemmæ
 Non servata fides adimit ? Si circulus auri
 Sponsorem vincere nequit, firmate catenâ,
 Compedibusque nigri post hac connubia fabri .
 Quid

Quid memorem quanto frangunt patrimonια
luxu,

Et vetères statuas, & olentia signa Corinthum,
Patriciæ monumenta domus? non jugera tantum,
Et nemus, & cultas jam diripit auctio Villas;
Sed thecam umbellæ, ac ipsum pulvinar equestre
Sepius [34] aspiciamus dominâ venale sub hasta.

Deque tuis auro textis, generose, lacernis,

Fiunt interule, birri, braccæque minores,

Unius argenti drachmam si luscus Apella

Augeat, occiduo dum spirat lumine cera.

Quid non immutat suprema potentia fati?

Olim deposito veniebat Consul aratro

Ad Fasces; at nunc de Consule fiet arator,

Si celeres urgent nimium, tristesque Kalendæ,

Fenebris, & patrium limare pecuniâ censum

Ceperit. Æstivos tunc odimus Urbe calores,

Rhedarum strepitus, & fædos pulvere vicos.

Rura placent, parcusq; cibus, sine mentore mensæ,

Nudatumque latus famulis. Sic ære gravati,

Serrani evadunt, Curiique, & prisca Catonis

Tempora collaudant. O quæ convivium! quales

Acturi choreas! si turpi [35] creditor ore

Ultra sauromatas, gelidasque recederet oras,

Aut nummus macrâ redivivus cresceret arcâ.

Præterea insanas quantâ vertigine mentes

Ambitio, vanoque implet præcordia fumo!

Invenies Romæ paucos, quantumlibet inæ

Stirpis, Julæas qui non meditentur habenas

Carpere, & ingenti crinem vestire Thiarâ.

Nemo Mathematicos non consulit, & sua novit

Sidera. Nil restat. Triplici circumdata luce

Hora

Hora tuæ affulfit genesi . Dicere beatus ,
 Et tibi festivis ardebit putre quotannis
 Doliolum flammis, populumq; videbis ab alto
 Turbidus Octophoro . (36) Miseri , quibus acta
 petauro

Mens nunquam constat, cursuque rotatur inani!
 Ut placet , atque jocos nulla mercede coemptos
 Particulo (37) præbere solet, cui tincta veneno
 Lana Tarentino bibulos absomit ocellos ,
 Quique Palatinâ ridendus Ghittus (38) in Aulâ,
 Immundis soleis, & sparsâ sorde lacernâ ,
 Coccineos ambit Patres, cupidumque Mitellæ
 Sæpè caput scalpit, & baculum suspirat opimum /
 Si sapiunt Proceres, potius tibi, Ghitte, regendas
 Virgâ gallinas tradent, quas Umbriâ mittit
 Fertilis ovorum, vel quas per compita Romæ
 Saltantes, tenni Maculo compellit hibisco,
 More capellarum . Lassare sedilia tandem
 Sit pudor, & sanctum braccato milite limen.
 An non te centum Æmiliano (39) jure catilli
 Expectant madidi, barbâ quos lingere acutâ
 Postulat officium? Cur bella domestica (40) mîsces?
 Et personatum (41) querulus conducis Iberum?
 Sunt alii fatui pariter, qui licia postquam
 Dissolvit, vacuisque colis sonat aspera Clotho ,
 Induti setis cupiunt (42) descendere ad Orcum,
 Et tortâ lumbos præcincti cannâbe , tanquam
 Non exoratum flectat Rhadamanta Cucullus
 Posthumus, & sero velati pulvere crines .
 Concubitus inter, ciathosque , & nomina mille
 Dedecoris, postquam sedisti turpiter ævum ,
 Ultimaque horribiles secuerunt fila sorores,

Cœnobium frustra quærent sub Tartara manes.
 Non illic tensa vigilabit Janitor aure,
 Ut referet valvas, cum tintinnabula pulsas,
 Nec Cellam subeunt umbræ, sed vorticis ignes
 Sulphureique lacus tranandi, quos ferus urget
 Auster, inoccidua pœnarum turbidus unda.
 Mors speculum vitæ est. Si bacchanalia tota
 Vita olet, incassum moriens jejunia venter
 Affectare parat. Tunc, tunc cum fervidus artus
 Sanguis obit, primæque micæ ardore juyentæ,
 Cum geminos (43) moderaris equos, cupidoque
 puellas

Obtutu comedis, torto cum lumine vibras
 Spicula, & à nulla transis, sine cæde, fenestra,
 Tunc quærenda tibi virtute viatica, & horæ
 Præsidium extremæ. Mersa cum navita cymba,
 Jonio nudus jactatur ab æquore, frustra stret,
 Respicit ad ligulam, geminum quæ Castora mon-
 Aut pacare parat projecta merce procellas.
 Nec minor illa mihi, risuque petenda videtur
 Stultitia, obscurum titulis augere sepulcrum,
 Frigidæque unguenti guttæ, totoque lutare
 Corpora *Pompejo*; (44) pretioso abdomine mures
 Scilicet ut pascas, & spirent cinnama blattæ.
 Hic situs est Legum interpret, & doctus utroque
 Codice, pullatus monumentum condidit hæres.
 Undecimo Cithisus jacet hic Octobre peremptus,
 Deliciæ quondam, viduæ nunc cura parentis.
 Plange viator. Erat... Dele mendacia saxo,
 Et scribe. Hic tegitur pulvis cinerisque caduci
 Reliquiæ. Quamquam sine carmine fœda lo-
 quuntur

Funera, & auritum prohibent accedere nasum.
 Oh hominum curas! rapidis mandare timemus
 Ossa inhonora rogis; animus cœlestia natus
 Visere, & æternæ non ultima portio mentis,
 Quò fertur nemo quærit: stolidèque beatum
 Esse putat vulgus, scriptæ si pendulus urnæ
 Pileus immineat, (45) Grajoque è marmore bustum
 Nobilitet Pietas, (46) Prudentia, & ubera nuda
 Quæ geminis præbet pueris Matrona. Relinquo
 Hæc cuicumque velit. Famuli, mœrore locato,
 Exagitent nigris phalerata cadavera flabris,
 In quibus (47) auricomâ pinguntur fronte Leones,
 Aut Bos, aut Pardus, ramosave cornua Cervi.
 Non tamen à tineis fugiet putredo superba
 Corporis, & Phrygio immet Libitina taperi.
 Nil horum sapiens curet, nugisque relictis,
 Proxima non fluxi commercia cogitet Ævi.
 Dum mea casuris non contegat ossa ruinis, [rus
 Extra Flaminiam, [48] qui pendet ab aggere mu-
 Sandapilæ sim pondus iners, & honore carentem
 Quodlibet excipiat nudum sine nomine saxum.
 Terram terra tegat. Vesana est cura sepulcri,
 Et tituli, post hac quem non dignabitur heres
 Aut legere, aut saltem lustrali spargere lymphâ,
 Candidulæque duo donare piacula ceræ.
 Ite procul vani (49) plausus, taboque latenti
 Reptilis ambitio. Meliorem subdidit Orcus
 Scribendi segetem; namque illic plurima vidi,
 Quæ sapere attonitum cogant, nec fidere vulgi
 Iudicio. Motâ me territat Æacus urnâ;
 Nec quidquam celeri fas est sperare juventâ,
 Cirratisque comis. Ipsi, quos vivimus, anni

Decrescunt vitæ . Lentę productio mortis
 Est spatium, miseri, quod falso nomine, vitam
 Dicimus . Albano dum lętam nęctare testam ,
 Dum sęta , atque rosas , dum larga unguenta pa-
 ramus ,

Obrępunt taciti malę sano in vertice cani ,
 Et risum lacrymę subeunt : rigidisque jocantis
 Excutit ę manibus plenos Libitina trientes .

N O T A E .

1. *Ligurinus viso Sętano , quem in obitu insti-
 gnis Poetę N.N. mortuum fama vulgave-
 rat , stupidus illum interrogat . Unde Sa-
 tyra exordium .*
2. *Sętanus incipit narrare quę sibi post mortem
 contigerant .*
3. *Pręstantissimi Ducis memorię recolit , occa-
 sione ingeniosę sumpta .*
4. *Flumen transire volentes solent hac voce sępę
 clamare, Eh Barcarolo &c.*
5. *Æstate pauperes fęminę tradunt flammis
 stramentum, vulgo Pagliaccio, unde pess-
 mus odor !*
6. *Satyricorum Princeps .*
7. *Carceres innuit in via Iulia constructos, vulgo
 Carceri nove .*
8. *Quem innuat Author, videant nasuti .*
9. *Cujus procurationem subierant, dum inter vi-
 vos agerent .*
10. *Hic creditur habitare Author .*
11. *Mordet obiter Aristotelicę sęctę Auditores .*
12. *Leonardus à Capua .*

13. *Galileus.*
14. *Celebris Physicus, Thomas Cornelius.*
15. *Quia nimirum Malpighius Librum edidit super hac re satis notum.*
16. *Vestis Senatoria, & Consularis.*
17. *Ianum se nuncupavit in Libro nuper edito, spreto Ioannis nomine, quod in baptismo acceperat.*
18. *Arguta imitatione taxat Phylodemi Librum, cui titulum, Specimen Juris.*
19. *Putidam Libelli exilitatem graphicè describit.*
20. *Phylodemus solitus iactare, quod si ab ejus Libro millesimum eradatur, omnes credent scripsisse tempore Augusti.*
21. *Altera Phylodemi fatuitas, dum putat se non tantum scribere, sed loqui uti Tullius.*
22. *Tullii, sententia in Tusculanis, & in Libris de Finibus.*
23. *Opus Areosti, vulgo il Furioso.*
24. *Martialis.*
25. *Messalina.*
26. *Burrhi Liber, cui titulus, Caccia di &c.*
27. *Puerorum in Scholis lusus.*
28. *Cauteria.*
29. *Genus industi ab Hippocrita marito excogitatum.*
30. *Nasica Librum edidit in quò volucres, & ranas loquentes inducit.*
31. *Authoris vota erga Sanctissimum Pontificem.*
32. *Romane juventutis mores acerrimè mordet.*
33. *Casus recens Romæ notissimus.*
34. *Inquit forsàn la Congregatione de' Baroni.*

[CXXXIV.]

35. *Creditoris semper turpis facies.*
36. *Sella gestatoria Romani Pontificis ab octo servis fulta.*
37. *Homo quidam fatuus Purpuram ridiculosè appetens.*
38. *Notus usque ad nauseam.*
39. *Hieronymus Æmilianus Institutor Familie, vulgo Somaſca.*
40. *Diffidia inter Fratres.*
41. *Socius aſcitiſ.*
42. *Nebulones hypocrita Monachorum veste ſepeliri mandant.*
43. *Vehiculi genus, vulgo Biroccio.*
44. *Celebris unguentorum inſitor in Urbe.*
45. *Galerus index dignitatis ſuſpendi ſolitus in tumultis.*
46. *Signa virtutes repræſentantia.*
47. *Stemmata gentilitia.*
48. *Locus extra Portam Flaminiam, vulgo Muro torto, ubi Meretrices ſepeliuntur.*
49. *Authoris emphasi, & ſaniora vota.*

S A T Y R A . X V I J .

J Ane, Bion, Phylodeme, Opice, & quocumque
vocaris

Nomine, [1] vive diu ſcuticæ ſecurus, & albi

Præceptor Cunni; merces extolle Pelafgas,

Ut pro rancidulo veniat tibi penſio Beta,

Fumo-

Fumosus petaso, vappæ bis quinque lagenæ;
 Anniculusq; suis (2) hedus cum cornibus. Hæc est
 Sportula Trojugenum canibus rapienda Togatis.
 Sit quoque perjuro tibi fas imponere labro
 Cælicolis, (3) plenoque crepes jejunia ventre
 Ante Stolatærum cætum. Insanire licebit
 Quantumvis posthac, nam nostra emarcuit ira,
 Et lepidi quondam senuerunt splene cachinni.

Me diversa juvant, puerique cupidinis arcu
 Ad molles adigor versus fregisse Cathedras:
 Nec munus Cenforis agam, Lucretia cunctis
 Romulidum thalamis, & plurima Portia sedit,
 Simplicitas, candorque, fides, reverentia morum
 Limina vestra terunt, nec quæ corrodere possit
 Livor habet. Solas nimirum urtica supinat
 Libertas, lectosque premit Cerdonis adulter.

Sed levi immoritur mento, longamque juventam
 Suspirat Nemessilla gregis, quem Tonsor abhorret,
 Quem luxus vetat esse viros, natura puellas.
 Hos plusquam natos, & plusquam mille Maritos
 Diligit, hos Matri præfert, dulcique sorori,
 Atque Animæ, & si quid potius. Quæ gloria tandem,
 Quale decus Nuptæ, si Sambucistria dici
 Contigerit? Gaudete viri; jam cymbala vestræ
 Uxores pulsant, Matronaque sanguinis alti
 Comedo teneras delumbans gutture voces
 Provocat horchestram. Metuebat Psaltria quondam
 Ædilem, fustemque trucidis Lictoris, & arcto
 Fornice vix paucos jugulabat in aure susurros;
 Nam delatorem quodcumque lupanar habebat.
 At nunc conducto discit cantare Magistro
 Filia Torquati; maturaque virgo marito

Dinumerat spissas latâ testudine chordas ,
 Atque percussas in dotem computat auras .
 Macte animo , Mater clamat , dulcissima proles ,
 Et Pater adductis natam collaudat Amicis ;
 Tamquam de Phrygio turgentem vellere telam
 In plantas variasset acu , pictasque volucres .
 Vesicę interea non imperat uda puella ,
 Quam moduli stuprant, Musicęque canora libido .
 Illa cupidineis multum opportuna sagittis
 Ætas sponte furit : quid mendicatis ab arte
 Irritamentum Veneris ? Nil carmine Thusco
 Excitat urinam , renesque potentius urit .
 Ecquis non caleat, cum vita, & cara voluptas .
 Spes mea, (4) dulce bonum audit ? Quisque putat
 sibi dictum ,

Et sibi blandiri ; facile nam creditur illis .
 Qui palpent . Dives, Juvenis, Formosus haberi
 Nemo est qui renuat, quamquam mendicior Ollo ,
 Et senior Barro , Nasica turpior esset .
 Pedere te mallem Albinam, & ructare Phalernum,
 Quam canere , & tremulo percurrere pollice fila ;
 Nam crepitu ventris nemo queritur nisi nasus :
 Dum cantas jugulas animos , mortisque propinque
 Indicium lęso rumpunt suspiria corde ,
 Tinguunturque genę violę pallore . Recedant .
 Qui cupiunt servare diu corpuscula, quippe
 Hic blande occidimus, (5) nec non civiliter Orcum
 Intramus , citharâ plaudente , & voce beatâ .

Hoc tamen exitium multis optabile . Terrent
 Me potius, celeri tunc cum damnosa fricillo
 Arma movent, (6) dirusque Monas marsupia radit ;
 Vel cum sermo novis de vestibus incidit, & jam

Solli-

Sollicitæ expectant, (7) quas mittit Gallia Pupas
 Archetipas luxus. Sunt hæc rectissima morum
 Regula, nam nulla est temeraria tamq. decoris
 Immemor illa sui, quæ se componere, seque
 Negligat ad normam peregrinæ ornare figuræ;
 Hæc jubet ex auro præfigere cingula lumbis,
 Hæc Xerampilinos, Venetosque indicit amictus.
 Quod si coccineo niteat Proculina colore,
 Quem non Pupa tulit, per cunctos fabula cætus
 Narratur, querulis multum ridenda cathedris;
 Et consanguinei properant deferre Marito;
 Infami titulum veluti suspendere cellâ
 Ausa palam fuerit; sed nunc formosa decensque
 Sponsa audire nequit, cui non testudine fulta
 Dactilotheca nitet, [8] nugis pretiosa supellex.
 Ergo omnes Cedri tabulis, aut cortice Olivi
 Instituunt Arcam, & latis specularibus ornant.
 Sunt miri artifices Romæ, nam brachia Faunus
 Aureus extendit, pluteum vel sustinet Atlas,
 Vel geminus squammis Triton, caudisq; retortis,
 Ut melius vivo nil poscere Mentore possis.
 Inspice quid lateat. Lacrymis conflata carina
 Heliadum, parvæ lances, & crater Iberâ
 Nobilis argillâ, (9) quem sepe Hispana comedit
 Fœmina, ut accitus laudaret pallor amantem.
 Hic Bruti puerum cernas, & Lagona vivum;
 Cajolos, gibbosque breves, & pumiliones;
 Adsunt & minimæ Rhedæ, falluntque jugales.
 Pene oculos, veniuntque boves sub aratra pusilli.
 Parte aliâ tenuis catinensi marmore Chiron
 Educat Eacidem, vixque est dignoscere caudam.
 Omnis in exiguo labor, & pretium. Aspera quanti

Unciola argenti constat, dominique metalli
 Pustula, concisa in facies, pecudesque minutas!
 Nil equidem. [11] Insomnis jaceat Quintilla, vo-
 cetque

Mane putres (12) oculo qui pelves respicit uno,
 Protinus accurrunt, qui dentiscalpia, thecas,
 Cultellos, globulos donent, plenasque recenti
Pompeio phialas. Si venerit altera tussis,
 Mittetur variis (13) compacta armilla sigillis,
 Et tribus Antinoïs, septemque Neronibus aucta,
 Splendeat ut teretris multo de Cesare dextra.

Ordine quisque suo largitur; myrrina Dives
 Vascula, Majoris Pauper carchesia Ripæ,
 Causidicus loculos, & Procurator eburnos
 Alvéolos, priscoque rudes ex ære lucernas;
 Quisquis enim properat soteria pendere Amicæ
 Pallidulæ. Hæc inter crescit languoribus Arca
 Sæpe etiam fictis, & jussæ munere febris.

Nil tamen ad Plutei rationes conferet unquam
 Utilius, Dominae vultu, roseoque labello.

Nam si quam multas Lalage numerabit aristas
 Jam senior, Quartana licet succenderit ægram,
 Aut Phthisis, accedunt raro munuscula; nullus
 Buxeus hinnit equus, nullusque Auriga piropo
 Lora quatit: quin fædi habitant armaria mures,
 Aut laqueo muscas capturus Araneus ambit.

Ergo age qui pulchrâ lætari Conjuge, Rhombos
 Incautos, multosque escâ blandire bilibres,
 Dum licet, & primi vernabit thosculus avi:
 Nam cito decrescit donandi gloria; menses
 Quatuor accedant; vel purpura defluat oris,
 Nullum de tantis tua janua cernet Amicis.

Quid

Quid facies ? Fundi pretio carruca paranda ,
 Inque unam cedit fēlix vindemia pallam ,
 Plenaque dimidiam rediment vix horrea Crīstam .
 Si transire juvat, quā prisca à sanguine [14] Turris
 Nomen habet , solā conscriptos Coniuge libros
 Invenies . Jani debet Faustina Kalendis .

Biscentum ; totidem sextili Mense . Quid ultra ?
 Implet ephēmeridas uxor , cunctisque notādam
 Institor ostendit , querulusque obgannit in aurem ,
 Donec valvarum [15] serotina Chartula rimas
 Ingreditur, stringitq; aciē male scripta [16] legentis
 Trojugeni . Lex succurrat , cautelaque Ubaldi
 Quantumvis, veneunt tandem damnata sub hasta
 Aulea, & pictæ tabulæ, Phrygiæque Columnæ .
 Quis pudor, & fremitus tunc cum Licitator anhelat
 Anxius; addo decem. Non sufficit. Addo ducentos;
 Fatalisque super moritur candela tapete .

Hujus ab interitu cæveas , 'Romane , memento ,
 Et cari plusquam formides funera Patris ,
 Si potis es dominæ momenta evadere ceræ .

Nonne vides quanto lascivit prodiga sumptu
 Fēmina, nec sentit pereuntis damna crumenæ ?
 Pendet ab auriculis Census, totāque flagellat
 Dote sinum, & digito Patrimonia portat in uno ;
 Pocula, si posset, biberet famosa Canopi
 Qualibet in Cœnā, ructatet & ebria Regnum .
 Nulla modum servat, noster nec sufficit Orbis
 Luxuriæ . Mauris , nigrisque peruntur ab Indis
 Frivola, [17] non alio titulo placitura Maritæ ,
 Quam quod difficile veniunt , & pluris emuntur .
 Sint meliōra licet radio contexta Latino
 Serica, vilescunt, atque ipsum temnitur aurum ,

Ni pretiosa feros oleant segmenta Britannos,
 Aut Gallos. Satis est. Peregrino firmate verris.
 Ecce pavementum, votisque optata Procorum
 Ambulat ingenti mulier pigmea corhurno;
 Et studet impositis vittis, nitidisque Mitellis.
 Aedificare caput. Sed cum majuscula nupta
 Intravit geniale thorum, de conjugē tantā
 Dimidium infelix vix stringit nocte Maritus.
 Altera nam praelis pars conditur, altera capsis;
 Pars quoque vicinā comitur, suiturque tabernā,
 Aut prostat latis populo palpanda canistris,
 Pixidibusque cubat facies. Dā basia carę
 Uxori Torquate tuę; sed longius uxor,
 Fiet proximior, Batavis cum venerit undis
 Cymba gravis luxu, nostrisque onerata favillis.
 Expectanda tibi mox (18) est Albaria, pellem
 Quę liniat, speculum judex, Ancillaque primę
 Secreti custos, (19) tortique novacula fili.
 Nil, ubi desierit, cognosces forsan amata
 Conjugis effigiem; quamquam mutatur in horas,
 Et si festa (20) dies jubeat, Latineque Kalendę,
 Induit en vultus alios, frontemque recentem,
 Atque oculos. Facie nunquam dormitur eadem
 Quā cenare solet. Miserum sic mille figuris
 Unicā te cruciat numerosā pellice Conjux.
 Adēpolipse Cato, ipse etiam Heraclitus in Urbe
 Ridēret, quoties minio cretāque peruncta
 Occurrunt (21) vitreę Matres, & Plastica Roma.
 Egregiis olim tabulis, quas vivit Apelles
 Vox tantum deerat; sed nunc Pictura movetur,
 Et loquitur, veterisque ævi miracula ridet;
 Quin Morti illudit; nam si decedere leges
 Fato-

[CXLI.]

Fatorum jubeant, (22) effertur perlita conchis
 Purpureis, tetrumque subit rubicunda sepulchrum,
 Ceu thalamum virgo cupido amplexanda marito.

Dedecus est formæ, Vestrique injuria vultus
 Sponsæ infelices tanta quod quæritis arte;
 Hinc nigri dentes, corioque simillima pellis,
 Halitus hinc putris, & nimium festina senectus.
 Cum surgit lecto, (23) nunquam mihi mane vidēda
 Occurrat Mulier: potius Rufinus, & ater
 Ghizzius, & Burrus, notusque proboscide Custos.
 Nam qualis facies laxis pannucea buccis!

Quis color ulceribus similis, ceræque recenti,
 Adria quam lævi nondum candore polivit!
 Quid quod mentito fulgetis honore comarum
 Adscitisque pilis, vestrasque Sicambria frontes
 Ornat adulterio crinis, probroque capilli,
 Quem forsan meretrix, & forsan vertice habebat
 Carnificis conjux. Hoc est, quod pectine eburno
 Nativum toties Poesis discriminat Aurum?
 Hic cordis nexus, libertatisque catenæ?
 Quisquiliis stulti sequimur, longoque labore
 Putrida sectamur, potius calanda latrinis.

Sed toleranda foret mulier quæ pulchra videri
 Nititur, & mendas naturæ corrigit arte.
 Quid faciunt Culices, (24) Scarabei, & Papiliones
 Labra super, mollesque genas? Num sericus auget
 Scorpis illecebras? lenique appensa saliva
 Commendat formica cutem? Putrere cadaver
 Dicimus, obrêpunt cum talia corpore monstra;
 Vos vivæ hanc pestem nudo portabitis ore,
 Quam fugimus busto, medioque videre sepulchro?
 Horridus est genius Matronæ. Tempora multo

Et

Et crinem (25) serpente colit, viridisque smaragdi
 Compositum crustis pretiosum ventilat Hidrum,
 Et tremulas gaudet gestare adamante Lacertas.
 Tinge caput nardo, matutinâque capillos
 Sparge rosâ, si vera cupis suffragia formæ,
 Sed quis non novit stomachum, & fastidia nasi
 Patricii? Periit Quintilla, & Cintia, tantum
 Olfaciant (26) Mirrhę guttas, Pancheaque grana.
 Hinc est quod sanctum jam nulla Puerpera limen
 Ingreditur, temnitque Aras cum thure sabeo,
 Et procul aspectâ Numen fastidit acerrâ.
 Si quis pelliculâ dextram vestitus odorâ
 Conveniat quâ Nupta sedet, temerarius exi,
 Intonat; ecce animam exhalo, succurrite aceto,
 Ferte citâ rutam famulæ. Mora nulla, piatur
 Protinus accensâ totum Conclave papyro,
 Concurساتque domus, donec sufflamine, & atro
 Nidore erumpat genialis anhelitus auræ,
 Nullaque odoriferæ restet suspicio labis.
 Si sapitis, tenerum geritis qui pectore vulnus,
 Cirratique Proci, stercus redolet caninum,
 Et crepitus Burri, & fedi cauteria Fusci:
 Has amat illecebras nimirum, & balsama culpat,
 Et Pompejano quidquid stillatur aheno.
 Par est prodigio Mulier si vera loquatur!
 Hęc eadem si forte locum pertranseat, unde [adis
 In Tyberim (27) excrementa cadunt, vel angulus
 Occurrat, nostræ quem pingunt signa salutis,
 Impia nec Labarum metuunt preputia, vultus
 Avertit, properatque manu sudaria thecis
 Erueret, & pavidas digito constringere nares.
 Usque adeo est impos mentis, sequiturq; fugitq;
Scpe

Sæpe eadem, pugnatque suis contraria votis.

Quodque magis quærimur vanæ non ista juventæ
Mobilitas tantum, vitioque laborat eodem

Femina jam grandis natu, quam tertius urget
Annus (28) criminibus factus, noxisque piandis.

Hæc etiam quamvis callosis aspera rugis

Ostendat cano pendentia sæcula crine,

Vittata incedit, vel palliolata vagatur;

Et mane Exquilias, dictumque à vimine Collem

Perreptat, morbumque studet simulare puellæ.

Nam se se histericam dicit, vel Mense laborat

Difficili, & viso pomo suspirat acerbo.

O ravidam satiate famem, ne parvulus Infans

Nil meritis (29) Matris monumenta gulosæ

In crure, aut coxis, & fulvâ pampinus vuâ,

Aut parvo nascatur mespilus umbelico.

Quæ ventris rabies! Nunquam fuit usus edendi

Patriciæ major. Carnos (30) sibi fecit amicos,

Qui Vaticano fingunt Bellaria furno,

Suspensamque ferunt humeris colloque Tabernam;

Inque omni trivio, tamquam Mustela momordit

Leucophagum, & summis degustat crustula labris.

Sunt quæ de cuneis populo spectante Theatri

Instituunt dapibus mensam, nitidoque propinant

Eunucho, & miseram spurcant aspergine plebem.

Cum ventû ad cenam, Soleas atq; Ostrea damnant,

Lucrina, & Scombrum, & Latii genus omne macelli;

Suspirantque famem Umbricii, qui vilia rodit

Tubera, & ancipiti vexat præcordia fungo.

Multis est toto conductus Aquarius anno,

Qui potus medicare solet, strictisque pruinis,

Et sale, & adscito condensat frigore lymphas.

Cecuba

Cęcuba non fitiant, Setina aut pocula ; solum
 Intempestivum bibitur, sapiuntque venena .
 Hinc etiam gelidis dum verrit flatibus Urbem
 Alpinus Boreas, sudant ; dum Sirius ardet ,
 Velantur pavidaę . Verso sic ordine rerum ,
 Julius endromidas videt , & flabella December .
 Nempe adeo inualvit lasciva potentia luxus ,
 Ut Cęli , solisque vices , & tempora mutet ,
 Nec nisi femineo cęlestia sidera volvi
 Arbitrio credat . Quid lamentamur inepte ?
 Nostra facit tumidum , nostra indulgentia sexum .
 Est mulier ? Nil ultra interrogo . Transeat , & se
 Collocet ordinibus primis , sedeantque sinistra
 Parte Equites . Minimum est , nisi Vitta atque In-
 fula sacra

Inferior jaceat , collataque Purpura (31) Cunno .
 Hoc quoque Roma videt ; fors & pejora supersunt,
 Si pensa , & fufum nostras tractare maritas
 Cogere cunctamur . Sed magno Livia censu
 Nupta est Hygino , Patrio centesima Ramo ,
 Formosafque manus fedari dedecet uncto
 Vellere ; montanas teneat res ista Sabinas ,
 Non quę pulvinar Divum premit alta Sacello ,
 Et sellę auratę , vehiturque superba quadrigis .
 Ut libet . Interea longissima nascitur inter
 Quęstio Grammaticos , utrum dicenda sit hęc , vel
 Hic mulier . Nequit inconsultę Conjuge Fronto
 Aureolos septem (32) Scorpo donare Magistro ,
 Qui Dominum nondum barbatum flectere Bigas ,
 Et docuit loro crepitanti urgere veredum .
 Ipsa tamen nullis parcit rationibus Assen
 Prodigere , & vafros fundo donare Cucullos ;

Si

Si quid enim gravius nubes , & torva minatur
 Astrorum facies , pretio est , nummisque piandum ;
 Ac læsis tanquam placeant mustacea Divis ,
 Sæpius in popanum cedit vindicta Tonantis .
 Vir laceras vestit manicas , caligasque locatas ,
 Et denariolus debetur menstruus ; ipsa
 Aurea pellucet , multitia candida sumit ,
 Ancillasque decem , totidemque coercet Ephebos ,
 Utque magis stupeas , acri tentigine quamvis
 Ardeat , amplexus odit , tactusque viriles ,
 Et jubet in spondæ ficcum recubare Maritum ;
 Aut potius (34) gemino partitur culcitra lecto
 Conjugium , & steriles faciunt divortia plumæ .
 Nunc etenim Divum cunas , Arasque colendas ,
 Nunc tussim , aut lentam causatur languida febrim ,
 Aut Mensē ; sed nil horum ; si vera fatemur ,
 Lucinam Matrona timet , puerisque creandis
 Abstinet , ut nullis signentur corpora rugis ,
 Et semper vivo subsultent lacte Papillæ .
 Quod si forte levi corpus subcrescere fœtu
 Incipiat , non herba deest , atque impia Colchis ,
 Quæ prolem (35) nondum maturam in ventre truci-
 Neve suum amittat Vesica beata decorem , [det ;
 Appia posteritas , & Graccorum occidat ordo .
 Est nimius pudor hic . Solo placuisse marito
 Quæ cupit , haud dubitat rugosum ostendere ventrem ,
 Laxatique sinus vitio mammosa videri .

Prætereo genus infirmum , cui pectora finxit
 Molle lutum , mentique dedit natura pusillæ
 Impunè audendum quamplurima . Tu quoque demēs ,
 Tu quoque fœmineis præsumes legibus uti
 Nalica , & tenerum nugis imitabere sexum ?

Unde hic cincinnus ? docto quò pollice cultus ?
 Ne pudeat dominum Tonstrinæ ostendere . Res est
 Digna quidem nosci , radis quò pumice barbam ,
 Et capras feterè vetas ; nam putidus olim ,
 Et deformis eras , vel Rullo iudice ; crebri
 Blattarum in facie morsus , medioque patebat
 Ore solècismus nasi , quò Bellua nunquam
 Majorem in densas promit Getùla phalanges .
 At nunc (36) bellus homo es ; flaviq ; infantia crinis ,
 Penulaque , & digitus multo captivus in auro ,
 Et quæ succincto (37) descendit ab inguine Tigris ,
 Testiculis umbram medio factura Decembri ,
 Te pulchrum , & nitidum præstant ; minor est quoq ;
 nasus ,

Æqualisque cutis , vox clara , & digna Theatro ;
 Ut jam non mirer si propter Apollinis ades
 Purpureos semper sequeris Natica Cinedos ,
 Et levis erectà transis per compita plantà ,
 Ceu vitreæ pedibus phialæ , calicesque premendi ,
 Nobilis Euganeo quos sudat littore fornax .
 Nec modicè oblector , cum poplite nixus in uno ,
 Respicias hinc , atque hinc , & vexas stridulus Aras .
 Sed tandem precibus dignaris Numina . Plantus
 Davidicos oculis , Puer , exere . Tendit herilem
 En dextram Dominus ; summum ne læseris unguem
 Tu cave , & impositum librum submitte galero .
 Hæc ego vix patior cum Cotta , aut Persicus audet ,
 Multa cui ad vigilem dormire moneta Colum-
 bam (38)

Dicitur , & seni rapiunt carpenta jugales ,
 Conspicitque latus Servorum concolor ordo .
 Quid ne putas de te Romanos dicere Rhoncos ,
 Palma-

Palmaris (39) famuli qui vix succurrere ventri
 Stulte potes, redolentq; tuæ mera Sabbata braccæ?
 Ridicula est Romæ paupertas . Vivere pauper
 Dum cupit in morem Procerum, male sanus haberi
 Incipit, & demens, atque intestabilis esse, [nam,
 Dignus Anaglyptam (40) propius spectare Colum-
 Jamque valete diu Consortia lubrica cætus
 Fœminei; vobis pharetratus militet infans,
 Et niveæ semper Charites, & gratia frontis
 Profligent annos, inimicaque sæcula formæ .
 Non ego deliciis capior, nec munere vestro
 Fortunam mulcere paro, vultumque severum
 Astrorum . Faciant hoc Mamurra, & Cluvienus,
 Et per Junonem solitus jurare Varallus,
 Quique terunt juris nodos distante puellâ
 Responso, & sanctas infamant cyclade Leges .
 Me tenet illorum convictus, (41) crimine nullo
 Qui noti, salibus conspergunt otia vitæ,
 Et pedibus silicem calcant, cunctique Philippos
 Vix centum numerant; quos nidor, & aura culinæ
 Parca, & inempta rapit; quos veri lumen, & æqui
 Jungit amicitia nexu, & virtutis amore .
 Hæc ego Matronis Collegia præfero . Talis
 Ida tuis si lata foret sententia silvis,
 Argolicis nunquam cecidissent Pergama flammis .

NOTÆ .

1. *Phylodemus apud Matronas Græcæ linguae Magister .*
2. *Par Magistro merces .*
3. *In Cætu Matronarum sermonem habuit Phylodemus de præstantia jejunii .*

[CXLVIII.]

4. *Solita in Muscis Operibus ineptissima Cantilena.*
5. *Respondet Italico Proverbio -- Andare à casa del Diavolo per complimento.*
6. *Innuit ludum nunc Romæ maximè frequentem vulgo, Riffa.*
7. *Parisis Romam transmittuntur Pupa, vulgo, Pupazze, à quibus ideam ornatus desumunt Patriciæ.*
8. *Armarium, vulgo, Scarabattolo, hodie maximè usitatum apud matronas.*
9. *Fictile Hispanum vulgo, Buccaro.*
10. *Pueri antiquitus celebres ob exiguam staturam. Hi ex ære, siue ex luto conficiebantur, Vide Plin. lib. 34. cap. 8. & Mart. lib. 9. Epig. 51.*
11. *Matronæ agrotantes Munusculis variis ab Amatoribus donantur.*
12. *Medicum innuit Monoculum, in Urbe satis notum.*
13. *Imagines Imperatorum Achate, siue alio pretioso lapide insculptæ, quibus hodie Armillas confici in usu est, dictas vulgo, Camei.*
14. *Locus in Urbe celeberrimus, ubi res vestiariæ venalis prostat, vulgo, Torre sanguigna.*
15. *Romæ in cunctis Palatiorum foribus adsunt rime ad excipiendos judiciales libellos vulgo, Citazioni.*
16. *Solitum Cursorum vitium, à Ridolphino in sua Praxi improbatum.*
17. *Flabella ex Indiis chartacea, licet nullius pretii, Romæ tamen plurimi venduntur.*

18. *Adsunt*

[CXLIX.]

18. *Ad sunt Romæ fœminæ quamplurimæ, quæ met-
cede hanc artem exercent .*
19. *Filum sêricum ad eradicandos pilos , vulgò ;
Fare la pellarella .*
20. *Festis diebus Matronæ incedere solent vividiori
colore picturata .*
21. *Quia videlicet à Sole reperiçssa , ceu Specu-
lum micant .*
22. *Mortuæ mulieres eodem cultu , & fortasse ma-
jori quo vivæ incedunt , Feretro imponun-
tur .*
23. *Fœminæ liniri solitæ , cum expergiscuntur tur-
pissimæ .*
24. *Cultus in facie usitatus vulgo , Nei .*
25. *Varia insectorum genera gemmis composita ad
ornatum capitis , vulgo , Tremolanti .*
26. *Delicatus Matronarum genius odores nauseat .*
27. *In Angulis Ædium pinguntur Cruces , ut illiæ
ob reverentiam mejere prætereuntes absti-
neant .*
28. *Annus Iubilæi , vulgo , Anno Santo .*
29. *Prægnantes fœminæ imaginem cibi , quem ap-
petunt fœtui imprimunt , si in aliqua corporis
parte se incantè tetigerint , vulgo , Voglie .*
30. *Populi vulgo , Furlani , qui in Urbe Pistoriam
artem exercent .*
31. *Fœminæ S. R. E. Cardinalibus præcedunt .*
32. *Celebris Domitiani tempore Auriga .*
33. *Astus Monachorum , qui Dei iram exaggerant ,
ut aliquid à credulis Matronis excerpant .*
34. *Abusus inter Conjuges Romæ frequentissimus .*
35. *Cave ne hoc credas de Matronis ; dictum potius*

studio amplificandi, quam veritatis.

36. *Cæsaries fœtitia apud fœminas in usu, vulgo, Capo nascente.*
37. *Theca villosa vulgo, Manizza, quâ delicatuli utuntur ad ostentationem potius quam necessitatem.*
38. *Celebris mensa nummularia, vulgo, Banco di San Spirito.*
39. *Nasica Puerum habet pedissequum stature palmaris.*
40. *Innuvit Hospitium Pauperum Dementium, in cuius prospectu Columna Antoniana.*
41. *Cetum indicat nobilissimum, & magnæ Romæ extimationis, vulgo, Cristianelli.*

SATYRA XIX.

Bibliopòla (1) mihi tecum res. Dic age; natas
 Forte tuas, positâ si quis discurrere pallâ
 Cogeret, & Latix vulvas ostendere plebi;
 Nonne jecur subitâ tibi bile tumeret, & atrox
 Jam delata foret Prætori injuria? Credo,
 Si quidquâ cordis minimumque pudoris haberes.
 At mihi bis septem (2) fuerant, de conjuge musa
 Prognatæ, tenere ætatis, timidæque puellæ,
 Præcipuè incomptæ: neque enim crispare capillos,
 Aut medicare genas nuptis didicere Latinis.
 Simplicitas erat in pretio; formosæque forsan
 Progenies poterat, donec latuisset, haberi.
 Hanc ego sollicitus, quin & secretus alebam,

Ut

Ut confirmato tandem per compita gressu
 Iret, & innumeros vultu torqueret amantes ;
 Neve Patri (3) officeret proles incesta , docebam
 Inguina succincto velari lubrica panno ,
 Fingebamque rudes . At tū temerarius ausus
 Filiolas Patriis (4) laribus divellere , frustra
 Clamantes, nigri prostare ad scrinia Corvi, (5)
 Et vili mercede jubes vulgare pudorem .

Infelix soboles multum dilecta Parenti ,
 O quam te aspicio / Fluxerunt ore lepores ,
 Et decus , (6) & nivæ succisa est gratia frontis .
 Vos minus odisset forsan Phylodemus, & ipse
 Nasica, oblitus quamvis , similisque jubenti
 Ambulet, & dominā feriat (7) mihi lumina gēma .
 Tālia non patiar nostræ , Propōla , (8) Camēne ,
 Nec pretio latus, furtiva peculia chartis
 Augebis . Pereat clausa tibi nummus in arcā ,
 Aufugiatque tuā malè parva pecunia dextrā ;
 Aut turbę immixtus, cum publica sacra frequentas,
 Illa Crumenifecis pateat, vulnusque latentis
 Pelliculæ, (9) attonitā contrectes, improbe, palmā .

Atquē utinam solus quæreretur , crimenque pusillū
 Sola foret nobis scribendi causa . Libenter
 Ista darem, patererque meas quocumque mereri
 In trivio Satyras, crebrāque in corpore mendā .

Sed quis erit, doctæ placeant cui Palladis artes,
 Qui non litterulas doleat didicisse, velitque
 Quod Pistor sapere, aut Lanio, Calidæve minister,
 Cum videat tantis excrefcere pulpita libris,
 Quorum vix titulis. Ætas humana legendis
 Ægrē sufficeret ! Felicia sæcula ! tunc cum
 Scriptor in Arabico sudabat cortice, & altè

[CLII.]

Littera ceras (11) hæretet fida tabellis ;
 Palmarum foliis tunc cum crescebat Ulysses
 Mœnii , damnoque Gregis : nam pellibus agnæ
 Tradidit Historiam Priami , Teucrumque labores
 Cæcus adulator. [12] Quid enim? perrarus, & idem
 Maximus, audebat versus tunc pangere vates ;
 Scribere nam carò constabat; paucaque odore
 Digna videbantur servari carmina cedro ,
 Et quibus excisa ploraret sylva cupressu .

At postquam didicit sollers industria linum
 Frangere, & infusis macerare indusia lymphis,
 Inque leves abiit trita subucula chartas ,
 Quemlibet insanum scribendi urtica momordit .
 Mox stimulos animo, & fatuæ calcaria menti
 Præstare Typi . Vanos, hac arte repertà ,
 Quisque suos donat longeva ætate labores ,
 Pròque uno cudit mille exemplaria versu . [ipse
 Hinc est quod crescunt numerosa volumina , &
 Pondere laxantur capse, pluteique fatiscunt .
 Ecquis erit tandem libris modus ? Undiq; chartis
 Obruimur , stringuntque oculos , jugulantque le-
 gentes .

Rara olim fuerat, tamen hæc satis ampla supellex,
 Vix duo, vel tres codiculi, sed pollice multo
 Attriti, longoque usu, testisque lucernæ
 Conspicui fumo . Vixit sapientia quondam
 In tegete, [13] & baculo, vilique legumine. Nudi
 Doliolum Cinici, veluti Dodona , superbo
 Ductori responsa dabat . Nunc splendida solis
 In oculis habitat facundia . Longa librorum
 Compago , [14] ordinibusque decem substructa ,
 decorum

Osten-

Ostendat tergum, quibus aurea littera signet
 Authoris titulum, (15) rauco si murmure vulgi
 Tangeris. Hinc Procerum domibus spectanda
 videbis

Hæc duo: Chartarum seriem, magnamq; Culinam.

Nempe putat famam, numerumque augere Vi-
 rorum,

Grande quibus (16) fecit temeraria Græcia nomen,
 Si quis trans alpes, & multis millibus emit
 Scripta, peregrinis tantum vigilata libellis.
 Delectant tituli nimirum, & margine largo
 Littera, purpureæque notæ, crebræque figuræ.
 Quodque videbatur Patribus fugienda Latinis
 Barbaries, decus est, pretiumque Nepotibus. Ergo
 Querimus hoc unum, cellas implere capaces
 Codicibus, chartisque novis, quas Gallia mittit,
 Sedula nugarum cultrix, atque arbitra luxus;
 Vel quas Hollandis mercator callidus undis
 Invexit Romam, ceu piscis dolia falsi,
 Alecisque cadum. Mutantur opuscula, tanquam
 Rugosum pyper, atque Asyæ bombycina. Littus
 I pete Tyrrhenum; jam portat nautica Pinus
 Verborum merces; scripto tibi sacculus auro
 Si crepat, evades Cicero, Plato, Virgiliusque,
 Et quidquid cupies; at si jejunos anhelat
 Julius, (17) atque animam ducit moriturus in arca,
 Protinus ignoras vel prima elementa, tibi que
 Figitur ignavæ (18) cervix aurita tabellæ,
 Victaq; Chartago. (19) Miseris facundia nulla est,
 Semper & indoctus Pauper. Nam divite censu
 Est opus, ut repleas tantâ farragine mentem.
 Conducaque ædes amplas, lucisque benignæ:

Et prò dimidio solvenda est pensio sole,
 Nè tot compositis digesta volumina tignis
 Blattarum fiant epulę. Multum quoque oportet
 Ut caveas rimas, quęis se de pulvere Romę,
 Insinuat caries, librorum occulta senectus.
 Nam secus ad pictam vilis membrana Carinam
 Ibit, marmoreumq; pedem; [20] delataq; nunquam
 Ad caros poterit doctrina migrare propinquos.
 Hoc quoque divitibus pręstat fortuna; Tabellis
 Scilicet extremis virtutem tradere natis,
 Cognatisque suis. Miranda potentia nummi!
 En sapit [21] insanus lurco, madidusque popino
 Fit Rhetor, scribę cum Testamenta relignant.

At sannę interea hęredem, risusque sequuntur,
 Cum tenet inversā speciosum fronte libellum,
 Nec satis agnoscit nigrum quod distet ab albo.
 Quām speculo cæcus, gaudet quam pectine calvus,
 Quam spado concubitu, Pastor mare, Navita
 aratro,

Tam Flaccus (22) libro. Cujū, mi Flacce, volumen
 Quod teris? Inspiciam titulū. Non dum tibi visus?
 Non sane: quid enim? Pręstat suxisse medullas
 Auctorum: Titulos aliis, nomenque relinquo.
 Bellè equidem. Dic saltem, num sermone soluto
 Ambulet, an certis numeris Oratio constet.
 Nugaris, si vana hęc, & puerilia credis
 Me novisse. Pape! Satis est. Tibi dexter Apollo
 Hoc, Flacce, ingenium semper fortunet, & illud
 Assequere, ut scriptum manibus, teneasve matellam
 Ignores. Justā post hac se temperet irā,
 Si poterit quisquam, videat cum nullius usus
 Librorum sumptus, & tanquam pendula muro

Serica, vel tabulas pictas, & dedala signa
 Servari à Domino. Accipiat quicumque vocatus
 Ex Testamento doctrinæ turbidus assem,
 Et dives mediis sedeat ficulneus argis.

At mihi si vellent superi indulgere precanti,
 Mens bona contingat, vacuumque timore repulsæ
 Pectus, & occulto nunquam violabile morfu.
 Dent quoque ab invidia tutum, & formidine
 mortis

Fortunâ majorem animum. Dent vivere parvò,
 Et coluisse pares, & responsare superbis.
 Hæc me delectat sapientia, cordibus altè
 Scripta Dei digito, quam nec Librarius udas
 Ad statuas vendit, (23) tacitum nec devorat ævum,
 Nec metuit scombro. Abaci, pluteique valete,
 In quibus insanit studiorum cura, diesque
 Perdimus, & longas, brumali tempore, noctes.
 Num melior fiam, crescit num parvula mentis
 Uncia, si toto vellem pallere Decembri?
 Pande librum, mediam qui Nobilis occupat arcâ,
 Et nitidis tunicis, & levi fronte superbit.
 Quæ nos ille docet? miserum insanire. Furores
 Cypridis, & laceros morientis Adonidis artus
 Explicat, & fædo marcescit pagina luxu.
 Hinc teneros *Pastor* modulatur *Fidus* amores,
 Discordes sensus, & duplex *Calia* (25) vulnus
 Illinc corde fovet. Scatet abdita pestis ab omni
 Syllabâ, & enervi titillat carmine lumbos.
 Sed demus hanc veniam peccandi impunè Poetis,
 Et cui præcipuus labor est, ut corda legentis
 Pelliciat, blandâque lue contamine aures.

Illud majori rhonco, dignumque putarem

Judi-

Judicio, & trochleâ plectendum (26) forte perun-
 Scilicet obscenâ chartas implere saginâ etâ
 Illos, humanæ qui vitæ exempla daturi,
 Frontibus inscribunt. (27) *Censurâ, & Regulâ*
morum.

Est sacer hic titulus. Scriptori plaude. Sed intus,
 Si cautè inspicias, multum carbone notandum,
 Pluraque repperies, quæ casto tincta rubore
 Audiret meretrix, ne dicam filia virgo,
 Ingenuusque puer. Veneris, lascive, figuras
 Hic melius disces, quam si per compita vallis, (28)
 Olfaciat tepidum spurco centone lupanar,
 Ductaque contuleris Caprarum rupe (29) metalla.
 Quem præstare potest (30) facundia fæda pudorè,
 Aut quæ proficiunt tanto molimine? nempe
 Ut pedicas tendant, & mille pericula nuptis,
 Utque Pater nemo post hac sine crimine fiat.
 Scilicet, haud alio concubere fœmina nisi
 Stulta potes, docilesque viro supponere lumbos,
 Quam placet austero morum, vitæque Magistro.
 Ille jubet sobolis gignendæ tempus, & ille
 Componit clunes, & sanctum dirigit inguen.
 Hinc expectato sterilescunt pignore lecti,
 Aut rarus Mammæ lallat puer. Invida natos
 Oscula non pariunt; sed blanda, & crebra vo-
 luptas,
 Et totis permissa venus resoluta medullis,
 Patricios implet numerosâ prole Penates.
 Non herclè tali Decios, fortesque Camillos
 Concubitu Matres olim peperere Latinæ,
 Nec sic audaces genuit Cornelia Graccos.
 Tunc etenim multo resonabat sponda tremore,
 Pœna-

Pœnaque nulla fuit sc̃vum violasse cadurcum.
 Tunc licuere joci, potuitque ostendere ventrem
 Uxor, & in latus, aut averſa jacere, nec illi
 Dedecori fuerat, torto nec fuſte piandum
 Conjugium. Hæc ſoboles primi trans flumina Nili
 Imperium tibi, Roma, dedit, populumq; potentem
 Ducebas fœcunda ſinu. Nunc, legibus iſtis,
 Orba gemis: Nuribusque tuis præbere Luperco
 Quantumvis palmas, (31) vani eſt jactura doloris.
 Quod ſi poſt ſeptem tandem vix concipit annos
 Torquati, (32) Flaccique uxor, quas poſcitur offas!
 Lucinam accuſat genitrix, quæriturque pudendo
 Succellore domus, quem Curatoris egere
 Edixit Prætor. Lippum, & talis malè ſultum,
 Et ſinum videas, caluumque, & dente carentem;
 Si ſapit, & ætus fugiat, nec multa loquatur:
 Nam Corvi melius, [33] Picæq; & miſſus ab Indis
 Pſittacus Eois reddet tibi verba. Quid ultra
 Quærimus? in Thalamos adducta virgine, nescit
 Se præſtare virum, [34] officiūq; implere Mariti.
 Nam, raro coitu, minimoque è ſemine nato,
 Deſciant cerebri vires, ſuccique, medullæque,
 Et piger ignarus [35] ſanguis malè circinat artus.
 Sic Belli exuviis, & longo ſtemmate clarus,
 Occidit Æmilius ſanguis, Brutique propago;
 Et Licinus gravibus, centumque ſindit aratris
 Jugera, jam ſterilis fieri patrimonia plorat
 Relligioſa [36] domus. Faſces, ſellamque curulem
 Accipiunt poſt hac pueri lenonis, & unctâ
 Illotâque manu moderatur frena Quiritum
 Inſtitor, è mediâ juſſus prodire popinâ.
 Hæc numeroſa Typi pepererunt damna, ſupino
 Iudi-

Iudice, (37) & attentà populis palpantibus aure
 Censores, dubioque ortas à crimine leges.
 Nec minus irascor tibi, barbara (38) Curia; quāvis
 Majestate novā videam spirare Tribunal,
 Et sanctis augusta Palatia (39) moribus æques;
 Cum repeto miseri tot commentaria Juris,
 Audacesque manus, quæ Glossas margine toto
 Micturiunt, spurcantque tuas novitate rubricas.
 Jam nulla à calamis secura est sanctio, nulla
 Effugit insanos (40) jam Clementina Cucullos.
 Pontificum Decreta, sacris veneranda papyris,
 Tenduntur, veluti morsu Cerdonis aluta:
 Plusque sapit, qui plus audet corrumpere leges.
 Auribus, o longè nostris authentica (41) res quæ,
 Castrensis documenta tui (42) cautelaq; Ubaldi;
 Nec ferar invisus toties audire, *vocari*
Censentur positi sub conditione Nepotes.
 Quid mihi vobiscum scelerata vocabula? quare
 Causidicus dici nequeo, si forte latinè
 Eloquar? An non & causas divinus agebat
 Tullius, & densis placuit facundia Rostris?
 Credo equidem. Tamen hæc migravit ab aure
 voluptas,
 Roma, tuâ, postquam Cautores, & Legulei
 Civica tot nugis fœdarunt jura, decusque
 Antiquis tabulis Rabulæ eripuerunt forenses.
 Disce novas artes, nec Procurator haberi
 Amplius ipse velis, librorum millia quinque
 Si non emisti. Quicumque novissimus exit
 In pretio Auctor erit. (43) Valeant digesta vetusti
 Codicis, aut gravidæ medicato sulphure char-
 tæ (44)

[CLIX.]

Festivas centum pariant per inanè favillas .

Scilicet hoc primum quærit nasutulus ille ,
Cirratusque Cliens, num sit tibi magna, recensq;
Bibliotheca domi . Curanda negotia nunquam
Mandabo , si rara tibi meritoria servit
Pagina, quantumvis Paulo sis doctior. Hoc est
Ætatis vitium: virtutem verba putare ,
Cum virtus animo sedeat, non garrula chartis.

Sed graviora quæror . Numeros Regisque do-
lenti (45)

Organa, & attriti divina piacula cordis ,
Non aliis recitare notis, librisque solemus ,
Quam quos periuris Basilea invida papyris
Edidit . Hos sacrum nostras facturum ad Aras
Mystra legit, totas Batavo dictante rubricas.
Proh pudor ! Hollandæ pereant si forte tabernæ,
Nostri deficiunt Ritus, mutusque Sacerdos
Non habet arma , quibus suspendat Numinis irā,
Et Cælum tacitā frustra demulcet acerra .

Interea sapiens Burrhus , Calaberque modestus
Quidquid (46) delirat vitā donare perenni
Nititur , & solidis nugis, taboque cerebri
Torcular Aufonium, Romanaque præla fatigat.
Hoc quoq; bambalio mendax, volucrumq; magister
Audet, (47) Olympiacis tumidus Nasica corollis.
Quin Olitor, (48) Cultosque; nucū pannosus, & ipse
Preco cucurbitulæ, redeunt cum festa quotannis ,
Ridiculis properant sua nomina tradere fastis,
Majori speciosa notā, quam Claudius, & quā
Conspicuus (49) legeris Phariis, Agrippa, Colūnis.
Hi Domino Umbricio meriti solvuntur honores,
Hi Domino Antullæ. Dūm bacchanalia fervent,

Si

Si quid festivo(50)ructat turba improba plaustrò
 Judicis ante fores: aut si dum Comptulus urget
 Effeda,(51) derident Equitem Pallanta puellæ,
 Mandamus vesana Typis dicteria: mense
 Augusti, obscœnis laturi incommoda museis,
 Et permissa volant(52)quocumq;impunè flabello.
 Hinc miseri externis meritò traducimur oris
 Trojugeni.(53)Sapiunt plus torto crine sicambri,
 Cantaber,& potus de sanguine farmata equorum,
 Quàm nos, quos Cœli nutritivit baccia Latini,
 Albanæque jecur lavimus dulcedine Testæ.

Vos Sinæ,(54) audaces populi,rituq; prophano
 Impia, & à nostro penitus gens dissita mûndo,
 Hanc primi pestem fonti duxistis ab arte,
 Ingenioque malo. In nitidas fluxisse patellas
 Plumbea debuerat, quæ primas littera chartas
 Torsit, & in nigrum se se convertere Theta,
 Figendum capiti Authoris. Fortasse doleres [ni
 Roma minus,(55)Tamesisq;potès,& flumina Rhe-
 Miscerent socias patrio cum Tybride lymphas.

Magne Pater, Mundi Præsès,qui proxima Divis
 Iura tenes, Regnumque tuum partiris Olympo;
 Cujus Iuleæ (56) capiti nascuntur Olivæ,
 Et senium virtute levas, potiore juventà.
 Fas mihi, non lubricos, tè vindice, plectere mores,
 Aut miseros jugulare grâvi sub lege Cucullos.
 Non hæc digna tuos oculos, mentemque morari,
 Et rerum Dominam curis urgere Thiam.
 Principe te, majora petit tua Roma, manusque
 Protendit lacrymans, & anhelò supplicat ore:
 Ut facem immundam Librorum, & codice multo
 Exitium mentis latitans depellere cures

Urbe

Urbe procul . Nostros de finibus exulet impos
 Scribendi rabies, aut egro in corde senescat.
 Utque mali causæ pereant, excinde nocentes,
 Vre Typos, præsumque reum : *Navisque nigerque*
Corvus de vacuâ , meritoria signa , taberna
 Pendere incipiat; aut longum fallere tempus [nus
 Doctum, molle cicer, (57) vilis, madidusque lupi-
 Veneat hic potius . Stomaco res ista nocebit ,
 Non animo . Quantò librorum rarior usus,
 Tantò candidior populos lux alma beabit ,
 Puraque ab Ausoniis veniet doctrina Cathedris.

N O T A E .

1. *Editis in lucem Satyris à Triphone Bibliopòla,*
inscio Authore , sribendi exordium desumi-
tur .
2. *Nempe quatuordecim Satyræ .*
3. *Author profitetur se in animo habuisse corrigere,*
Et ab inhonestis mundare suas elucubratio-
nes ,
4. *Invito, scilicet Authore .*
5. *Sub signo Corvi, celebris in Urbe Bibliotheca .*
6. *Quia videlicet infinitis propemodum erratis*
scatet editio hujusmodi .
7. *Anulo scilicet gemmato , quem omnium oculis*
ingerit .
8. *Propòla , vulgo , Regattiere , optimè convenit*
Bibliopòla , qui alienis laboribus proficere
studuit .
9. *Apprimè describitur illorum motus , quibus in*
Ecclesiis à Latrunculis crumena eraditur .
10. *Pro Calida intellige usitatum Foculum , vulgo ,*
Cassè .

11. *Varia scribendi genera antiquitus in usu .*
12. *Homerus .*
13. *Tota Cinicorum suppellex .*
14. *Structura Insignium Bibliothecarum, quæ Romæ
in Procerum Ædibus plerumque visuntur .*
15. *Libellis compactis , vulgo , alla Francese, in-
scribitur à tergo aureis litteris nomen Au-
thoris .*
16. *Septem Græciæ Sapientum .*
17. *Respondet italico scommati , non hai un giu-
lio in faccoccia .*
18. *In Scholis Iesuitarum, Discipulis crassioris Mi-
nervæ affigitur Tabella caput Asini repre-
sentans .*
19. *Notum Ludimagistri Commentum ad terrendos
pueros in re litteraria .*
20. *Carina, & Pes marmoreus loca in Urbe cele-
berrima, ubi libri venales .*
21. *Putant nimirum Magnates , cum relinquunt
filiis suis instructam Bibliothecam statim in
magnos , & eruditos viros evadere , licet
plerumque ineptissimi sint .*
22. *Filius cujusdam Nobilis , cui magna Biblio-
theca forte relicta fuerat .*
23. *Propè celebrem Bernini Fontem in Foro Agonali
ubi insignes Statuæ veneunt liberculi, vulgo,
à i Banchetti di Piazza Navona .*
24. *Indicat Marini opuscula de Adonide .*
25. *Libellus italico carmine amatorie descriptus ,
vulgo , La Filli di Sciro .*
26. *Tormentum in Reis plectendis usitatum .*
27. *Authores indicat, vulgo, Moralisti .*

28. *Loca à Meretricibus habitata .*
29. *Tiberii Spintrias intellige .*
30. *Quia videlicet Libri Moralis Theologiæ cum de Matrimonio tractant castas aures offendunt .*
31. *Steriles Fœmina antiquitus Luperco palmam porrigebant , credentes nimirum vi superstitiosi verberis posse concipere .*
32. *Sub nomine Torquati , & Flacci Nobiliores Familias indicat .*
33. *Romani plerumque bleſi .*
34. *Frequens nimium Romana Juventutis vitium .*
35. *Hinc deficit potentia coeundi .*
36. *Extinctis Familiis Hereditates plerumque ad loca Pia deferuntur .*
37. *Qui Typis præest severius agere deberet , nè Libri moralis Theologiæ in perniciem animarum ederentur .*
38. *Quia barbaris verbis plerumque utitur .*
39. *Curia Innocentiana amplæ , & insignis ſtuctura, ingenuis Iudicum moribus comparata .*
40. *Monachi , ſive , ut vocant , Regulares , in Cellis exiſtentes nil aliud meditantur, quàm novis , maligniſque Commentariis Ius Pontificum interpretari .*
41. *Uſitatores formulæ , & concluſiones à Pragmaticis paſſim uſurpæ .*
42. *Egdem formulæ , ut ſupra &c. .*
43. *Vitium noſtrorum Iuriſtarum , qui Authoribus recentior editis plus æquo deferunt .*
44. *Codex Iuſtiniani , & veterum Iuris Conſultorum inſerviunt pro ſulphuris involucro, cum*

è Ca .

[CLXIV.]

è Castro S. Angeli publica eduntur lætitiæ
signa, vulgo, la Girandola.

45. *Psalmodia, seu ut vocant, Breviarium apud
Typographos hæreticos cuditur, idem de Mis-
sali.*
46. *Burrhus de venatione, Phylodemus de origine
Iuris scripserunt, uterque ineptissimè.*
47. *Nasica apud Arcades lauro coronatus, dum
ludi Olympiaci agerentur.*
48. *Magna Olitorum celebritas in Templo B. Vir-
ginis, quam vocant, de Horto, ibi Cura-
tores festi, quamvis homines diabolares
maiusculis litteris inscribuntur.*
49. *Inscriptio in fronte Porticus, quam vocant,
Rotundæ.*
50. *Plebis Romane ludicra bacchanalium tempore
ante Ædes Prætorianas inchoantur.*
51. *Cui non notus Hylas?*
52. *Scilicet Superiorum permissu.*
53. *Quia nimirum apud exteras Nationes hujus-
modi nugæ in lucem edi prohibentur.*
54. *Apud Chinarum Populos prima Typorum in-
ventio.*
55. *Fortasse hæ Nationes cum Romana Ecclesia non
conveniunt nimia opinionum varietate, quæ
Typorum usu vulgari ceptæ.*
56. *Ob restitutam Italiæ Pacem sapientissimo Ponti-
ficis consilio.*
57. *Cicer Ramæ venditur sub vocabulo, Ceci
spassa-tempo &c.*

F I N I S.

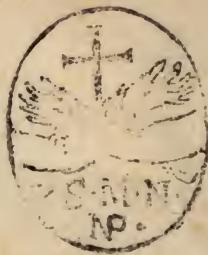
VH 1

1504458

N O M I N A

Antonomaſtice Satyris attributa.

- I. Atheiſmus.
- II. Conſilium.
- III. Exilium.
- IV. Converſio.
- V. Cella Calidæ.
- VI. Gymnaſium.
- VII. Baccanale.
- VIII. Congreſſus.
- IX. Criticæ.
- X. Teſtamentum.
- XII. Vita, & miracula
- XIII. Recitatio.
- XIV. Mons Citatorius.
- XVI. Reſurrectio.
- XVII. Luxus.
- XIX. Typographia.

P R O T E S T A T I Q A U T H O R I S.

SCiat Lector nomina quæcunque aut facta in Satyris appoſita Poetici fuiſſe partus ingenii, recreationis gratia non veritatis; & Sectanum nunquam animum habuiſſe nec minimùm quidem ledendi famam Phylodemi, aut ejus mores lacerandi. Scribit Author Poetice, ſed Catholice credit, & de ſe ipſo fateri poteſt

Laſciva eſt nobis pagina, visa proba eſt.

Imprimatur

- I. Aethiopia.
- II. Consilium.
- III. Etilium.
- IV. Conventus.
- V. Cella Calida.
- VI. Consilium.
- VII. Baccanalis.
- VIII. Congregatus.
- IX. Cithici.
- X. Consilium.
- XI. Vicia & munda.
- XII. Baccanalis.
- XIII. Mon. Cithici.
- XIV. Baccanalis.
- XV. Baccanalis.
- XVI. Baccanalis.
- XVII. Baccanalis.
- XVIII. Baccanalis.
- XIX. Typographia.

PROSTAT A. M. I. A.

2 Cias legor nomine quicunque aut facta in sa-
 tyris apposita fuerit illi puer ingenii, re-
 creationis gratia non tenetis; & sagacium non
 quam animam sapientia nec minimum quidem be-
 gendi famam Pythionem, aut eius mores laceran-
 di. Scribit Auctor Kottice, sed Catholice cre-
 dit, & de se ipso facit potest
 Tactio de nobis pueri, non prodest.

